

Narodna banka na Republ i ka Makedoni ja

Kvartalen izveštaj

I / 2006

I zrobotuva: Di rekci ja za i stra` uvawe

juni 2006 godi na

S O D R @ I N A

Makroekonomski dvi`ewa vo Republ i ka Makedonija vo prvi ot kvartal na 2006 godi na	3
1. Ceni	5
2. Ekonomska akti vnost	11
3. Vrabotenost i plati	15
4. Monetarna pol i ti ka	19
5. Bankarski sektor	26
5.1. Depozi ti kaj banki te	26
5.2. Plasmani i kamatni stapki na banki te	30
6. Fi nansi ski pazari	33
6.1. Berza	33
6.2. Pazar na dr`avni hartii od vrednost	35
7. Bi l ans na pla}awa	40
8. Devizni dvi`ewa	56
9. Javni fi nansi i	61
Pozna~ajni ekonomski nastani i promeni vo zakonskata regulativa vo prvi ot kvartal na 2006 godi na	64
Statisti~ki prilog	67

Makroekonomski dvi`ewa vo Republika Makedonija vo prvi ot kvartal na 2006 godi na

Vo prvi ot kvartal na 2006 godi na, deluvaweto na faktori te na stranata na ponudata i maadominanten efekt vrz inflacijskite performansi. Od aspekt na ekonomskata dinamika, vodekite indikator vo ovoj period poka`uvaat divergentni dvi`ewa. Taka, nasproti skromni ot prose`en porast na fizi`ki ot obem na industrijskoto proizvodstvo vo prвите tri meseci na 2006 godi na i nepromeneti ot godi`en iznos na izvr`enite grade`ni raboti, vo zemjodelstvoto i vo trgovijata se registrirani pozitivni dvi`ewa. Trendot na pozitivni pomestuvawa vo bankarskiot sektor vo nasoka na porast na depozitniot potencijal i poitenzi vna kreditna poddr`ka na ekonomijata, pri istovremeno namaluvawe na cenata na kreditite prodol`i i vo prvi ot kvartal na 2006 godi na.

Fizi`ki ot obem na industrijskoto proizvodstvo vo prвите tri meseci na 2006 godi na zabele`a skromen porast vo odnos na isti ot period od prethodnata godina od 0,5%, reflektiraj`igi divergentnite dvi`ewa vo industrijskite sektori i dejnosti. Taka, porastot na obemot na proizvodstvoto vo sektorot „vadevurdi i kamen“ (to go reflektira restartiraweto na eden od pova`nite rudarski kapaciteti), vo golema merka be`e neutraliziran so namalenoto proizvodstvo vo prerabotuvawata industrija i vo sektorot „snabduvawe so elektrici na energija, gas i voda“.

Vo prvi ot kvartal na 2006 godi na be`e registrirano intenziviraweto na inflacijata, pred s`determinirano od deluvaweto na faktori te na stranata na ponudata. Taka, prose`nata stapka na inflacija iznesuva 2,7%, pri to najgol em pri donesa za porastot na inflacijata ima porastot na potro`uvawete ceni na tutunot i pijalacite (17,7%). Zna`itelnoto prose`nozgol emuvawe na tro`ocite vo ovaa kategorija ja reflektira povi sokata cena na cigari te, kako efekt od povi sokata akciza (ponatamo`no usoglasuvawe so direktivite na EU) i od zakonskite izmeni od januari 2006 godi na so koi se predvi duva izdvoj uvawe dopolnitel ni dava`ki za zdravstvena za`tita i za`tita na `ivotnata sredina. Dokol ku se iskl u`i efektot od porastot na cenata na cigari te, prose`nata stapka na inflacija vo prвите tri meseci na 2006 godi na e poniska za 1,1 procenten poeni iznesuva 1,6%. Bazi`nata stapka na inflacija, koja go iskl u`uva efektot od hranata i energijata vo mart 2006 godi na iznesuva 3%, uka`uvaj`i na dominantni ot efekt od porastot na cenata na cigari te vrz inflacijata vo ovoj period.

Od aspekt na dvi`ewata vo eksterni ot sektor, i pokraj poitenzi vni ot godi`en porast na uvozot na stoki (11,8%), sporedeno so porastot na izvozot na stoki (2%), zna`itelno povi sokite devizni prilivi vrz osnova na privatni transferi pri doneso za re`isiditno saldo vo tekovnata smetka od bilansot na pl a`awa vo prvi ot kvartal na 2006 godi na, sporedeno so isti ot period od prethodnata godina. Pri toa, vo uslovi koga pogol em del od ovie devizni prilivi bea nasoeni na devizni ot pazar i vo soglasnost so politikata na upravuvawe so deviznite sredstva od strana na banki te, vo prvi ot kvartal na 2006 godi na NBRM realizira neto otkup na devizi, to pri donese za natamo`en porast na bruto deviznite rezervi. Del od kreiranata likvidnost preku deviznite transakcii na NBRM (koi se vo funkcija na odr`uvawe stabilen nominalen devizen kurs) be`e sterilizirana preku monetarnite instrumenti. Od aspekt na kamatnite stapki, vo prвите tri meseci prodol`i namaluvaweto na kamatnata stapka na blagajni`kite zapisi, pri to vo mart 2006 godi na taa be`e poniska za 1,74 procentni poeni vo sporedba so krajot na prethodni ot kvartal. Padot na kamatnata stapka na NBRM be`e sleden so namaluvawe na kamatnite stapki na pazarot na pari i na pazarot na kratkoro`ni dr`avni hartii od vrednost.

Depozitni ot potencijal na banki te vo prvi ot kvartal na 2006 godi na prodol`i da raste so re`isiditno dinamika kako i vo prethodni ot kvartal (kvartal en porast od 6,9%). Pri toa, 66% od vkupni ot porast na depoziti te se dol`i na povi sokoto ni vo denarskite depoziti, koi zabele`aa kvartal en porast od 13,1%, to gi potvrduva s`d pogol emata sklonost za tedewe vo doma`na valuta. Ponatamo`noto intenzi vraweto na kreditnata poddr`ka na ekonomijata se sogleduva preku kvartal ni ot porast na vkupni te plasmani na banki te vo prвите tri meseci na 2006 godi na od 6,2%. Pri toa, 67,3% od ovaa promena se generirani od porastot na plasmani te kaj korporativni ot sektor, taka to vo ovoj kvartal e registrirana orientacija na

preprijatijata za koristewe krediti vo doma{ na valuta¹. Vo prvi ot kvartal na 2006 godi na, krediti te odobreni na naseleni eto zabele`aa kvartalen porast od 6,7%, uka`uvaj}i na ponatamo{ no dopolnuvawe na kupovnata sila na ovoj sektor preku bankarski krediti.

¹ Vkl u-eni se i denarski te plasmani so devizna klauzula.

1.

Ceni

Vo prviot kvartal na 2006 godina prose~nata stapka na inflacija iznesuva 2,7%

Vo prviot kvartal na 2006 godina beše registrirano intenzivirane na inflacijata, vo najgolema merka determinirano od deluvaweto na faktori na stranata na ponudata. Taka, prose~nata stapka na inflacija, merena preku indeksot na trošocite na `ivot², vo prviot kvartal na 2006 godina iznesuva 2,7%, pri što najgolem pridonos za porastot na inflacijata ima porastot na potrošuvaki te ceni na tutunot i pijalacite (17,7%). Intenzivnoto prose~no zgolemuwawe na trošocite vo ova kategorija ja reflektira povi sokata cena na cigarite (za 36,9%), kako efekt od povi sokata akcija (ponatamo~no usoglasuwawe so direktivite na EU) i od zakonskite izmeni vo januari 2006 godina so koi se predviduva izdvojuwawe dopolnitelni dava~ki za zdravstvena zaštita i zaštita na `ivotnata sredina³. *Dokolku se isklui efektot od porastot na cenata na cigarite, prose~nata stapka na inflacija vo prvit e tri meseci na 2006 godina e poniska za 1,1 procent en poeni i iznesuva 1,6%.*

Nasproti prose~nato namaluwawe na potrošuvaki te ceni na ishranata (kategorija so najgolemo u~estvo vo inflaciskiot indeks) vo prethodnata godina, vo prviot kvartal na 2006 godina kaj ova kategorija e zabele~an prose~en porast od 1,6%. Vo uslovi na nepromeneti ceni na industrijsko-prehranbenite proizvodi, porastot na cenite na ishranata vo celoste determiniran od porastot na cenite na zemjodelskite proizvodi za 5,4% (ovo~je, zelen~uk, meso i riba), delumno kako rezultat na poniskata ponuda zaradi docneweto na berbata na ranogradinarski proizvodi. Zna~itelni pridonos za ostvarenata stapka na inflacija ima i porastot na trošocite za soobrajajni sredstva i uslugi (2,7%), što se dol`i vo najgolem del na povi sokite ceni na te~nite goriva⁴ (koi go sledat dvi`eweto na svetskite ceni na nafata) i na povi sokite trošoci za odr`uwawe na avtomobilite⁵. Vo prvoto trimese~je na 2006 godina, vo odnos na isti period od prethodnata godina, karakteristi~ene i porastot na trošocite za kultura i razonoda (za 6%), što proizleguva glavno od povi sokite trošoci za obrazovane⁶.

Vo analiziraniot kvartal porast bele`at i trošocite za domuwawe (0,9%), glavno kako odraz na povi sokite trošoci za ogrev i osvetluwawe (za 1,7%, determinirani od zgolemenite ceni na

² Trošocite na `ivotot (ili potrošuvaki te ceni) se odnesuvaat na ceni te na stokite i usluge koi se nameneti za li~na potrošuvaka na doma i nstvata.

³ Vo soglasnost so Zakonot za izmenuwawe i dopolnuwawe na Zakonot za zdravstvena zaštita (Slu`ben vesnik na RM^o br. 111/2005) i Odlukata za opredeluwawe na proizvodi te za koi se pla}a nadomestok pri promet, uvoz/i zvoz („Slu`ben vesnik na RM^o br. 75/2005), koja proizleguva od Zakonot za `ivotna sredina, od 1 januari 2006 godina se presmetuva i pla}a nadomest pri proizvodstvo ili uvoz na tutunski proizvodi.

⁴ Po~nuvaj}i od januari 2006 godina, statisti~koto snimawe na cenite na nafenite derivati se vr}i od 26. vo prethodniot mesec do 25. vo tekovniot mesec za da se opf atat pove}ekratni te promeni na ceni te vo tekot na mesecot. Periodot na statisti~ko snimawe na ostanatite ceni opf ateni vo inflaciskiot indeks e nepromenet (od 1. do 15. vo mesecot).

⁵ Porastot na trošocite za odr`uwawe na avtomobili vo prviot kvartal na 2006 godina iznesuva 10,4% i se dol`i na niskata sporedbena osnova od prethodnata godina. I meno, cenite na zadol`itelnoto osiguruwawe na vozilata zna~itelno bea zgolemeni vo avgust 2005 godina (15%).

⁶ Vo vtorata polovina na 2005 godina e registriran porast na potrošuvaki te ceni na odredeni proizvodi i usluge za obrazovane.

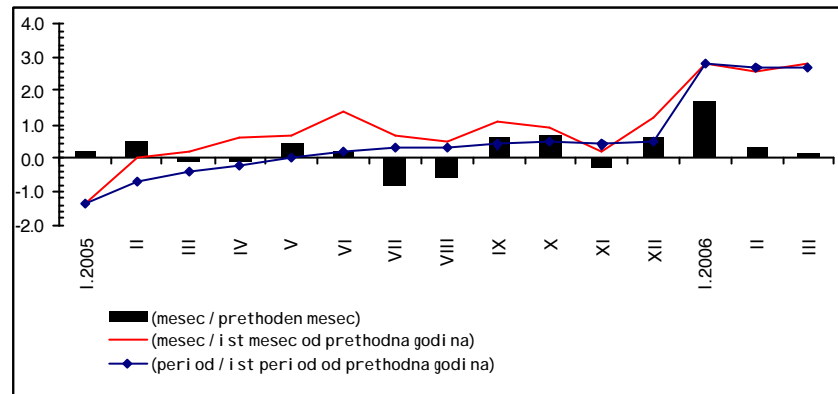

gasot, te~nite i cvrsti goriva za greewe i cenata na centralnoto greewe⁷).

Vo soglasnost so dvi`ewata na oddelnite kategorii potro{ uva~ki ceni vo ramki na vkupniot inflaciski indeks, vo prvoto trimese~je na 2006 godina tro{ oci te za stoki ostvarija poitenzi ven porast (3,2%) od tro{ oci te za uslugi (0,9%).

Bazi ~nata stapka na inflacija, koja go iskl u~uva efektot od hranata i energijata kako najvarijabilni kategorii tro{ oci, vo mart 2006 godi na i znesuva 3%. Vaka presmetanata bazi ~na stapka na inflacija uka` uva na dominantni ot efekt od porastot na cenata na cigari te vrz inflacijata vo ovoj period. Dokolku i ovie ceni se iskl u~at od indeksot na tro{ oci te na `ivot, bazi ~nata stapka na inflacija i znesuva 0,6%.

Grafikon 1
Tro{ oci na `ivot
(vo %)

I zvor: Dr`aven zavod za statistika na Republika Makedonija.

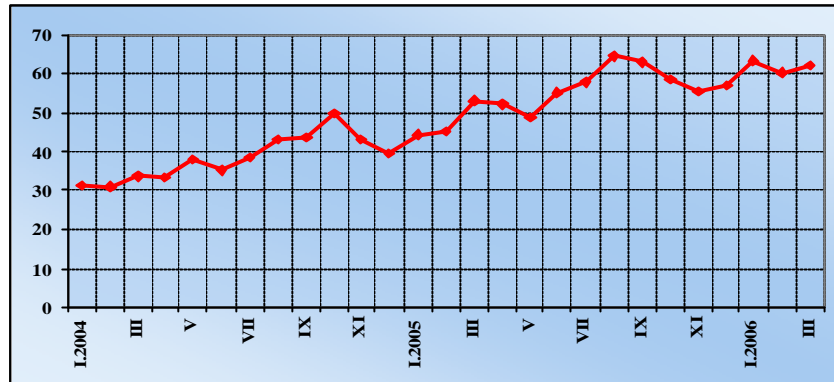
Prilog 1 Dvi`ewa na cenata na naf tata na svetski te berzi vo prvi ot kvartal na 2006 godi na

I ntenzivni ot porast na cenata na surovata naf ta na svetski te berzi zapo~nat vo 2004 godina prodol`i i vo prvi ot kvartal na 2006 godina. Taka, prose~nata cena na surovata naf ta vo prvoto trimese~je na 2006 godi na vo svetski ramki i znesuva{ e 61,83 SAD dolari za barel, { to pretstavuva porast na godi { na osnova od 30% i zgol emuvawe vo odnos na prethodni ot kvartal za 8,4%.

⁷Na 23 januari Regulatornata komisija za energetika donese odluka za zgol emuvawe na cenata na topli nskata energija za greewe za 2,03%. Odlukata zapo~na da se primenuva od 1 f evruari 2006 godi na („Slu`ben vesnik na RM“ br. 9/2006).

Grafikon 2
Prosečni ceni na nafata na svetski teberzi
(„brent“, SAD dolari za barel)

Izvor: The Energy Information Administration (EIA) - statistical agency of the U.S. Department of Energy.

Mese-nata dinamika na cenata na surovata nafata vo prvi ot kvartal na 2006 godina beše determinirana od deluvaweto na faktori od špekulativna priroda, predizvikani od razvojot na političkata situacija vo svetski ramki. Vo *januari* 2006 godina, cenata na surovata nafata vo proseki znesuvaž 63,18 SAD dolari za barel, što pretstavuva mese-en porast od 10,8%, determiniran od špekulativnite najavi za možno namaluvawe na proizvodstvoto na OPEK, najavite za vložuvawe na stabilnosta na Bliski ot I stok (predizvikni od intenziviraweto na konfliktot pomeđu Iran i meunarodnata zaednica, zaradi restartiraweto na nuklearnite aktivnosti od strana na Iran), namalenata globalna ponuda na surova nafata (zaradi namalen izvoz na nafata od Iran i namaleno proizvodstvo na surova nafata vo Nigerija). Dopolnitelni efekti vrz cenata na nafata imaa i neredovnoto snabduvawe so prirodni gas od strana na Rusija do nekolku evropski zemji (zaradi vloženi vremenski uslovi) i namaleni ot izvoz na nafata od Irak (zaradi preki not vo proizvodstvoto, predizvikan od vloženi vremenski uslovi). Mese-ni ot pad na cenata na surovata nafata vo *februari* (pri što taa se svede na 60,19 SAD dolari za barel), glavno e rezultat na zgolemuwaweto na rezervite na nafeni derivati vo SAD (što predizvika ošekuvawa za ponatamošen porast na globalnata ponuda na nafata) i na namaleni tenziji vo konfliktot na meunarodnata zaednica so Iran. Vo *mart* dojde do povtorno zgolemuwawe na cenata na surovata nafata, koja vo proseki dosti gna 62,12 SAD dolari za barel.

Izvori: The Energy Information Administration (EIA) - statistical agency of the U.S. Department of Energy, CNN Money, Reuters, Associated press, Bloomberg, presmetki i analizi na NBRM.

Od aspekt na mese-nata dinamika, vo *januari* e registrirana najvisoka mese-na stopka na inflacija (1,7%), reflektirajši go ednokratni ot efekt od porastot na cenata na cigari te i poviški te ceni na zemjodelskite proizvodi. Vo *februari* i *mart* bea registrirani niski i stabilni stopki na inflacija (0,3% i 0,1%, soodvetno), glavno usloveni od dvi`eweto na cenite na prehranbenite proizvodi.

Prilog 2
Inflacijata vo evro-zonata vo prve tri meseci na 2006 godi na

Prose~nata stapka na inflacija vo evro-zonata, merena preku Harmoniziraniot indeks na potro{ uva~ki ceni (HICP) vo prviot kvartal na 2006 godina iznesuva 2,3%, pri pointnizirani porast na tro{ ocite za stoki (2,6%) od porastot na tro{ ocite za uslugi (1,9%). Najgolem pridonos za prose~niot porast na inflacijata i maat cenite na energijata, koi vo uslovi na zgol emena cena na naf tata na svetskite berzi ostvarija prose~en porast od 12,2%.

Tabela 1
Inflacija vo evro-zonata
(na godi { no ni vo, vo%)

	U-estvo vo %	2005	I.2006	II.2006	III.2006	Q1 2006 / Q1 2005
Harmoniziran indeks na potro{ uva~ki ceni (HICP)	100,0	2,2	2,4	2,3	2,2	2,3
Stoki (vкупno)	59,2	2,1	2,7	2,6	2,4	2,6
Energija	9,2	10,1	13,6	12,5	10,5	12,2
Neprerabotena hrana	7,4	0,8	2,0	1,7	0,6	1,4
Prerabotena hrana	11,8	2,0	1,9	1,9	2,3	2,0
Industrijski proizvodi osven energija	30,7	0,3	0,2	0,3	0,5	0,3
Uslugi (vкупno)	40,8	2,3	2,0	2,0	1,9	1,9

I zvor: Eurostat i Evropska central na banka

Analizata po oddelni meseci poka` uva postepeno zabavuvawe na godi { nata stapka na inflacija, vo soglasnost so dvi ` eweto na cenite na energijata i na neprerabotena hrana (sve ` ite zemjodelski proizvodi). Pri toa, godi { niot pad na cenite na energijata (osobeno vo mart) se dol ` i na visokata sporedbena osnova od prethodnata godina i voedno ja potvrduva visokata varijabilnost na cenata na naf tata. Dopolnitelen pridonos kon namaluvaweto na godi { nata stapka na inflacija i maat i cenite na sve ` ite proizvodi (na zelen~ukot i ovo{ jeto), koi vo soglasnost so sezonskata dinamika, postepeno se namal uvaat.

Bazi~nata stapka na inflacija vo evro-zonata, koja gi iskluuva dvi ` ewata na najvarijabilnite komponenti (cenite na energijata i neprerabotena hrana), vo prviot kvartal na 2006 godina vo prosek iznesuva 1,4%. Pri toa, godi { nata bazi~na stapka na inflacija e stabilna i se dvi ` i vo interval od 1,3% vo januari i fevruari, do 1,4% vo mart 2006 godina.

I zvor: Eurostat i Evropska central na banka.

**Cenite na proizvoditelite
na industrijski proizvodi
vo prvot o trimе-je na 2006
godina povi soki vo prosek za
5,6%**

Cenite na proizvoditelite na industrijski proizvodi vo prviot kvartal na 2006 godina ostvarija prose~en porast od 5,6%. Dominanten efekt vrz porastot i maat povi soki te proizvodstveni ceni vo prerabotuvata industrija (za 6,3%), glavno determinirani od porastot na cenite na proizvoditelite na naf teni derivati (za 40,8%, koi soodvetstvuvaat so dvi ` eweto na cenata na naf tata na svetskite berzi), na tutunski proizvodi (za 17,1%) i na metalni proizvodi vo metaloperabotuvata faza, osven ma{ inii uredi (za 5,2%). Od druga strana, proizvodstvenite ceni na osnovnite metal i zabele ` aa zna~itelno namal uvaawe (9,6%). Vo prve tri meseci na 2006 godina porast zabele ` aa i cenite na proizvoditelite vo sektorot „vadewe rudi i kamen“ (za 4,2%),

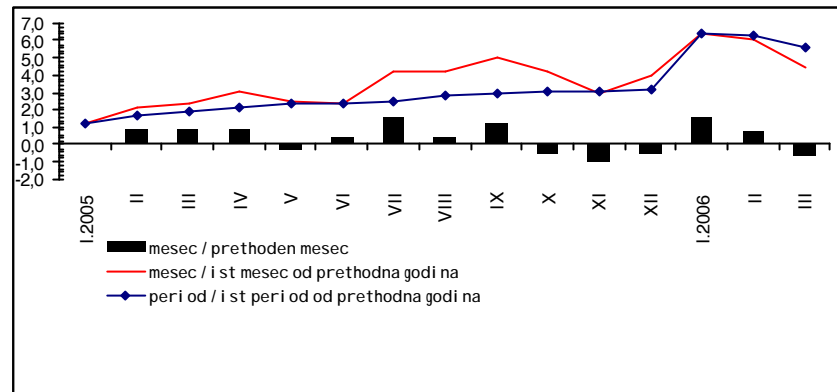
dodeka porastot na proizvodstvene ceni vo sektorot „snabduvawe so elektrina energija, gas i voda“ e nezna~itel en (0,7%).

Mese~nata dinamika na cenite na proizvoditelite na industrijski proizvodi korespondira so odlukite na Regulatornata komisija za rafinerijske ceni na nafenite derivati, taka { to vo januari i fevruari cenite na proizvoditelite bele`at porast (od 1,6% i od 0,7%, soodvetno), dodeka vo mart e registri ran mese~en pad (od 0,6%).

Grafikon 3

Ceni na proizvoditelite na industrijski proizvodi

(vo %)

Izvor: Dr`aven zavod za statistika na Republika Makedonija.

Analizata na komponentite na doma~nata potro~uva~ka⁸ vo ~etvrtiot kvartal na 2005 godina⁹ uka`uva na nominal en godi { en porast na *javnata potro~uva~ka* (2,5%). Isto taka, dvi`ewata na oddelnite indikativni varijabli¹⁰ poso~uvaat na porast na *li~nat a potro~uva~ka*. Pri toa, ocenkata se bazi ra vrz sledni ve varijabli:

- ✓ godi { en porast na plati te (za 3,6%);
- ✓ zgolemen godi { en obem na trgovawe vo trgovijata na malo (za 9,6%);
- ✓ intenzivirano kreditirawe na naseleni eto (godi { en porast na krediti te na naseleni eto za 43,7%);
- ✓ povisok godi { en iznos na ostvareni prihodi od danokot na dodadena vrednost (za 10,7%); i
- ✓ povisoko ni vo na neto privatni transfere (za 70,8%).

I sklu~ok pretstavuva uvozot na potro~ni dobra, koj vo ~etvrtiot kvartal na 2005 godina bele`i pad na godi { na osnova (0,7%). Vo soglasnost so porastot na javnata i pretpostavkite za zgolemena li~na potro~uva~ka, mo`e da se pretpostavi godi { en porast na *finalnat a potro~uva~ka* vo ~etvrtiot kvartal na 2005 godina.

Bruto-investiciite, kako komponenta na doma~nata potro~uva~ka gi inkorporiraat investiciite vo osnovni sredstva i promenata na zalihite. I maj}i predvid deka promenata na bruto-

⁸ Finalna potro~uva~ka i bruto-investicii. DZS ne publikuva kompletan podatok za rashodnata strana na BDP na kvartalna osnova, odnosno nedostasuvaat podatocite za individualnata (li~na) potro~uva~ka, investiciite vo grade`ni objekti i promenata na zalihite. Sledstveno, analizite koi se napraveni vo ovoj kontekst na kvartalna osnova se temelat vrz procenki napraveni vrz baza na raspolo`livi te podatoci za drugi kategorii od indikativno znaewe i treba da se zemat predvid so golema pretpazlivost.

⁹ Posleden raspolo`liv podatok na DZS.

¹⁰ Navedenite kategorii se vklu~eni vo procenkata poradi nivnata silna pozitivna koreliranost so dvi`eweta na li~nata potro~uva~ka.

investiciite vo golema merka e determi n irana od promenata na zalihite (i pokraj toa { to 80% od bruto-investiciite se odnesuva na investiciite vo osnovni sredstva), procenkata za dvi ` eweto na vkupnite investici i ne mo ` e da se izvede so preciznost. Odredena procena mo ` e da se izvede vrz osnova na raspolo ` livo t podatok za godi { ni ot porast na *investiciite vo ma{ ini i oprema* (od 7,4%, koi u-estvuvaat so edna tretina vo bruto-investiciite), kako i vrz osnova na analiza na oddelni indikativni kategorii. Taka, kreditite odobreni na pretprijatijata, izvr{ enite grade ` ni raboti i uvozot na kapitalni dobra vo ~etvrtiot kvartal na 2005 godi na bele ` at godi { en porast (za 12,9%, 3,3% i 19%, soodvetno), { to indici ra zgolemena investici ska aktivnost. Od druga strana, doma{ noto proizvodstvo na kapitalni proizvodi bele ` i namaluvawe (za 5,3%). I maj}i predvid deka kaj pove}eto od navedenite kategorii e registri ran porast vo ~etvrti ot kvartal na 2005 godi na, mo ` e da se pretpostavi deka vo nabqduvani ot kvartal ni voto na bruto-investici i bele ` i godi { en porast.

Vrz osnova na procenkite za porast na finalnata potro{ uva~ka (koja opf a}a okolu 80% od doma{ nata potro{ uva~ka) i pretpostavkata za porast na bruto-investiciite, se ocenuva deka vo ~etvrti ot kvartal na 2005 godina *doma{ nata pot ro{ uva~ka* bele ` i porast. Pritoa, vo nabqduvani ot kvartal e registri ran neto-uvoz na stoki i uslugi, pri pointenzi ven godi { en porast na izvozot na stoki i uslugi (13%), vo odnos na godi { ni ot porast na uvozot na stoki i uslugi (8,9%).

Tabela 2
Rashodni agregati na BDP
(nominalni stapki na porast)

	IV kv.2005*/IV kv.2004
Javna potro{ uva~ka	2,5
I nvestici i vo ma{ ini i oprema	7,4
I zvoz na stoki i uslugi	13,0
Uvoz na stoki i uslugi	8,9

*Prethodni podatoci na Dr ` aven zavod za stati sti ka.

Dvi ` ewata na indikativnite kategorii vo prvite tri meseci na 2006 godina upatuvaa na porast na *li~nata pot ro{ uva~ka* vo ovoj period. Vakvite o-ekuvawa se baziraat vrz natamo{ ni ot porast na krediti raweto na naseleni eto (godi { en porast od 40,2%), porastot na plati te (na godi { na osnova za 6,6%), zgolemeni ot obem na trgovawe vo trgovijata na malo (za 20,8%) i porastot na uvozot na potro{ nite dobra (za 12,4%). I sto taka, tekovnite buxetski rashodi vo prvi ot kvartal na 2006 godina bele ` at godi { en porast (3,8%), { to uka ` uva na zgolemena *javna pot ro{ uva~ka*. Od druga strana, indikatorite na investici skata aktivnost ne davaat jasna slika za dvi ` eweto na bruto-investiciite. Taka, zgolemen e uvozot na sredstvata za rabota (godi { no za 4,8%), a intenzi vi ranata poddr{ ka na pretprijatijata od strana na bankarski ot sektor prodol ` uva (godi { en porast na kreditite odobreni na pretprijatijata za 13,1%). Pritoa, doma{ noto proizvodstvo na kapitalni te proizvodi bele ` i pad (za 2,5%), dodeka grade ` nata aktivnost e vo stagnacija. Vo uslovi na nedovolna pokrienost na doma{ nata potro{ uva~ka so doma{ no proizvodstvo, vo prvi ot kvartal na 2006 godina e ostvaren neto-uvoz na proizvodi, pri pointenzi ven porast na uvozot (za 11,8% na godi { na osnova) od porastot na izvozot (za 2% na godi { na osnova).

Dvite godine vo realniot, monetarni i vo nadvore{ notrgovski ot sektor vo posledni ot kvartal na 2005 godina i vo prvite tri meseci na 2006 godina, koi uka`uvaat na zgol emena finalna, i do odreden stepen, investici ska potro{ uva~ka, poso~uvaat na potencijalno inflatorno vlijanie na doma{ nata potro{ uva~ka vo naredni ot period. Pritoa, efektot od uvoznite ceni vrz stapkata na inflacija te{ ko mo`e da se kvantif icira, no mo`e da se o~ekuva pritisok od povisokite ceni na naftata i naf teni te deri vati na svetski te berzi.

2.

Ekonomska akti vnost

Vo ~etvrti ot kvartal na 2005 godina e registrirana pozitivna godi{ na stapka na ekonomski rast od 3,8%

Pozitivnite performansi vo domenot na ekonomskata aktivnost od prvite tri kvartali prodol`ija i vo tekot na ~etvrti ot kvartal na 2005 godina. Taka, vo uslovi na registriran real en rast vo si te sektori na ekonomijata (so iskl u~ok na sektorot „grade`ni{ tvo“, kade proizvodstvoto bele`i pad od 0,2%), vo posledni ot kvartal na 2005 godina¹¹ BDP zabele`a real en godi{ en porast od 3,8%. Pritoa, glavni nositeli na porastot vo ~etvrti ot kvartal se pointenzivnata aktivnost vo trgovijata (kade { to e registrirana i najvisoka stapka na porast od 8,7%), kako i vo industrijata (stapka na porast od 4%), ~ie zaedni ~ko strukturno u~estvo vo BDP i znesuva 38,9%.

Tabela 3
Proizvodstvena strana na BDP

	2005/2004	2005				2004	2005
		I kv. 2005/ I kv. 2004	II kv. 2005/ II kv. 2004	III kv. 2005/ III kv. 2004	IV kv. 2005/ IV kv. 2004		
		(realni stapki na rast, vo %)				u~estvo vo BDP, vo %	
Bruto doma{ en proizvod	4,0	2,9	5,0	4,1	3,8		
Zemjodelstvo, lov i {umarstvo i Ribarstvo	3,1	4,1	3,6	2,8	1,8	9,7	9,6
Vadewe na rudi i kamen; Prerabot uva~ka Industrija i Snabduvawe so elekt ri~na energija, gas i voda	6,8	4,7	13,0	5,9	4,0	23,3	24,0
Grade`ni{ tvo	-5,0	-9,7	-8,9	-3,0	-0,2	5,8	5,3
Trgovija na golemo i malo, popravka na motorni vozila, mot orcikli i predmeti za li~na upotreba i za doma{instva	7,9	5,9	8,2	8,6	8,7	12,9	13,4
Hoteli i restorani	6,6	3,9	8,6	8,6	4,9	1,7	1,7
Soobrajaj, skladi rawe i vrski	6,1	6,4	7,4	8,0	3,0	7,3	7,4
Finansijsko posreduvawe; Akti vnost i vo vraska so nedvi`enimot, iznajmuvawe i delovni akti vnost i	1,4	0,2	0,9	1,5	2,9	13,3	13,0
Javna uprava i odbrana, zadol`itelna socijalna za{tita; Obrazovani e; Zdravstvo i socijalna rabota i Eksteritorijalni organizacii i tela	1,5	0,5	0,3	2,0	3,4	13,9	13,6

Izvor: Dr`aven zavod za statistika na Republika Makedonija. Prethodni podatoci.

Dvite godine vo prvi ot kvartal na 2006 godina upatuvaa na pumeren real en porast na BDP vo sporedba so isti ot period od 2005 godina, imaj}i go predvid skromni ot porast na industrijskoto proizvodstvo, nepromenetata vrednost na izvr{ enite grade`ni raboti i porastot na akti vnosta vo zemjodelstvoto. Vo soglasno?t so proekciite za 2006 godina, vo prvi ot kvartal na 2006 godina se o~ekuva real en godi{ en porast na BDP od 2,3%. Zgol emenata ekonomska aktivnost, osobeno vo trgovijata i pogol emi ot obem na transakcii vo platni ot promet vo prvoto trimese~je na 2006 godina

¹¹ Posleden raspolo`li v podatok na DZS.

dovede do pogol em a brzi na na optekot na pari vo prvi ot kvartal (7,1, nasproti 6,8 vo isti ot peri od od prethodnata godi na).

**Vo prvi ot kvart al na 2006
gdina e regist rirana
kumul at ivna st apka na
rast na indust riskot o
proizvodst vo od 0,5%**

Fizi ~ki ot obem na industri skoto proizvodstvo vo prvi te tri meseci na 2006 godi na bele ` i skromen porast od 0,5% sporedeno so isti ot period od prethodnata godina, reflekti raj}i gi divergentni te dvi ` ewa vo industri ski te sektori i dejnosti. Taka, vo grupata „intermedi jarni proizvodi, osven energija“ e regist rirana zgolemen obem na proizvodstvoto, kako rezultat na poitenzi vnata proizvodstvena aktivnost vo dejnosta „vadeve rudi i kamen“ (dvapati povisoko proizvodstvo vo sporedba so isti ot period od prethodnata godina, kako rezultat na reaktiviraweto na eden od pozna ~ajni te rudarski kapaciteti vo maj 2005 godi na) i vo dejnosta „proizvodstvo na proizvodi od drugi nemetalni minerali“ (za 43,7%). Sledstveno, proizvodstvoto vo ova a grupa (strukturno u ~estvo od 3,8% vo vkupni ot indeks) se zgolemi za 5,6% i ima najgolem pridones vo prose ~ni ot porast na industri skoto proizvodstvo.

Zgolemenoto proizvodstvo vo oddelni dejnosti, kako i zna ~itel no povisoki ot izvoz na naf teni derivati generira porast na proizvodstvoto na naf teni derivati (za 32,6%). Pri toa, pri namaleno proizvodstvo i distribucija na elektri ~na energija, zgolemenoto proizvodstvo na naf teni derivati vo cel ost go uslovi porastot vo grupata energija (strukturno u ~estvo od 21,8%).

Nasproti vakvite dvi ` ewa, vo prvi te tri meseci na 2006 godi na vo grupata „netrajni proizvodi za { i roka potro { uva ~ka“ e ostvareno ponisko proizvodstvo, reflekti raj}i go namal enoto proizvodstvo vo pogolem del od dejnosti te vo ramki na ova a grupa. Taka, poniskoto proizvodstvo na prehranbeni proizvodi i pijalaci (za 1,1%), tutunski proizvodi (za 14,6%, del umno zaradi namal enata potro { uva ~ka na cigari, vo uslovi na porast na cenite na cigari te), predmeti za obleka (za 4,9%), kako i namal enoto proizvodstvo vo izdava ~kata dejnost (za 22,5%) dovedoa do pad na proizvodstvoto vo grupata „netrajni proizvodi za { i roka potro { uva ~ka“ (strukturno u ~estvo od 38% vo vkupni ot i ndeks).

Tabela 4
Ceni na metal i te na svetski te berzi

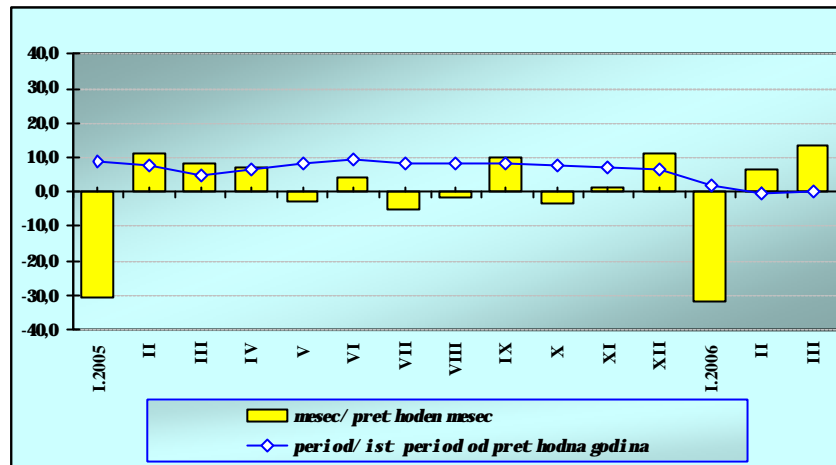
	jan-dek. 2005	jan-mart 2005	jan-mart 2006	januari 2006	februari 2006	mart 2006
SAD dolari za unca						
Zlato	444,8	427,1	554,0	549,9	555,0	557,1
SAD dolari za unca						
Srebro	7,3	7,0	9,7	9,2	9,5	10,4
SAD dolari za edini ca suv met ri ~ki t on						
@elezna ruda	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8
SAD dolari za edini ca ki logram						
^eli-en lim	7,4	8,1	7,6	7,1	7,8	7,9
SAD dolar za met ri ~ki t on						
Nikel	14744,0	15348,4	14810,5	14555,2	14978,8	14897,4

I zvor: Svetska banka.

Proizvodstvoto na osnovni metal i (strukturno u ~estvo vo vkupni ot i ndeks od 6%) vo prvi ot kvartal na 2006 godi na se namal i vo prosek za 17,4%, { to soodvetstvova so namal eni ot i zvoz i uvoz na ` elezo i ~elik. I sto taka, vo prvi ot kvartal na 2006 godi na na svetski ot pazar e zabele ` an nezna ~itel en pad na cenata na nikel ot, dodeka cenite na zlatoto i srebroto bele ` at porast. Namal enoto proizvodstvo na osnovni metal i vo prvi te tri meseci od godi nata vo najgolem del go uslovi i padot na proizvodstvoto vo prerabotuva ~kata i ndustri ja.

Grafikon 4
Dinamika na industrijskoto proizvodstvo
(vo%)

Izvor: Dr`aven zavod za statistika na Republika Makedonija.

Od aspekt na oddelnite meseci, i vo 2006 godina fizi~ki otobem na industrijskoto proizvodstvo ja sledi voobi~enata sezonska dinamika. I meno, vo januari 2006 godina industrijskoto proizvodstvo se namali za 31,7% na mese~na osnova, { to pretstavuva voobi~eno dvi`ewe za prvi ot mesec od godinata (pod vlijanie na sezonski faktori, odnosno pomal broj na rabotni denovi). Niskata sporedbena osnova od prvi ot mesec na 2006 godina determinira porast na industrijskoto proizvodstvo vo februaru i vo mart 2006 godina. Taka, vo februaru fizi~ki otobem na industrijskoto proizvodstvo bele`i mese~en porast od 6,9%, dodeka vo marte registri rana stapka na porast od 13,2%.

Vo mart 2006 godina¹² tekovната ekonomska sostojba na pretprijatijata e oceneta kako popovolna sporedeno so krajot na prethodni ot kvartal (dekemvri 2005 godina). Sepak, prose~noto iskori stuvawe na kapacitetot vo mart 2006 godina iznesuva 61,2%, { to pretstavuva namaluvawe vo sporedba so dekemvri 2005 godina koga toa iznesuva { e 63,8%. Glaven ograni~uva~ki faktor za zgolemuvawe na obemot na proizvodstvoto spored ekonomskite subjekti i ponatamu e nedovolnata doma { na pobaruva~ka. Isto taka, ekonomskite subjekti kako pozna~ajni ograni~uva~ki faktori gi naveduvaat i nedovolnata stranska pobaruva~ka, finansiskite problemi i nezvesnoto ekonomsko okru`uvawe. Sepak, ekonomskite subjekti formiraa optimisti~ki ocenki za obemot na proizvodstvoto i prodanite ceni za naredni ot kvartal.

Vo prvi ot kvartal na 2006 godina od sopstveno proizvodstvo na zemjodelskite pretprijatija i zadrugi vkupno bea prodadeni zemjodelski proizvodi vo vrednost od 851,6 milioni denari. Pri toa, vkupnata prodanba na zemjodelski proizvodi bele`i umeren porast od 0,5% vo sporedba so isti ot peri od od prethodnata godina (zaradi visokata sporedbena osnova od prethodnata godina { to se dol`i na intenzivnoto prose~no zgolemuvawe na prodanbata na alkoholni pijalaci¹³ vo prvi ot kvartal na 2005 godina). Od druga strana, prodanbata kaj pogolem del od pova`nite kategorii na zemjodelski proizvodi (od aspekt na nivnoto struktarno u~estvo) vo prvi ot kvartal na 2006 godina e zna~itelno povi soka. Pozna~en porast e

Vo prvot o trimese~je na 2006 godina e regist riran zgolemen obem na prodanba na zemjodelski proizvodi...

¹²Izvor: Anketa za delovni tendencii vo prerabotuvakata industrija. Dr`aven zavod za statistika na Republika Makedonija.

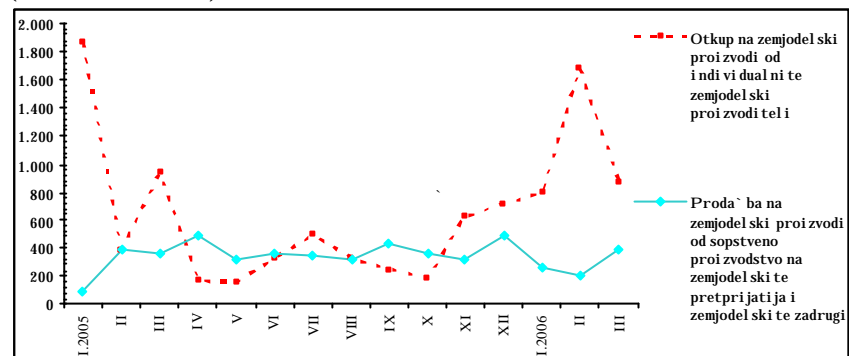
¹³Vo strukturata na sopstvenoto proizvodstvo na zemjodelskite pretprijatija i zadrugi se vkl u~eni i alkoholnite pijalaci.

registriran kaj prod`bata na `itni rastenija i na alkoholni pijalaci (za 22,1% i 19,3%, soodvetno), koi vo vkupni te prodadeni zemjodelski proizvodi u`estvuvaat so 71,2%. Vo prvi ot kvartal na 2006 godi na od i ndi vi dual ni te zemjodelski proizvodi teli vkupno se otkupeni zemjodelski proizvodi vo vrednost od 3.358,2 miliona denari, odnosno za 5,1% pove}e vo sporedba so isti ot period od prethodnata godi na. Glavna determi nanta na porastot e povi soki ot otkup na i ndustri ski proizvodi (prose~en porast od 5,6%), i maj}i go predvid dominantnoto strukturno u`estvo na otkupot na ovie proizvodi vo vkupni ot otkup na zemjodelski proizvodi.

Grafikon 5

Prod`ba na zemjodelski proizvodi
(vo milioni denari)

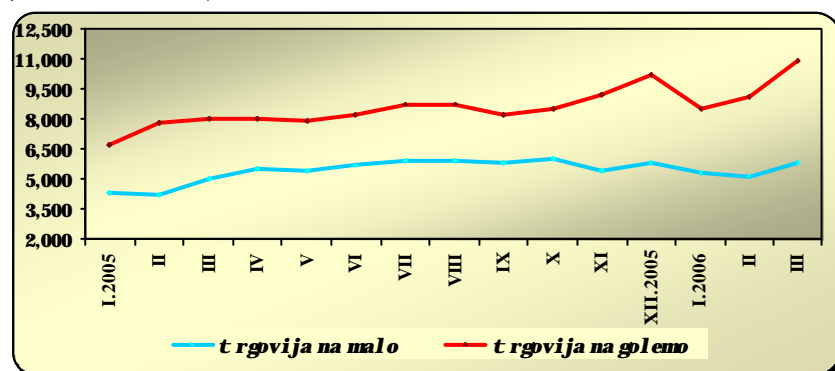
I zvor: Dr`aven zavod za stati sti ka na Republ i ka Makedoni ja.

...i zgolemen promet vo trgovijata

Pokraj zgolemenata aktivnost vo zemjodelstvoto, vo periodot januari - mart 2006 godi na e registriran i porast na vkupni ot promet vo trgovijata. Taka, vkupni ot promet vo trgovijata iznesuva 44.773 milioni denari i e za 24,4% povi sok vo odnos na isti ot period od 2005 godi na. Pri toa, 64% od vkupni ot promet se odnesuvaat na trgovijata na golemo, kade e registriran prose~en porast na prometot od 26,6%, dodeka ostatokot se odnesuva na trgovijata na malo, kade prometot bele`i porast od 20,8%. Anal izi rano po meseci, soglasno so voobi ~enata sezonska di nami ka najvisoka vrednost na vkupni ot promet (16.773 milioni denari) i najvisoka mese~na stapka na porast e registrirana vo mart 2006 godi na, pri i stovremen porast na prometot vo trgovijata na malo i na golemo.

Grafikon 6

Promet vo trgovija
(vo milioni denari)

I zvor: Dr`aven zavod za stati sti ka na Republ i ka Makedoni ja.

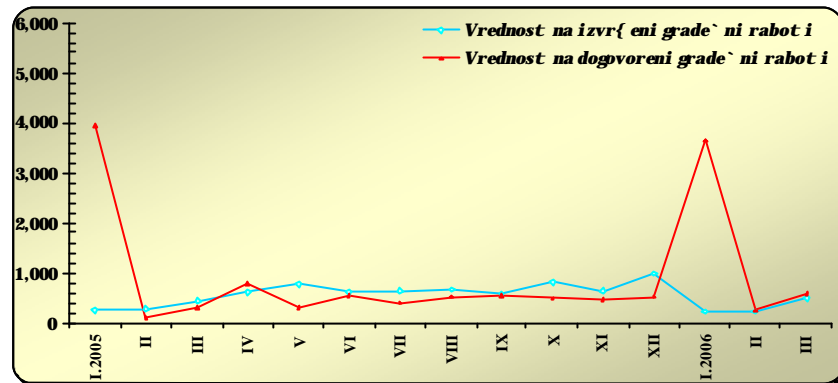

Nepromeneta vrednost na izvršene građevinske radove u prvom kvartalu na 2006 godinu, u poredbi sa istim periodom prethodne godine

Nasproti povoljnih dvije godine u poljoprivredi i trgovini, građevinska aktivnost u prvom kvartalu na 2006 godinu¹⁴ je u stagnaciji. Iako, vrednost na realizirane građevinske radove (989 milijuna denara) je na nivou od prvog kvartala na 2005 godinu. Svakako, analizirano od aspekta pojedinih meseci, može se zabeležiti postepeno intenziviranje na građevinsku aktivnost. Tako, u martu vrednost na izvršene građevinske radove se povećala za dva puta na mesečnom osnovu i za 14,3% na godišnjem osnovu.

Grafikon 7

Dogovoreni i izvršeni građevinski radovi
(u milijunima denara)

Izvor: Državni zavod za statistiku na Republici Makedonija.

U domenu dogovorenih građevinskih radova registrovano pozitivno dvije godine, odnosno u prvih tri meseca od godišnjaka se dogovoreni građevinski radovi u ukupnoj vrednosti od 4.513 milijuna denara, što predstavlja porast od 2,5% u poredbi sa istim periodom prethodne godine. Najviša vrednost je najviša u januaru i iznosi 3.666 milijuna denara, što je u skladu sa sezonskim ritmom.

3.

Vrabilnost i plati

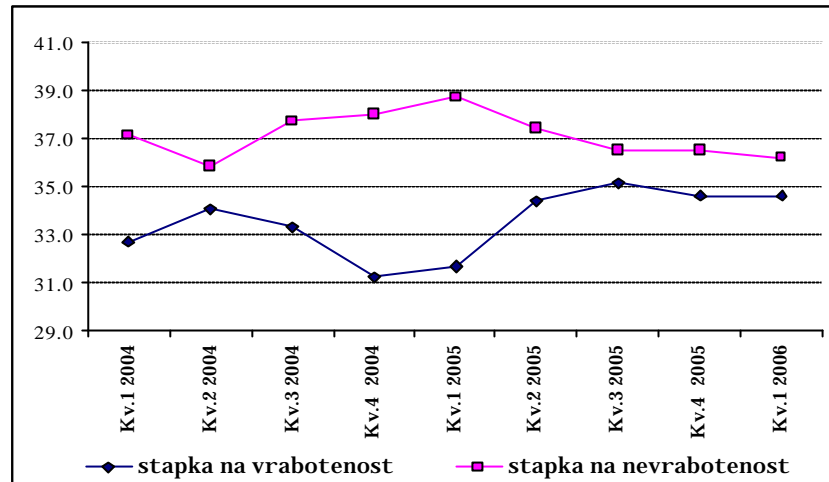
Ukupni broj vrabilnih u prvom kvartalu na 2006 godinu prema Anketi za radnu silu¹⁵ iznosi 559.702 lica, što predstavlja značajan porast od 10,3% u poredbi sa istim periodom prethodne godine. Sledstveno, registrovana stopa vrabilnosti se povećala za 3 procentna poena i dostigla 34,6%. S druge strane, u prvom kvartalu na 2006 godinu zabeleženo namalovanje broja nevrabilnih lica, koji iznosi 318.096 lica (godišnji pad od 0,6%). Tako, stopa nevrabilnosti je pomena za 2,5 procentna poena u poredbi sa istim periodom prethodne godine i iznosi 36,2%. Početni porast broja vrabilnih lica u odnosu na namalovanje broja nevrabilnih lica dovodi do godišnjeg porasta na aktivno stanovništvo (vrabilni i nevrabilni lica) od 6,1% u prvih tri meseca na 2006 godinu.

¹⁴ Podaci za građevinske radove od januara 2006 godine se baziraju na reviziranim primerima prethodnih godina.

¹⁵ Anketi za radnu silu je sprovedena Državni zavod za statistiku na Republici Makedonija, na bazi primerka od 10.000 domaćinstava na teritoriji celokupne zemlje i u skladu sa metodološkim preporukama Međunarodne organizacije za rad (ILO) i preporukama Evropskog statističkog biroa (Eurostat). Poslednji put od 2004 godine, ona se sprovede kao kontinuirana anketa u toku godine, a obradjeni rezultati se vrše kvartalno.

Grafikon 8
Stapki na vrabotenost i nevrabotenost
(vo %)

I zvor: Anketa za radotna sila, Dr`aven zavod za statistika na Republika Makedonija.

Analizirano po dejnosti, porastot na vrabotenosta proizleguva od povi soki ot broj na vraboteni lica vo tri te sektori na ekonomijata. Taka, brojot na vraboteni lica vo zemjodelski ot sektor e povisok za 35%, vo soglasnost so intenziviranata zemjodelska aktivnost vo analizirani ot period. Od druga strana, brojot na vraboteni lica vo industrijski ot i vo uslu`ni ot sektor bele`i poumeren porast (za 4,9% i 5,3%, soodvetno), pri pozna`ajno zgolemuвање na vrabotenosta vo grade`ni { tvoto {a 25,1%), vo trgovijata (za 10,1%, pri porast na vkupni ot trgovski promet) i vo dejnosta „hoteli i restorani“ (za 49,4%). Brojot na licata koi rabotat vo prerabotuvakata i ndustrija, koja se izdvojuva po svojata zna`ajnost bi deji i opfa}a okolu edna tretina od vkupni ot broj na vraboteni vo ekonomijata, e zgolemen za 0,3%.

Pozitivni dvi`ewa se registri rani i na kvartal na osnova (prv kvartal 2006 godina/~etvrti kvartal 2005 godina). Taka, brojot na vraboteni lica i stapkata na vrabotenost bele`at porast (od 0,7% i 0,1 procenten poen, soodvetno), pri istovremeno namaluvawe na brojot na nevraboteni lica i stapkata na nevrabotenost (za 0,6% i 0,3 procentni poeni, soodvetno). Umereni ot porast na vrabotenosta proizleguva od divergentni te dvi`ewa na brojot na vraboteni lica vo oddelnite sektori na ekonomijata. Taka, vo zemjodelski ot i industrijski ot sektor nivni ot broj se zgolemi (za 17,5% i 5,7%, soodvetno), dodeka vo uslu`ni ot sektor e zabele`ano namaluvawe (za 7,8%).

Vo prvi ot kvaral na 2006 godina, 61,3% od vkupni ot broj na vraboteni lica se od ma{ki pol, a 38,7% od `enski pol. Pri toa, kaj ma{kata populacija e registri rana stapka na vrabotenost od 42,5% i stapka na nevrabotenost od 36,3%. Kaj `enskata populacija stapkata na vrabotenost iznesuva 26,8%, dodeka stapkata na nevrabotenost i znesuva 36,2%.

Od aspekt na starosnata struktura ne se zabele`ani pozna`ajni promeni vo prvi ot kvartal na 2006 godina, pri {to i natamu najvisoka stapka na vrabotenost e zabele`ana kaj populacijata na vozrast od 25 do 49 godini, dodeka najvisoka stapka na nevrabotenost e zabele`ana kaj populacijata na vozrast od 15 do 24 godini.

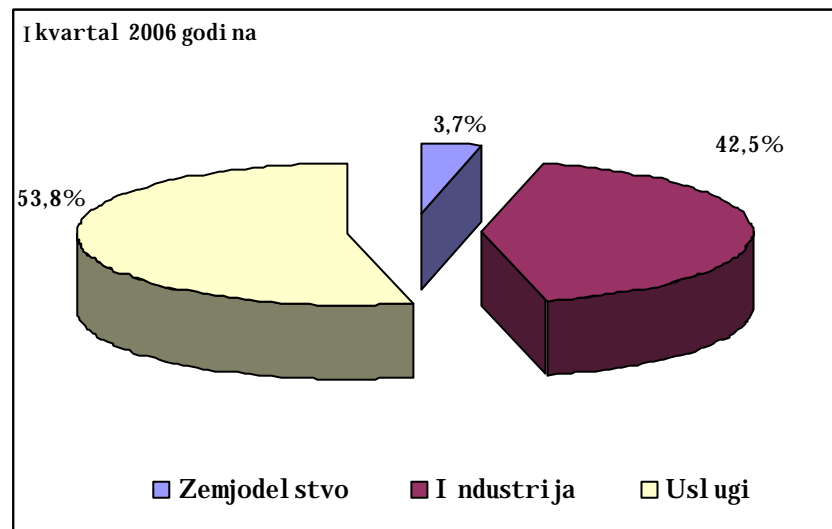
Prose-niot broj na vraboteni vo prviot kvartal na 2006 godina iznesuva 262.783 lica

Prose-niot broj na vraboteni vo prviot kvartal na 2006 godina iznesuva 262.783 lica¹⁶. Analizirano po meseci, najgolem broj na vraboteni lica e registri ran vo mart. Pri toa, vo mart brojot na vraboteni lica e pogolem za 0,6%, vo sporedba so januari 2006 godina, vo uslovi na pozna-aen porast na brojot na vraboteni vo industrijskiot sektor i pumeren porast vo uslu`niot sektor. Vo ramki na industrijskiot sektor, najgolem porast e zabele`an vo prerabotuvaka industrija (za 2,3%) kade { to se vraboteni i najgolem broj lica od vkupniot broj na vraboteni (30,1%).

Vo odnos na prviot kvartal na 2005 godina¹⁷, brojot na vraboteni lica vo prviot kvartal na 2006 godina e namalen za 3,9%, pri registri rano namal uvawe na vrabotenosta vo tri te sektori vo ekonomijata. Brojot na vraboteni lica vo industrijskiot sektor bele`i pad od 4,5%, reflektiraj}i go namaleni ot broj na vraboteni vo site industrijski dejnosti. Vo najgolemata industrijska dejnost (prerabotuvaka industrija), namal uvaweto iznesuva 4,3%. Brojot na vraboteni lica vo zemjodelski ot sektor e namalen za 4,2%, dodeka vo uslu`niot sektor e ostvaren pumeren pad od 3,4%.

Grafikon 9

U-estvo na sektori te vo vkupni ot broj na vraboteni lica (vo %)

I zvor: Dr`aven zavod za statistika na Republika Makedonija

Vo sporedba so prethodni ot kvartal¹⁸, brojot na vraboteni lica e re-isi nepromenet (nezna-itelen pad od 0,1%), pri { to e registri ran porast na brojot na vraboteni lica vo uslu`niot sektor i pad na brojot na vraboteni lica vo zemjodelski ot sektor i vo industrijata.

¹⁶ I zvor: Dr`aven zavod za statistika na Republika Makedonija. Od januari 2006 godina, vo brojot na vraboteni vo dejnosta „javna uprava i odbrana“ za prvpat se vku-eni i podatoci od Ministerstvoto za vnatre{ni raboti i od Ministerstvoto za odbrana. Zaradi promeni te vo primerokot, ne e vozmo`na adekvatna sporedba na brojot na vrabotenite lica vo 2006 godina so prethodni te godini. Za da se dobij at sporedlivi podatoci, zaradi presmetkata na promeni te vo odnos na 2005 godina, NBRM gi prilagodi podatocite za dejnosta „javna uprava i odbrana“, za uslu`niot sektor i za vkupni ot broj na vraboteni.

¹⁷ Prilagodeni presmetki.

¹⁸ Prilagodeni presmetki.

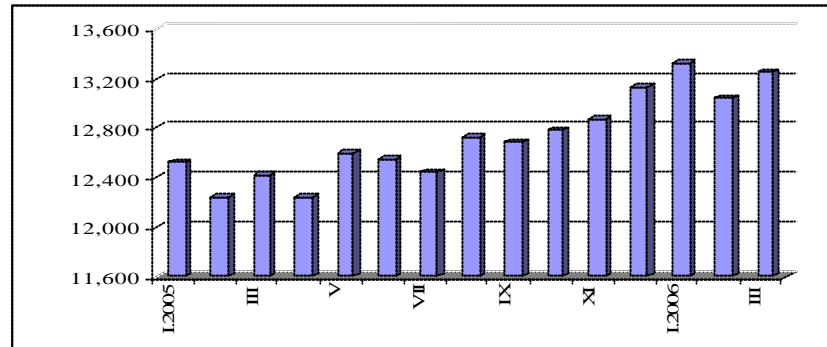

Porast na nominalna prosečna neto-plata po vraboten vo prviot kvartal na 2006 godina

Prosečnite isplateni plati po vraboten vo prviot kvartal na 2006 godina bele`at nominalen i realen porast vo sporedba so isti ot period od prethodnata godina. Taka, nominalnata prosečna neto-plata po vraboten (13.206 denari) bele`i porast od 6,6%, pri pumeren realen porast od 3,8% (vo uslovi na prosečna stapka na inflacija od 2,7%). Vo prvi te tri meseci na 2006 godina, prosečnata isplatenata bruto-plata po vraboten¹⁹ (22.558 denari) zabele`a nominalen i realen porast od 7,6% i 4,8%, soodvetno.

Grafikon 10

Prosečna mesečna neto-plata po vraboten
(vo denari)

I zvor: Dr`aven zavod za statistika na Republika Makedonija.

Vo prvoto trimese`je na 2006 godina e zabele`an porast na nominalnite neto-plati vo trite sektori na ekonomijata. Najintenzivno zgolemuwane na plati te od 8,5% e zabele`ano vo industriiski ot sektor, kade { to se vraboteni okolu 40% od vkupni ot broj na vraboteni lica. Pritoa, vo dejnosta „snabduwane so električna energija, gas i voda“ e ostvarena najvisoka stapka na porast (od 22,5%). Vo ostanati te industriiski dejnosti e zabele`ana pumerena dinamika na porast. Vo prerabotuvakata industrija, kade { to se vraboteni okolu edna tretina od vkupni ot broj na vraboteni lica, nominalnata neto-plata se zgolemi za 0,8%.

Nominalnite plati vo uslu`ni ot sektori vo zemjodelstvoto bele`at pumeren porast (za 3,6% i 3,1%, soodvetno). Pritoa, vo ramki na uslu`ni ot sektor, porast na plati te e registri ran vo site dejnosti, so iskluk na plati te vo zdravstvoto. Pozna`ajni stapki na porast na plati te se registri rani vo trgovijata (porast od 6,1% vo soglasnost so intenziviranata trgovska aktivnost vo prviot kvartal na 2006 godina), vo dejnosta „soobra`aj, skladi rawe i vrski“ (za 6,1%) i vo dejnosta „javna uprava i odbrana“ (za 10,5%, zaradi postepeni ot proces na dekompresija na plati te na dr`avnite slu`benici, kako i zaradi promeni vo opfatot na podatocite, odnosno zgolemuwane na brojot na vraboteni te lica opfateni vo sektorot²⁰).

Na kvartalna osnova (prv kvartal 2006 godina / ~etvrti kvartal 2005 godina), prosečnata nominalna neto-plata bele`i pumeren porast (od 2,2%) vo uslovi na porast na plati te vo

¹⁹ I zvor: Dr`aven zavod za statistika. Vкупnitate isplateni bruto-plati opfa}aat: isplateni neto-plati za izveštajni ot mesec, platen personalen danok i plateni pridonesi (za penzisko i invalidsko osiguruvawe, za zdravstveno osiguruvawe, za vrabotuvawe, za profesionalno zaboluvawe i za vodostopanstvo).

²⁰ I zvor: Dr`aven zavod za statistika. Vo januari 2006 godina, vo brojot na vraboteni za prvpat se vkluceni i podatoci od Ministerstvoto za vnatre{ni raboti i od Ministerstvoto za odbrana.

industrijata i zemjodelstvoto (za 3,2% i 1%, soodvetno). Na kvartal na osnova, najvisoka stapka na porast e ostvarena vo dejnosta „snabduvawe so elektrini energija, gas i voda“ (16,8%). Vo prvi ot kvartal na 2006 godi na najvisoka plata vo vrednost od 25.952 denara e i splatena vo dejnosta „finansko posreduvawe“.

Vo prvi ot kvartal na 2006 godina, vo prosek, plata za soodvetni ot mesec ne primi le 13,7% od vkupni ot broj na vraboteni lica. Sporedeno so prethodni ot kvartal, ni vni ot broj se namalil za 2,5 procentni poeni, dodeka vo odnos na istiot period od prethodnata godina e registrirano namaluvawe za 4,8 procentni poeni²¹.

4.

Monetarna politika

Dvewata vo eksterni ot sektor vo prvi ot kvartal na 2006 godi na pri donesoa za ponatamo{ no odr` uvawe na povi soka ponuda vo odnos na pobaruva~ka na devizi na devizni ot pazar. Sledstveno, NBRM realizira neto-otkup na devizi na devizni ot pazar, pri { to del od dopolnitelno kreiranata denarska likvidnost preku deviznite transakcii be{e sterilizirana preku monetarnite instrumenti, so istovremeno zadr` uvawe na trendot na namaluvawe na kamatnite stapki na NBRM. Postavenosta na monetarnata politika vo ovoj period pri donese za ponatamo{ no odr` uvawe na stabilnosta na nominalni ot devizen kurs na denarot vo odnos na evroto, a so toa i na cenovnata stabilnost. Pri toa, poitenzi vni ot porast na inflacijata vo prvi ot kvartal (prosenata stapka na inflacija za periodot januari - mart 2006 godi na iznesuva 2,7%), vo golema merka se dol`i na deluvaweto na faktori na stranata na ponudata, ~ij efekt postepeno }e se iscrpuva.

Vo prvi ot kvartal na 2006 godina bea izvr{eni nekolku promeni vo operativnata ramka na monetarnata politika, vo funkcija na sozdavawe preduslovi za poefikasno i poaktivno upravuvawe so likvidnosta od strana na bankite (ukinuvawe na mo`nosta za koristewe na gotovinata vo blagajna kako adekvatno sredstvo za ispolnuvawe na obvrskata za zadol`itelna rezerva i namaluvawe na kamatnata stapka na lombardni ot kredit) i aktivna monetarno-fiskalna koordinacija (voveduvawe dr`avni zapisi za monetarni celi, { to treba da ovozmoe i povlekuvawe likvidnost na podolg rok i ponatamo{ en razvoj na finanski ot pazar).

Vo prvite tri meseci na 2006 godina, deluvaweto na avtonomni te faktori i na instrumenti te na monetarnata politika dovede do so ponisko nivo na likvidnost vo bankarski ot sistem²² za 8,5% na kvartal na osnova. I meno, kreiranata likvidnost vrz osnova na porastot na neto deviznata aktiva²³ na NBRM i poniskata pobaruva~ka na gotovi pari bea celosno neutralizirani preku kumuliraweto sredstva na smetkata na dr`avata kaj NBRM (delumno i kako rezultat na mobilizirani te sredstva vrz osnova na trezorski zapisi za monetarni celi). Vo uslovi na nezna~itelna kvartal na

²¹ Namaluvaweto glavno se dol`i na metodolo{ka promena, odnosno namaluvawe na primerokot, kako rezultat na iskluvawe od evidencija na lica vraboteni vo firmi koi se zatvoreni, so cel zgolemuvawe na kvalitetot i to-nosta na dobi eni te podatoci.

²² Likvidnosta vku~uva smetka na bankite kaj NBRM i gotovina vo blagajna na bankite.

²³ Zna~itelni ot porast na neto deviznata aktiva na NBRM vo mart 2006 godi na gi reflektira visokite eksterni prilivi (169,8 milioni evra) vrz osnova na privatizacijata na ESM-Distribucija.

promena na blagajni~kite zapisi na NBRM, tie nema pogolem likvidnosni efekt.

Tabela 5
Kreirawe i povlekuwawe likvidnost*
(vo milioni denari)

	31.12.2005 godina	Promeni po meseci			Vkupno	31.03.2006 godina
		januari	februari	mart		
Likvidnost na bankite	6.000	-1.150	1.320	-678	-508	5.492
Kreirawe likvidnost					6.364	
1. Neto devizna aktiva	66.282	-9.152	167	14.610	5.625	71.907
2. Gotovi pari vo optek	14.439	1.339	-535	-65	739	13.700
Povlekuwawe likvidnost					-6.872	
1. Neto doma~na aktiva	-45.843	6.663	1.688	-15.223	-6.872	-52.715
<i>od toga:</i>						
Blagajni~ki zapisi na NBRM	-8.921	-1.492	760	750	18	-8.903
Denarski depoziti na dr`avata kaj NBRM	-6.993	-660	793	-1.947	-1.814	-8.807
od koi : Dr`avni zapisi za monetarni celi	—	—	—	-1377	-1.377	-1.377
Devizni depoziti na dr`avata kaj NBRM	-15.286	8.625	64	-13.648	-4.959	-20.245
Ostanati stavki, neto	-17.978	190	-208	-377	-395	-18.373

*Likvidnosta vkl-uva smetka na bankite kaj NBRM i gotovi na vo blagajna na bankite.

I zvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

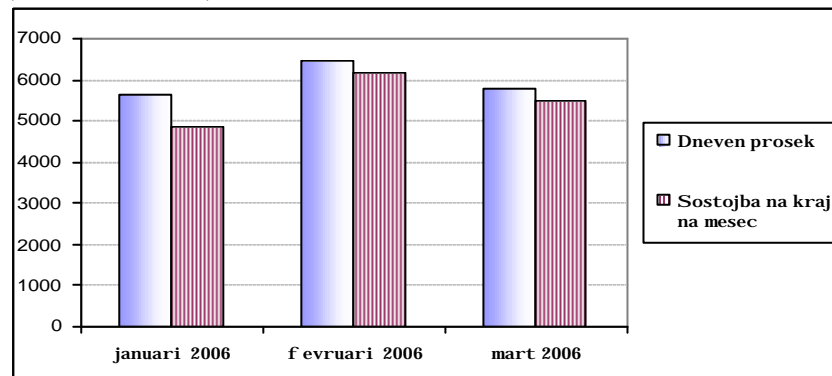
**Povisoka prose~na
dnevna likvidnost na
bankite vo prvot
kvartal na 2006 godina**

Prose~nata dnevna likvidnost na bankarskiot sistem vo prvot kvartal na 2006 godina iznesuva 5.965,6 milioni denari i vo odnos na prethodni ot kvartal zabele`a zголemuvawe od 789 milioni denari, ili za 15,2%. Pozitivnata kvartal na dinamika na prose~nata dnevna likvidnost go reflektira efektot od devizni te transakcii na NBRM i poniski ot prose~en iznos na dr`avnite denarski depoziti, vo uslovi na povisok interes na bankite za investirawe vo blagajni~ki zapisi i, vo prosek, povisoka pobaruva~ka na gotovi pari.

Grafikon 11

Prose~na dnevna likvidnost i likvidnost na bankite na krajot na mesecot*

(vo milioni denari)

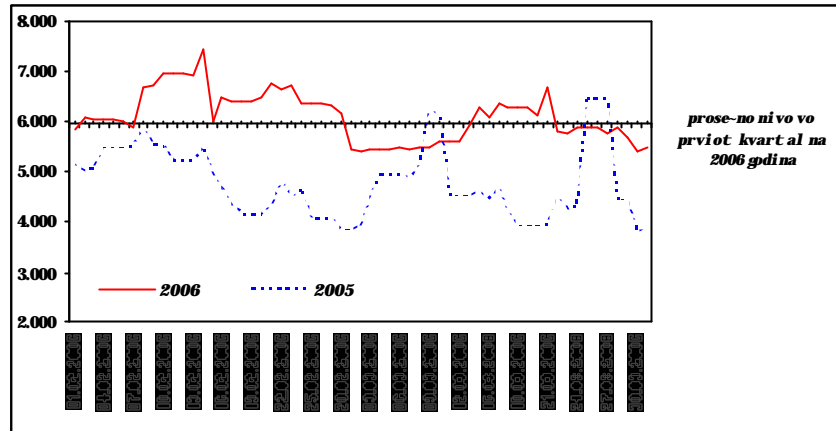
*Likvidnosta vkl-uva smetka na bankite kaj NBRM i gotovi na vo blagajna na bankite.

I zvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Od aspekt na mese~nata dinamika, vo januari 2006 godina e registri ran najni zok prose~en dneveni iznos na likvidnost od 5.644,9 milioni denari, { to soodvetstvava so relativno visok ot interes na bankite za vlo`uvawe vo blagajni~ki zapisi. Vo februari, vo uslovi na ponizok prose~en iznos na blagajni~ki zapisi i, vo prosek, poniska pobaruva~ka na gotovi pari, prose~nata likvidnost se zголemi i dostigna 6.451,7 milioni denari (najvisoko prose~no nivo na likvidnost vo kvartal ot). Vo marte zabele`an pad na prose~nata dnevna likvidnost (5.800,3 milioni denari), determiniran ot povlekuwaweto likvidni sredstva preku aukcii te na blagajni~ki zapisi i porastot na gotovite pari vo optek.

Grafikon 12

Dnevna dinamika na likvidnost na bankite*
(vo milioni denari)

*Likvidnost vključuje smetka na bankite kaj NBRM i gotovina vo blagajna na bankite.

Izvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Na 11.01.2006 godina, stapi vo sila odlukata na NBRM (donesena vo noemvri 2005 godina) so koja se ukinuva prifažaveto na gotovinata vo blagajna, kako sredstvo za ispolnuvawe na obvrskata za zadolžitelna rezerva, so cel poefikasno planirawe i upravuvawe so likvidnosta od strana na bankite. Promenite vo monetarniot instrument zadolžitelna rezerva dovedoa do natamo{no namaluvawe na izdvoeniot vi{ok nad obvrskata za zadolžitelna rezerva. Taka, vi{okot likvidni sredstva nad obvrskata za zadolžitelna rezerva (vo denari)²⁴ vo prviot kvartal na 2006 godina vo prosek iznesuva 8,9%, {to pretstavuva značajno namaluvawe od 5,7 procentni poeni vo odnos na prosekot od prethodniot kvartal. Pritoa, vo januari vi{okot likvidnost be{e pod prosekot (5,1%), dodeka vo februaru toj se zgolemi nad prose~noto nivo i dostigna 12,8%. Vo marte registriran vi{ok likvidnost identi~en so prose~niot (8,9%). Na 16.02.2006 godina, NBRM ja namali kamatnata stapka na lombardniot kredit od 13% na 11% i go napravi podostapen lombardniot kredit do bankite za nadmi nuvawe na povremeni te kusoci na likvidnost. Vakvi te promeni treba da pridonesat za poaktivno upravuvawe so likvidnosta od strana na bankite. Voedno, so izvr{enata promena na kamatnata stapka na lombardniot kredit, kako kamata koja pretstavuva indikator za gornata granica vo koridorot na kamatni stapki, se namali soodnosot pome|u referentnata kamatna stapka²⁵ (kamatna stapka na blagajni~kite zapisi so rok na dostasuvawe od dvaeset i osum dena) i kamatnata stapka na lombardniot kredit.

Vo funkcija na odr`uvawe na stabilnost na devizniot kurs na denarot vo odnos na evroto, vo prviot kvartal na 2006 godina NBRM aktivno u-estvuva{e na devizniot pazar. Pritoa, vo tekot na kvartalot na devizniot pazar bea registriрани povolni dvi`ewa, so isklu~ok na januari, koga se registrirani pritisoci za depresijacija na doma{nata valuta, generirani od nadvore{notrgovskite dvi`ewa. Vakvata sostojba dovede do

**Kreirawe likvidnost
preku neto-otkup na
devizi od strana na
NBRM na devizniot
pazar**

²⁴ Period na odr`uvawe (ispolnuvawe) na obvrskata za zadolžitelna rezerva na bankite se smeta periodot od 11. den vo tekovniot mesec do 10. den vo sledniot mesec.

²⁵ Vrzo osnova na empiriska analiza e utvrdeno deka kamatnata stapka na blagajni~kite zapisi na NBRM na dvaeset i osum dena za bankite pretstavuva referentna kamatna stapka.

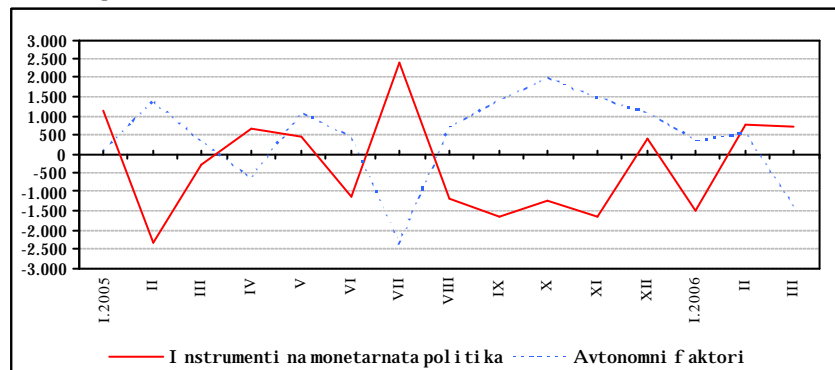
povisoka pobaruva-ka vo odnos na ponudata na devizi, so {to deviznite transakcii na NBRM vo januari bea vo nasoka na netoprodaba na devizni sredstva. Sepak, aktivnoto u-estvo na bankite vo nadopolnuvawe na ponudata na devizi na segmentot banki - pretprijatija, kako i povolnite dvi`ewa vo eksterniot sektor pridonesoa za brzo stabilizirawe na devizniot pazar, taka {to vo fevruari i mart NBRM povtorno realizirawe neto-otkup na devizi na devizniot pazar. Na kumulativna osnova, NBRM ostvari neto-otkup na devizi, deluvaj{i vo nasoka na kreirawe likvidnost.

Vo prviot kvartal, denarskite depoziti na dr`avata kaj NBRM pretstavuvaa tek na povlekuvawe likvidnost

Vo prviot kvartal na 2006 godina, denarskite depoziti na dr`avata kaj NBRM se zgolemi za 25,9% na kvartalna osnova, so {to pretstavuvaa tek na povlekuvawe likvidnost od bankarskiot sistem. Pritoa, od vkupniot porast na denarskite depoziti na dr`avata (1.814 milioni denari), 1.377 milioni denari se odnesuvaat na dr`avni zapisi za monetarni celi. Imeno, na 07.03.2006 godina, NBRM, vo sorabotka so Ministerstvoto za finansii, zapo~na so emisija na dr`avni zapisi za monetarni celi, so rok na dostasuvawe od tri meseci, so cel sterilizacija na likvidnost na podolg rok i postepena zamena na blagajni~kite zapisi. Vo tekot na kvartalot, preku aukcii na dr`avni zapisi dr`avata dopolnitelno mobilizirawe 1.905,11 milioni denari²⁶.

Grafikon 13

Instrumenti na monetarnata politika i avtonomi faktori na kreirawe i povlekuvawe likvidnost* (mese~ni promeni vo milioni denari)

*Poziitivna promena - kreirawe likvidnost; negativna promena - povlekuvawe likvidnost.

Izvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Aukciite na blagajni~ki zapisi na NBRM deluvaa vo nasoka na kreirawe likvidnost

Aukciite na blagajni~ki zapisi vo prviot kvartal na 2006 godina deluvaa vo nasoka na kreirawe likvidnost (nezna-itelno namaluvawe na nivoto na blagajni~kite zapisi od 18 milioni denari). Od aspekt na dinamika, odstapuvawe od ovoj trend be{e zabele`ano edinstveno vo januari, koga nivoto na blagajni~ki zapisi na mese~na osnova se zgolemi za 1.492 miliona denari. Vo funkcija na pottiknuvawe na me|ubankarskite transakcii i vo soglasnost so planot na aktivnosti za voveduvawe dr`avni zapisi za monetarni celi, vo fevruari NBRM ja namali frekventnosta na odr`uvawe na aukciite na blagajni~ki zapisi (aukcii se odr`uvaat edna{ namesto dvapati sedmi~no). Voedno, be{e izvr{eno i namaluvawe na ponudata na blagajni~ki zapisi, so cel postepeno prenasuvawe na bankite kon investirawe vo dr`avni zapisi za monetarni celi. Vakvite promeni soodvetno se reflektiraa preku ponisokivo na blagajni~ki zapisi vo fevruari i mart za 760 milioni denari i 750

²⁶ Razlika me|u sostojbata na dr`avni te zapisi na 21.03.2006 godina (posledna odr`ana aukcija vo mart 2006 godina) i sostojbata na 20.12.2005 godina (posledna odr`ana aukcija vo dekemvri 2005 godina).

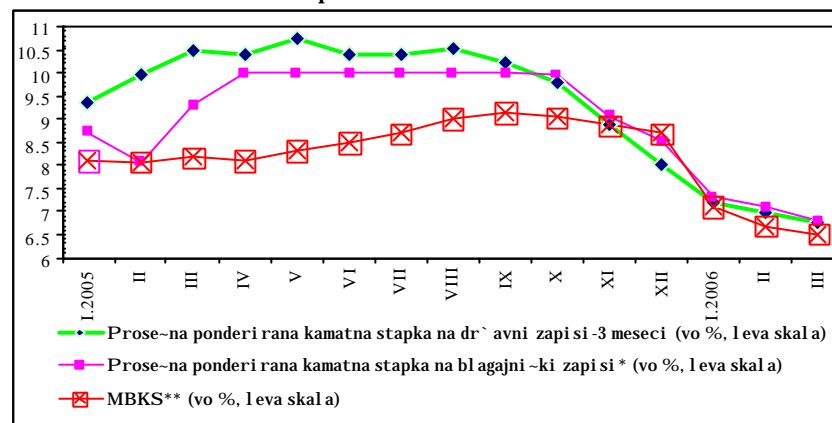

milioni denari, sodevno. Od aspekta postavenosta na ovoj monetaren instrument, vo prviot kvartal na 2006 godina NBRM prodol`i da nudi blagajni~ki zapisi so rok na dostasuvawe od dvaeseti osum dena na principot „tender so kamatni stapki“. Pri toa, vo uslovi na prose~no povi soka pobaruva~ka od ponudeni ot iznos na blagajni~ki zapisi, prose~nata ponderirana kamatna stapka na blagajni~ki te zapisi vo odnos na prethodniot kvartal se namali za 2,12 procentni poeni i vo proseki znesuva 7,06%.

Vo prviot kvartal na 2006 godina e zabele`ano ponatamo{ no namaluvawe na prometot na me|ubankarskiot pazar na pari. Taka, vo analiziraniot period prose~niot mese~en promet na institucionaliziraniot pazar na pari iznesuva 61,5 milioni denari²⁷, { to pretstavuva kvartalno namaluvawe za 1,9 pati. Pri toa, vo otsustvo na pobaruva~ka na likvidni sredstva, vo januari na ovoj pazar voop{ to ne bea realizirani transakcii. Namaluvawe na prometot e registrirano i vo ramki na bilateralnite me|ubankarski trgovawa, pri { to ostvareniot mese~en promet vo prviot kvartal vo proseki znesuva 483,7 milioni denari (kvartal en pad za 28,8%).

Namalen promet na me|ubankarskiot pazar na pari

Grafikon 14
Kratkoro~ni kamatni stapki

*Prose~na ponderirana kamatna stapka na blagajni~ki zapisi so site raspolo`livi periodi na dostasuvawe.

** Prose~na ponderirana kamatna stapka na me|ubankarskiot pazar na pari (institucionalizirani i neinstitucionaliziran pazar).

I zvor: NBRM, Pazar na pari i kratkoro~ni hartii od vrednosti Ministerstvo za finansii.

Prose~nata ponderirana kamatna stapka na pazarot na pari (dvata segmenta) vo prviot kvartal na 2006 godina vo proseki iznesuva 6,8% (8,9% vo prethodniot kvartal), uka`uvaj}i na responzivnosta na ovaa kamatna stapka na promeni te na kamatnata stapka na blagajni~ki te zapisi.

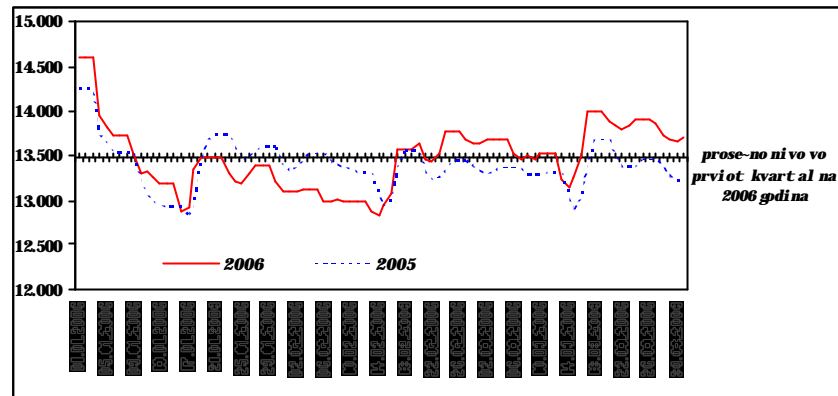
So iscrpuvaweto na efekti te od sezonskiot porast na krajot na prethodnata godina, pobaruva~kata na gotovi pari na krajot na mart 2006 godina vo odnos na krajot na prethodniot kvartal se namali za 5,1%. Od aspekta prose~nata dnevna sostojba, vo tekot na kvartalot prose~noto nivo na gotovite pari vo optek be{e relati vno stabilno.

Namalena pobaruva~ka na gotovi pari

²⁷ Prose~niot promet gi opfa}a transakcii te realizirani vo februar i mart 2006 godina.

Grafikon 15

Dnevna dinamika na gotovite pari vo optek
(vo milioni denari)

I zvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

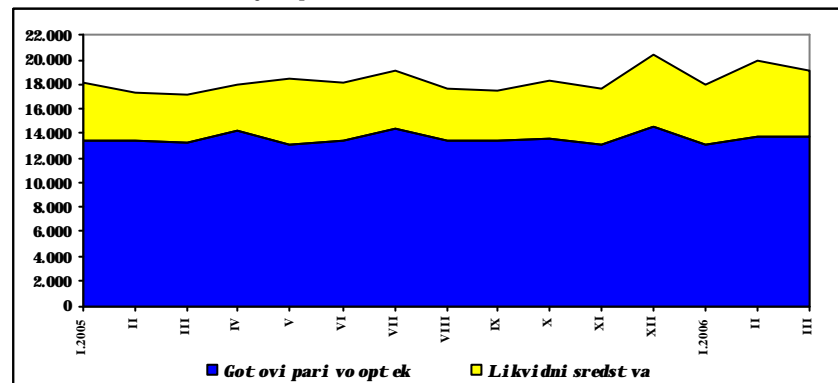
Primarnite pari se poniski vo odnos na prethodniot kvartal

Na krajot na prviot kvartal na 2006 godina, vo odnos na krajot na prethodnata godina, primarnite pari se namalija za 6,1%, vo uslovi na istovremen pad na gotovite pari vo optek i vkupnite likvidni sredstva na bankite. Na godina osnova (mart 2006 godina / mart 2005 godina) primarnite pari se povi soki za 12,5%.

Grafikon 16

Primarni pari

(vo milioni denari, kraj na period)

* Likvidnite sredstva na bankite vkluuvaat smetka na bankite kaj NBRM i gotovite na vblagajna na bankite.

I zvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Prilog 3

Dr`avni zapisi za monetarni celi

Monetarniot instrumentarium na NBRM e postaven na pazarna i fleksibilna osnova, { to ovozmo`uva postojano menuvawe i prilagudevawe na postojnite instrumenti, kako i voveduvawe novi instrumenti, so cel zgolemuvawe na nivnata efikasnost i uspe{ na realizacija na postavenite celi. Pritoa, vo uslovi na strukturen vi{ok na denarska likvidnost vo bankarskiot sistem, nedovolno razvijen finansijski pazar i nedovolno diverzifitsirano portfolio na hartii od vrednost, ednomese~nite hartii od vrednost na NBRM (blagajni~kite zapisi) pretstavuvaat osnoven instrument za upravuvawe so likvidnosta. Postoeweto strukturen vi{ok likvidnost go ote`nuva vodeweto na monetarnata politika, odnosno namaluva operativnosta na monetarnata transmisija. Ottuka, vo funkcija na reducirawe na strukturni otvi{ok likvidnost, odnosno negovo sterilizirawe na podolg rok, kako i poddr`uvawe na razvojt

na pazarot na dr`avni hartii od vrednost, na 7.03.2006 godi na NBRM, vo sorabotka so Ministerstvoto za finansii, zapo~na so izdavawe dr`avni zapisi za monetarni celi, so rok na dostasuvawe od tri meseci.

Dr`avnite zapisi za monetarni celi treba da ovozmo`at pohomogen pazar na hartii od vrednost, odnosno postepeno namaluvawe na pazarnata segmentacija me|u postojnite dr`avni hartii od vrednost (vo koi mo`at da investiraat bankarski i nebankarski subjekti) i blagajni~kite zapisi na NBRM (na primarni ot pazar raspolo`livi samo za bankite). Voveduvaweto na dr`avni hartii od vrednost za monetarni celi }e ovozmo`i zgolemuwawe na iznosot na hartii od vrednost, { to se o~ekuwa da go pottikne razvojt na sekundarni ot pazar na dr`avni hartii od vrednost vo Republika Makedonija. I maj}i predvid deka dr`avnite zapisi pretstavuvaat alternativen oblik za investirawe na slobodnite pari~ni sredstva kako na bankite, taka i na nebankarskite subjekti (pravni i fizi~ki lica) se o~ekuwa ponatamo{ en porast na atraktivnosta na ovie hartii od vrednost, so { to }e se zajakne povrzanosta i me|usebnata uslovenost na kamatnite stapki na oddelnite finansiski instrumenti. Ovie promeni bi bile i vo funkcija na poefikasna transmisija na monetarnata politika preku kanalot na kamatni stapki. Od druga strana, investiciite vo dr`avni zapisi za monetarni celi, za razlika od blagajni~kite zapisi, ovozmo`uvaat podolgoro~no vrzuvawe na slobodnite likvidni sredstva na bankite, { to se o~ekuwa da pridonese za re{avawe na problemot so strukturni ot vi{ok na likvidnost vo bankarski ot si stem na podolgoro~na osnova.

Dr`avnite hartii od vrednost za monetarni celi se izdavaat na redovnite aukcii na dr`avni hartii od vrednost i gi imaat istite karakteristiki kako redovnite dr`avni hartii od vrednost, nameneti za finansirawe na potrebite na Buxetot na Republika Makedonija. Vo taa smisla, od aspekt na potencialnite investitor, i dvata tipa dr`avni hartii od vrednost imaat potpolno ednakvi karakteristiki (ista ro~nost, ist na~in na prodaba, uplata i isplata). Zna~ajna razlika pome|u ovie dva tipa dr`avni hartii od vrednost e toa { to spored Zakonot za javen dolg dr`avnite hartii od vrednost za monetarni celi ne se del od javni ot dolg, bi dejj}i se izdavaat za potrebite na monetarnata politika. Voedno, dr`avata nema pravo na raspolagawe so povle~enite sredstva preku izdavawe trezorski zapisi za monetarni celi, { to e osnovna pri~ina ovie hartii od vrednost da bidat tretirani kako eden vid kvazi monetarna operacija. I meno, pari~nite fondovi mobilizirani preku emisija na dr`avni hartii od vrednost za monetarni celi se deponiraat na posebna smetka kaj NBRM, otvorena specijalno za potrebite na monetarnata politika, so { to se vr{ i razgrani~uvawe pome|u denarskite depoziti na dr`avata kaj NBRM i dr`avnite zapisi za monetarni celi. Za regulirawe na me|usebnite odnosi, Ministerstvoto za finansii i NBRM sklu~ija Dogovor za dr`avni zapisi za monetarni celi.

Vo 2006 godi na se predviduva emisija na dr`avni hartii od vrednost za monetarni celi vo vkupen iznos od 3.000 milioni denari, { to soodvetno }e ja namali likvidnosta { to se povlekuwa preku blagajni~ki zapisi. Godi { ni ot iznos na dr`avni zapisi za monetarni celi mo`e da bide revidiran vo tekot na godinata, vo zavisnost od makroekonomski te dvi`ewa.

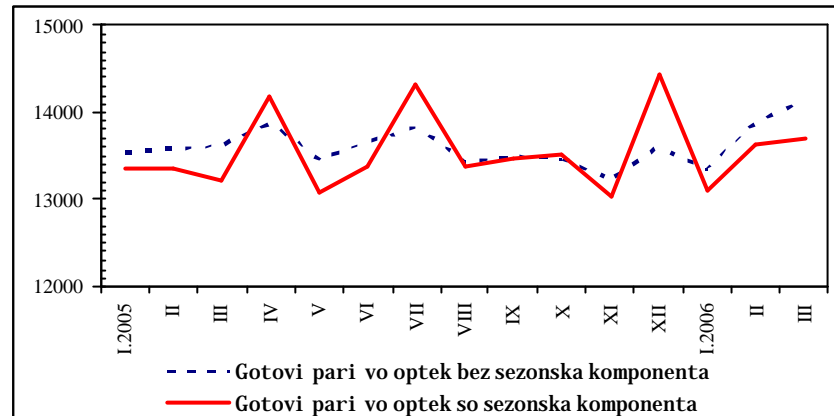

5.1. Depoziti kaj banki te

Vo prviot kvartal na 2006 godina, dinamika na monetarnite agregati beše pod vlijani e na voobičajno sezonsko normalizirane na pobaruvačkata na gotovi pari, poniskoto ni vo transakcijskite depoziti, kako i porastot na vkupni ot depoziten potencijal na banki te.

Grafikon 17

Gotovi pari vo optek so i bez sezonska komponenta
(vo milioni denari)

I zvor: Narodna banka na Republ i ka Makedoni ja.

**Kvartal en pad na
pari~nata masa M1**

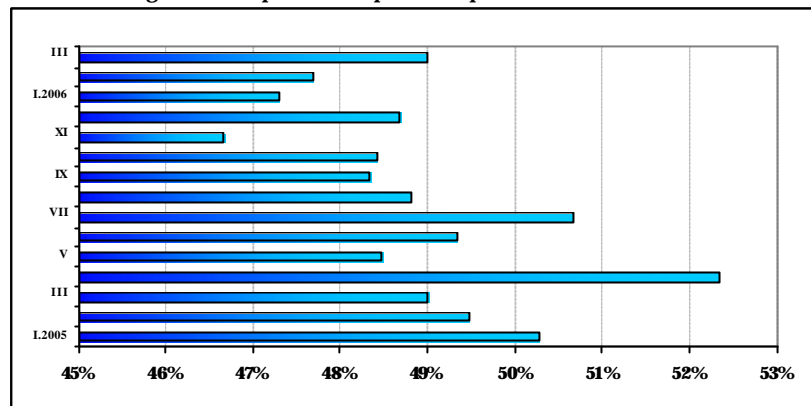
Na krajot na prviot kvartal na 2006 godina, vo odnos na krajot na prethodni ot kvartal, gotovite pari vo optek se poni ski za 5,1%. Analizirano po meseci, po visoki ot sezonski porast na gotovite pari vo optek kon krajot na dekmври 2005 godina (determiniran od preferencite na naselenieto za raspolagawe so gotovina pred novogodišnite i božni te praznici), vo januari beše registrirano voobičajno namaluvawe na nivnoto nivo. Po iscrpuvaweto na sezonskite efekti, povtorno intenzivirawe na pobaruvačkata na gotovi pari e registrirano vo fevruari, po što sledeše umeren porast vo mart. Kvartalno namaluvawe e zabeležano i kaj transakcijskite depoziti (za 6,3%), vo uslovi na istovremen pad na depozitnite pari na naselenieto i na pretprijatijata (za 3,1% i 9%, soodvetno). Vo soglasnost so negati vnata dinamika na gotovite pari vo optek i depozitnite pari, na krajot na prviot kvartal, vo odnos na krajot na prethodnata godina, pari~nata masa M1 e poni ska za 5,7%. Na godišna osnova (mart 2006 godina / mart 2005 godina), gotovite pari vo optek i depozitnite pari ostvari ja porast od 3,7% i 3,8%, soodvetno. Sledstveno, vo mart 2006 godina pari~nata masa M1 e povi soka za 3,8% vo odnos na isti ot mesec od prethodnata godina.

²⁸ Od maj 2005 godina, podatoci te za depoziti te i krediti te na banki te se bez „Radobank“ a.d. Skopje, na koja na 27.05.2005 godina, NBRM je uki na dozvolata za osnovawe i rabotewe na banka.

Grafikon 18

Učestvo na gotovite pari vo optek vo pari-nata masa M1

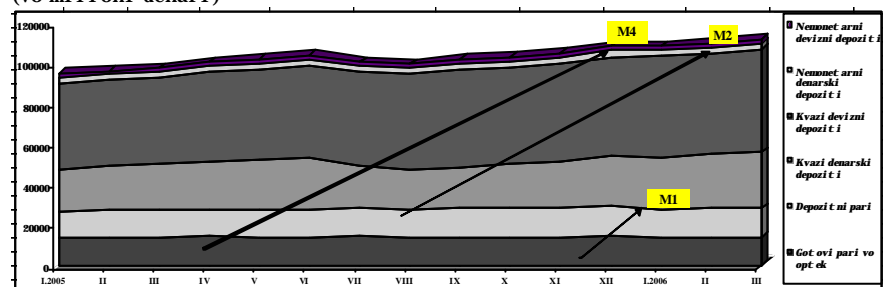

I zvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Prosečno učestvo na gotovite pari vo optek vo monetarni ot agregat M1 vo prvi ot kvartal na 2006 godi na se zadržalo na nivoto od prethodni ot kvartal i iznesuva 48%. Vo odnos na prvi ot kvartal na 2005 godi na, prosečno učestvo na gotovite pari e ponisko za 1,6 procentni poeni, ukauvajji na povolni pomestuvawa vo strukturata na pari-nata masa M1. Prosečnata vrednost na monetarni ot multiplikator na pari-nata masa M1 vo prvi ot kvartal iznesuva 1,48 (1,52 vo prethodni ot kvartal i 1,54 vo prvi ot kvartal na 2005 godi na).

Grafikon 19

Komponenti na monetarni te agregati (vo milioni denari)

I zvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

I pokraj namaluvaweto na pari-nata masa M1, po{iroki te monetarni agregati M2 i M4 zabele{aa re{isidit{en kvartalen porast (od 3,4% i 3,5%, soodvetno), generiran od znaitelnoto pro{iruvawe na depozitnata baza na bankite. Isto taka, na godi{na osnova (mart 2006 godi na / mart 2005 godi na), po{iroki te monetarni agregati se zgolemi{a za idit{ni 14,9%, odrazuvajji go visokot godi{en porast na kratkoronite i dolgoronite depoziti kaj bankite (za 19,5% i 14,2%, soodvetno). Znaitelnoto pro{iruvawe na depozitnata baza na bankite, kako glavna determinanta na monetarni ot rast vo prvi ot kvartal na 2006 godi na, pridonese za zajaknuvawe na procesot na monetarna multiplikacija. Taka, prose{nite monetarni multiplikatori na pari-nata masa M2 i M4 vo prvi ot kvartal iznesuvaa 5,53 i 5,81, soodvetno, sporedeno so 5,37 i 5,64, soodvetno vo prethodni ot kvartal (vo prvi ot kvartal na 2005 godi na tie iznesuvaa 5,24 i 5,51, soodvetno).

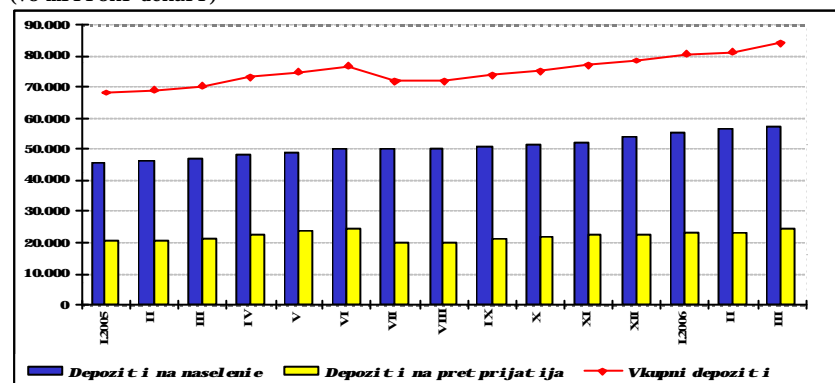
Povisoko ni vo na po{iroki te monetarni agregati na kvartal na osnova

**Vkupni ot depozit en
pot encijal na banki te
povisok na kvartal na
osnova**

Vkupni te depoziti na nedr`avni ot sektor kaj banki te²⁹ vo prvi ot kvartal na 2006 godina ostvari ja intenziven kvartalen porast od 6,9%. Od aspekt na ro~nata struktura, dominanten pridones od 95,1% za porastot na vkupni te depoziti imaa kratkoro~nite depoziti, imaj}i go predvid nivnoto visoko strukturno u~estvo (93,7% vo prosek vo kvartal ot). I meno, kratkoro~ni te depoziti na kvartal na osnova se povi soki za 7%, pri istovremen porast na kratkoro~ni te denarski i devizni depoziti (za 14,5% i 3,4%, soodvetno). Dolgoro~ni ot depoziten potencijal na banki te ostvari kvartalen porast od 5,3% (2,2% kaj denarski te i 10% kaj devizni te depoziti). Zgol emenata sklonost za { tedewe vo doma{ na valuta se reflektira preku kvartalni ot porast na denarski te depoziti od 13,1%, pri { to ni vni ot pridones vo porastot na vkupni te depoziti i znesuva 66%. Depoziti te vo stranska valuta rastea so poumerena dinami ka i na krajot na mart 2006 godi na, vo odnos na krajot na prethodnata godi na, se zgol emija za 3,6%. Na godi { na osnova (mart 2006 godi na / mart 2005 godi na), vkupni te depoziti na nedr`avni ot sektor kaj banki te se povi soki za 19,1%, pred s{ kako rezul tat na porastot na kratkoro~ni te depoziti (za 19,5%).

Grafikon 20
Dinami ka na depoziti te
(vo milioni denari)

I zvor: Narodna banka na Republ i ka Makedoni ja.

**Kvartalen porast na
depoziti te na
naseleni et o...**

Na krajot na mart 2006 godina, vo odnos na krajot na prethodni ot kvartal, vkupni te depoziti na naseleni eto se povi soki za 6,3%. Od aspekt na ro~nosta, kratkoro~ni te depoziti na naseleni eto zabele`aa kvartal no zgol emuvawe od 6,2%, odrazuvaj}i go pred s{ porastot na kratkoro~ni te devizni depoziti i denarski te depoziti oro~eni od { est meseci do edna godi na. Dolgoro~noto { tedewe na naseleni eto (~i e prose~no u~estvo vo vkupni te depoziti na naseleni eto e relati vno ni sko i vo prvi ot kvartal i znesuva 5,2%) ostvari porast od 8,2% i glavno e determi ni rano od povi soki te devizni depoziti. Pri toa, domi nantni ot pridones na kratkoro~ni te depoziti od 93,4% za porastot na vkupni te depoziti na naseleni eto ja potvrduva s{ u{ te prisutnata sklonost na naseleni eto za vlo`uvawe vo instrumenti so povi soka likvidnost. Od aspekt na valutnata struktura, pointenziven kvartalen porast od 12,8% zabele`aa denarski te depoziti na naseleni eto, dodeka devizni te depoziti se povi soki za 3,9%. Pri toa, vo valutnata struktura na depoziti te na naseleni eto i ponatamu domi ni ra u~estvoto na devizni te depoziti, koe vo prvi ot kvartal vo prosek i znesuva 71,6%. Na godi { na osnova (mart 2006 godi na / mart 2005 godi na) vkupni te

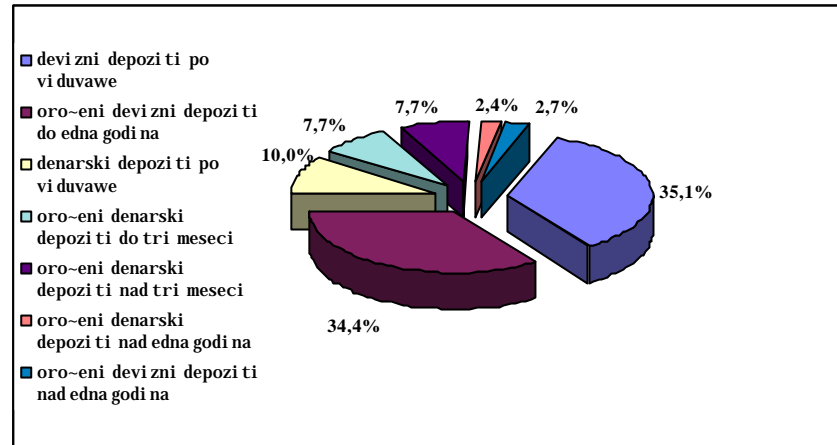
²⁹ Vkupni te depoziti na nedr`avni ot sektor opfa}aat kratkoro~ni i dolgoro~ni (denarski i devizni) depoziti na ekonomski te subjekti (bez depozitni te pari).

depoziti na naseleni eto kaj bankite se povisoki za zna-itelni 22,2%.

Grafikon 21

Struktura na depozite na naseleni eto
(prosečno u-estvo vo prvi ot kvartal na 2006 godi na)

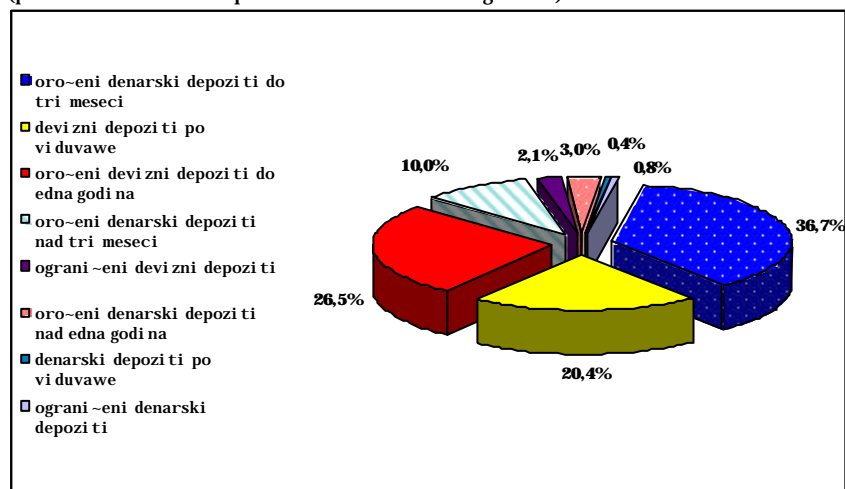
I zvor: Narodna banka na Republ i ka Makedoni ja.

**...i na depozitite na
pretprijatijata**

Vkupni te depoziti na pretprijatijata na kvartal na osnova (dekemvri 2005 godi na / mart 2006 godi na) se zgolemija za 9,8%. Pozitivnata kvartal na promena na vkupni te depoziti na pretprijatijata prvenstveno gi odrazuva preferencite na korporativni ot sektor za kratkoro-no oro-uvawe na sredstva (registri ran kvartal en porast na kratkoro-ni te depoziti od 10%). I meno, kratkoro-ni te depoziti pri doneso a so 96,2% za porastot na vkupni te depoziti na pretprijatijata, pri { to naji ntenzi ven porast e zabele`an kaj denarskite depoziti oro-eni do tri meseci i devizni te depoziti po viduvawe. Dolgoro-ni te depoziti na kvartal na osnova se povisoki za 6,5%, pri { to nivnoto u-estvo vo vkupni te depoziti na pretprijatijata i natamu e ni sko i vo tekot na kvartal ot vo proseki znesuva 5,6%.

Grafikon 22

Struktura na depozite na pretprijatijata
(prosečno u-estvo vo prvi ot kvartal na 2006 godi na)

I zvor: Narodna banka na Republ i ka Makedoni ja.

Analizata na valutnata struktura na vkupni te depoziti na pretprijatijata poka`uva porast na denarskite i devizni te depoziti od 16,6% i 3,3%, soodvetno na kvartal na osnova. Godi { nata

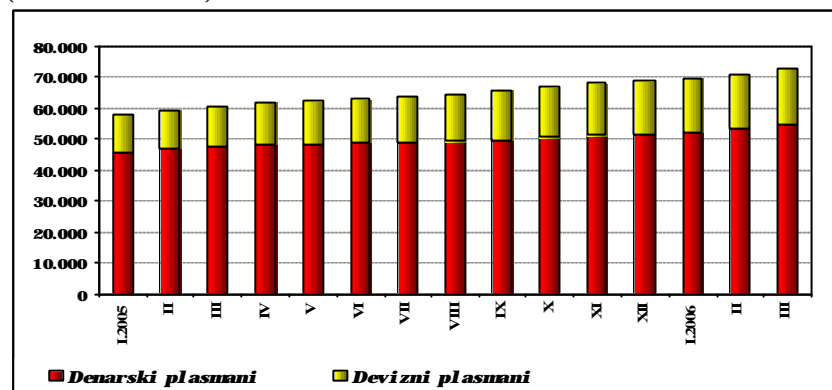
stopka na porast na vkupnite depoziti na pretprijateljata kaj banki te vo mart 2006 godi na i znesuva 16,2%.

5.2. Plasmani i kamatni stapki na banki te

Zna-itelnoto pro{iruvawe na depozitnata baza na banki te (porast na potencijalot za kreditirawe), kako i pozitivnite pomestuvawa vo kamatnata politika na banki te (namaluvawe na aktivnite kamatni stapki na odredeni krediti), vo prviot kvartal na 2006 godi na pridonesoa za visok kvartalen porast na vkupnite plasmani odobreni na privatniot sektor. Taka, na krajot na mart 2006 godi na, vo odnos na krajot na prethodnata godi na, vkupnite plasmani na banki te kaj privatniot sektor se povi soki za 6,2%.

**I nt enzivirana
kredit na aktivnost
vo prviot kvartal**

Grafikon 23
Plasmani na banki te po valuta
(vo milioni denari)

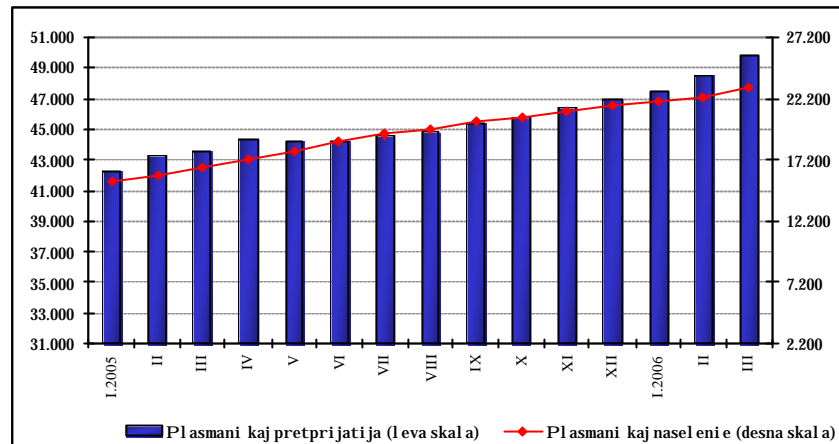
I zvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Analizirano od aspekt na valutnata struktura, banki te vo prviot kvartal na 2006 godina prvenstveno bea nasoeni kon kreditirawe vo doma{na valuta. Taka, denarski te plasmani³⁰ na kvartal na osnova se zgolemi za 5,4%, pridonesuvaj{i so 66,1% za porastot na vkupnite plasmani. Pritoa, 59,3% od porastot na denarski te plasmani se odnesuvaa na krediti plasirani kaj korporativniot sektor, { to uka`uva na postepena preorientacija na pretprijateljata kon zadol`uvawe vo doma{na valuta. Imaj{i predvid deka glaven nositel na pobaruva-kata na bankarski krediti vo stranska valuta e korporativniot sektor, vakvite dvi`ewa dovedoa do zabavuvawe na dinami kata na rast na devizni te plasmani. Taka, kvartalniot porast na vkupni te devizni plasmani (~ie u-estvo vo vkupni te plasmani vo prviot kvartal vo proseki znesuva 25%) vo mart 2006 godina iznesuva 8,4%. Od aspekt na ro-nosta, kratkoro-nite i dolgoro-nite plasmani na banki te na kvartal na osnova se povi soki za 6,6% i 5,8%, soodvetno. Na godi{na osnova (mart 2006 godi na / mart 2005 godi na), vkupni te plasmani na banki te kaj privatniot sektor se zgolemi za 21%, vo uslovi na pointenziven porast na devizni te plasmani (43,6%), nasproti porastot na denarski te plasmani (14,9%).

³⁰ Vkl u-eni se i denarski te plasmani so devizna klauzula.

Grafikon 24
Plasmani na bankite po sektori
(vo milioni denari)

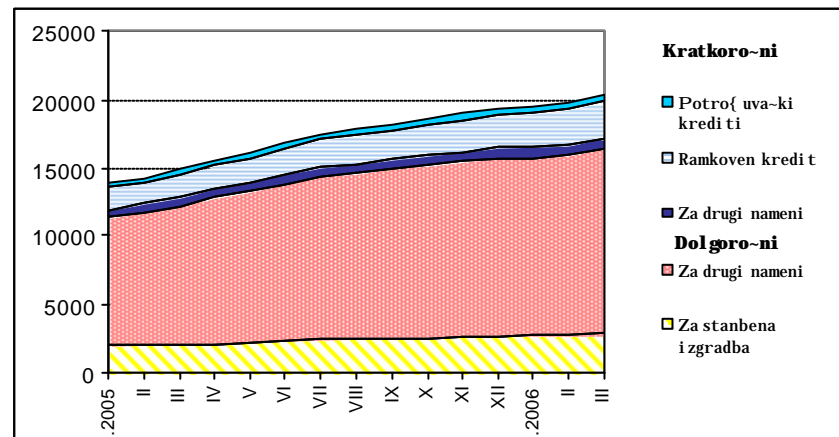

I zvor: Narodna banka na Republ i ka Makedoni ja.

**Zgledeno kredit irawe
na naseleni et o i
pret prijat ija t a**

Vo prvi ot kvartal na 2006 godina, bankite prodol `ija so pokrivawe na kratkoro~ni te i dolgoro~ni te potrebi za finansi ski sredstva na naseleni eto, { to uslovi kvartal en porast na vkupni te plasmani kaj naseleni eto od 6,7%. Osnovna determinanta na porastot na vkupni te plasmani kaj naseleni eto se denarski te plasmani (kvartal en porast od 5,8%) so u~estvo od 83,1% vo vkupni ot porast. Devizni te plasmani na kvartal na osnova se zgolemi ja za 33,2%, pri { to ni vnoto u~estvo vo vkupni te plasmani na naseleni eto e povi soko za 0,7 procentni poeni (3,9% vo prvi ot kvartal na 2006 godi na, nasproti 3,2% vo prethodni ot kvartal).

Grafikon 25
Distribucija na denarski te krediti na naseleni eto po oddelni vidovi krediti
(vo milioni denari)

I zvor: Narodna banka na Republ i ka Makedoni ja.

Od aspekt na ro~nata struktura, dolgoro~ni te krediti na naseleni eto ostvari ja kvartal en porast od 5,4%, vo uslovi na porast na site kategori i na dolgoro~ni krediti. Pri toa, najgol em del od dolgoro~ni te krediti na naseleni eto vo prvi ot kvartal se vo doma{ na valuta (pred s{ stanbeni krediti i krediti za drugi nameni). Kratkoro~ni te krediti na naseleni eto na kvartal na osnova se povi soki za 11%, pri povi sok obem na odobreni potro{ uva~ki i ramkovni³¹ krediti (porast od 9,3% i 15,7%, soodvetno). Godi { nata

³¹ Negati vni sal da po tekovni smetki.

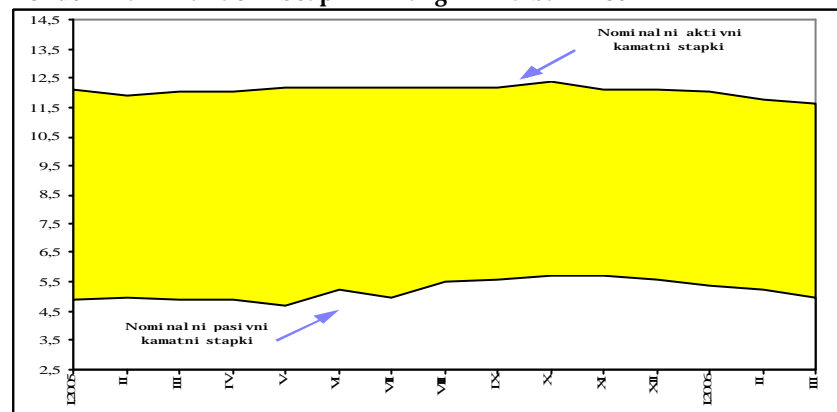

stopka na porast na plasmani te na banki te kaj naseleni eto vo mart 2006 godi na i znesuva 39,3%.

Na krajot na mart 2006 godina, vo odnos na krajot na prethodnata godina, vkupnite plasmani na pretprijatijata se zgolemi ja za 6,1%, pri donesuvaj}i so 67,3% vo porastot na vkupnite plasmani. Pri toa, za razli ka od prethodnata godina, koga domi ni ra deviznoto krediti rawe na pretprijatijata, vo prvi ot kvartal na 2006 godina e zabele`ano prenaso-uvawe na pretprijatijata kon zadol`uvawe vo doma{ na valuta³². I meno, denarskite plasmani ostvarija kvartalen porast od 5,4%, { to pretstavuva 58,1% od porastot na vkupnite plasmani na pretprijatijata. Poziti vna kvartal na promena e zabele`ana i kaj devizni te plasmani (porast od 7,3%), pri { to nivnoto u-estvo vo vkupnite plasmani na pretprijatijata vo prvi ot kvartal vo prosek iznesuva 34,9%. Analizata na ro-nata struktura na vkupni te plasmani odobreni na korporati vni ot sektor poka`uva re-isi i denti -en kvartal en porast kaj kratkoro~ni te i dol goro~ni te plasmani od 6% i 6,2%, soodvetno. Na godi { na osnova (mart 2006 godi na / mart 2005 godi na), vkupni te plasmani na banki te kaj pretprijatijata se povi soki za 14,3%.

Grafikon 26

Ponderirani kamatni stapki i margi ni na banki te*

* Se odnesuvaat na denarski krediti i depoziti za site ro-nosti i sektori, pri { to se vkl u-eni i denarski te krediti i depoziti so val utna kl auzula. I zvor: Narodna banka na Republ i ka Makedoni ja.

Vo prvi ot kvartal na 2006 godina, vo uslovi na konti nui rano namaluvawe na kamatnata stopka na blagajni~kite zapisi, vo domenot na kamatnata politika na banki te bea registrirani poziti vni promeni vo nasoka na umereno namaluvawe na kamatni te stapki na banki te. Taka, prose~nata ponderirana aktivna kamatna stopka na denarski krediti za site rokovi i sektori vo mart 2006 godi na iznesuva 11,6%, { to pretstavuva namaluvawe od 0,5 procentni poeni vo odnos na dekemvri 2005 godi na. Pri toa, vo ramki na denarski te krediti alocirani kaj naseleni eto, pozna~ajno namaluvawe e zabele`ano kaj kamatni te stapki na kratkoro~ni te krediti bez i so val utna kl auzula (za 1 procenten poen na kvartal na osnova). Poniski kamatni stapki se zabele`ani i kaj re-isi site denarski krediti odobreni na pretprijatijata, pri { to naji ntenziven kvartalen pad zabele`a kamatnata stopka na dol goro~ni te denarski krediti bez val utna kl auzula (9,2% vo mart 2006 godi na, nasproti 10% vo dekemvri 2005 godi na). Prose~nata ponderirana pasivna kamatna stopka na denarski depoziti za site rokovi i sektori vo mart 2006 godi na iznesuva 5%, nasproti 5,6% vo dekemvri 2005 godi na. Prose~nata ponderirana kamatna stopka na devizni krediti za site rokovi, sektori i valuti vo mart iznesuva

Umereno namaluvawe na kamatni te est apki na banki te vo prvi ot kvartal

³² Vkl u-eni se i denarski te plasmani so devizna kl auzula.

7,9%, što pretstavuva kvartalen porast od 0,1 procenten poen. Istovremeno, prose~nata ponderirana kamatna stopka na devizni depoziti za site rokovi, sektori i valuti vo odnos na prethodniot kvartal e nepromeneta i vo mart i znesuva 1,4%.

6.

Finansijski pazari

6.1. Berza

Porast na vkupniot berzanski promet vo prviot kvartal na 2006 godina...

Vkupniot berzanski promet (vklučitelno blok-transakcii i dr`aven segment) vo prviot kvartal na 2006 godina iznesuva 12.994,3 milioni denari, što pretstavuva porast za 4,9 pati vo odnos na posledniot kvartal od prethodnata godina. Visokiot porast na berzanskata aktivnost se dol`i na blok-transakcii te realizirani na ofi cijalni ot i neof i cijalni ot pazaren segment na Berzata vo tekot na prviot kvartal, ~ie u-estvo vo vkupniot berzanski promet dostigna 84,2%. Pritoa, najgolem pridones za vakvata aktivnost ima{e transakcijata realizirana na 24 mart na neof i cijalni ot pazaren segment preku koja se izvr{ i proda`ba na dr`avni te akcii vo AD „ESM - Distribucija“ na stranski investitor („EVN AG“ od Avstrija) vo vrednost od 10.722,8 milioni denari.

Od strukturen aspekt, prometot realiziran na of i cijalni ot pazaren segment pretstavuva 13,6% od vkupniot berzanski promet, 2% od vkupnoto berzansko trgovawe³³ se realizirani na neof i cijalni ot pazar, sklu~enite transakcii so akcii i udeli vo sopstvenost na dr`avata so~inuvaat 0,2% od vkupniot berzanski promet, a ostatokot od 84,2% otpa|a na realizirane blok-transakcii.

Vo prviot kvartal na 2006 godina, so klasi~no trgovawe (bez blok-transakcii) e ostvaren vkupen promet od 2.023,8 milioni denari (nasproti 2.209,0 milioni denari vo ~etvrti ot kvartal na 2005 godina), pri {to prose~ni ot dneven³⁴ berzanski promet iznesuva 31,9 milioni denari, a vo prosek se realizirani 137 transakcii dnevno. Vo prviot kvartal na 2006 godina, sporedeno so isti ot period na prethodnata godina, berzanski ot promet ostvaren so klasi~no trgovawe bele`i porast od 14,6%. Sepak, prometot ostvaren so klasi~no trgovawe vo mart 2006 godina vo vrednost od 846,7 milioni denari bele`i namaluvawe sporedeno so isti ot period na 2005 godina, koga be{e realiziran najvisok mese~en promet od postoeveto na pazarot na kapital (1.189,3 milioni denari). Pritoa, mart e mesec za koj e karakteristi~en vi sok obem na trgovawe, zaradi odr`uvaweto na akci onerski sobrani ja na najgolem broj kompanii i so toa mo`nost za dobivawe dividenda vo kus vremenski period po kupuvaweto na akcii te. Namalenata berzanska aktivnost vo mart 2006 godina, vo odnos na isti ot mesec od prethodnata godina, delumno mo`e da se objasni so ukinu vaweto na dano~nato osloboduvawe na kapitalnata dobivka³⁵ ostvorena od

³³ Na neof i cijalni ot pazar nema{e trgovawe so konvertibilni sertifikati izdadeni od dr`avata za obes{etuvawe na {teda~ite od propadnatite {tedilnici.

³⁴ Od 01.01.2006 godina na Makedonskata berza se trguva petpati vo nedelata. Ottamu, ovoj fakt treba da se ima predvid pri sporedbenata analiza na prose~nite dnevni pokazateli.

³⁵ Kapitalna dobivka od hartii od vrednost e prihod {to go ostvaruva dano~ni ot obrvznik kako pozitivna razlika od prodavata na hartii od vrednost, pomeju nivnata prodavna i kupovna cena. Kapitalnata dobivka do krajot na 2005 godina be{e oslobodena od odano~uvawe so cel pottiknuvawe na razvojot na pazarot na hartii od vrednost vo Republika Makedonija. Od 1

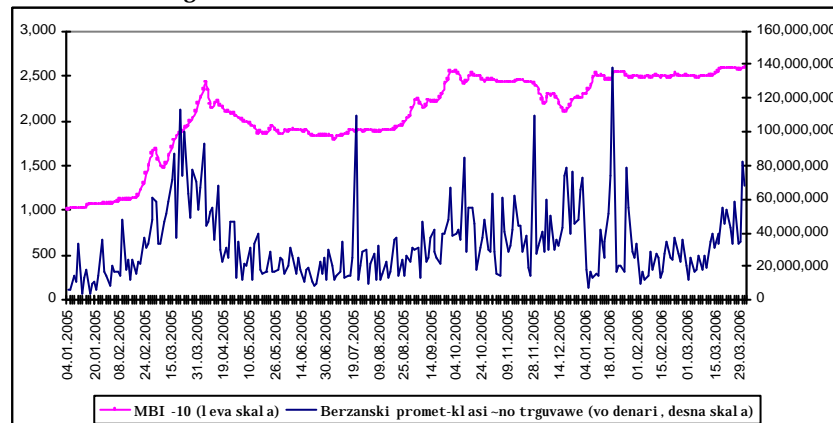
hartii od vrednost od 1 januari 2006 godina. Vakvite fiskalni promeni in icijalno deluvaa vo nasoka na zabavuvawe na prometot na Berzata, osobeno zaradi vozdr`uvaweto od investirawe kaj pomalite investitori koi tradicionalno vlo`uvaat vo akcii za da ostvarat kapitalna dobi vka. Sepak, golem pridones kon pomaliot interes na investitori te za vlo`uvawe vo hartii od vrednosti ma i zadr`uvaweto na visokite ceni na golem broj kotirani kompanii, so {to mo`nosta za natamo{en porast na cenite na akcii te i za ostvaruvawe kapitalna dobi vka e namal ena.

Vo mart 2006 godina, vo vkupniot promet realiziran na Berzata, stranski te investitori u`estvuvaat so 37,15% na stranata na kupuvawata i 4,06% na stranata na prodabi te³⁶. Na krajot na mart 2006 godina, sporedeno so sostojbata na krajot na 2005 godina, registri rano e nezna~itelno zgolemuvawe na u`estvoto na stranski investitori vo vkupniot kapital na site kotirani kompanii na of icijalni ot pazar na Berzata i vo vkupnata nominal na vrednost na kotirani te obvrznic i³⁷ (14,32% na krajot na mart 2006 godina, nasproti 13,82% so sostojba na 31.12.2005 godina). Pri toa, 11,93% se vo sopstvenost na stranski pravni lica, a ostanatite 2,39% se poseduvani od stranski fizi~ki lica.

Na krajot na mart 2006 godina na of icijalni ot pazaren segment na Berzata kotiraa pedeset akcionerski dru{tva, odnosno sedum pomal ku vo odnos na krajot na 2005 godina.

Grafikon 27

Makedonski berzanski indeks (MBI -10) i berzanski promet ostvaren so klasi~no trguvawe

I zvor: Makedonska berza AD Skopje.

...i zgolemuvawe na vrednost a na berzanski ot indeks

Vo tekot na prvi ot kvartal na 2006 godina ne bea zabele`ani pogolemi oscilacii vo dvi`eweto na Makedonski ot berzanski indeks MBI -10³⁸. Sepak, vrednosta na indeksot se odr`uva na visoko ni vo, taka {to godi{ni ot maksimum postignat na 29.09.2005 godina (2.577,15) e nadmi nat ve}e na 20.03.2006 godina, a novo rekordno ni vo od 2.592,55 berzanski ot indeks zabele`a na 31.03.2006 godina. Rekordno visokata vrednost na berzanski ot indeks zabele`ana na krajot na prvi ot kvartal na 2006 godina go odrazuva prose~noto zgolemuvawe na cenite na desette obi~ni akcii koi go so~i nuvaat indeksot od 13,1% vo odnos na krajot na 2005 godina. Vo sklad so

januari 2006 godina, kapitalnata dobi vka se odano~uva po stapka od 15%, a dano~noto ol esnuvawe i znesuva samo 25% od presmetani ot danok.

³⁶ Spored podatoci od Centralni ot depozi tar na hartii od vrednost.

³⁷ Spored podatoci od Centralni ot depozi tar na hartii od vrednost.

³⁸ Cenoven indeks ponderiran so pazarnata kapitalizacija, konstruiran vrz osnova na obi~ni te akcii na deset kotirani dru{tva na of icijalni ot pazar.

vakviot trend, pazarnata kapitalizacija na desette najlikvidni kompanii kotirani na oficijalniot pazaren segment vo prviot kvartal na 2006 godi na iznesuva 25.637,2 miliona denara, nasproti 22.120,1 milioni denari na krajot na prethodniot kvartal.

6.2. Pazar na dr`avni hartii od vrednost

Vo prviot kvartal na 2006 godi na, na oficijalniot pazar na Berzata bea trguvani *dr`avni obvrznici* vo vrednost od 714,3 milioni denari, { to pretstavuva porast od 13,3% vo odnos na trguvaniot iznos vo posledniot kvartal na 2005 godi na. Porastot pred s` se dol`i na kotacijata na nova, odnosno Petta emisija na obvrznici za denacionalizacija³⁹, na koi otpala i najgolem del od prometot, kako i na investiciite na privatnite penziski fondovi, ~ie vkupno vlo`uvawe vo kotirani te dr`avni obvrznici iznesuva 110 milioni denari so sostojba na krajot na mart 2006 godi na.

Vo tekot na kvartalot, dr`avnite obvrznici se trguvaa po cena od 75,5% (Obvrznicata za denacionalizacija od pettata emisija) do 100,3%⁴⁰ od nominalnata vrednost (Kontinuirana obvrznica).

³⁹ Na 14.03.2006 godi na Makedonskata berza donese odluki za kotacija na Petta emisija na obvrznici za denacionalizacija i na dr`avni obvrznici za pokrivawe na zagubata na Narodna banka na Republika Makedonija, izdadeni od Republika Makedonija.

Pettata emisija na obvrznici za denacionalizacija e so slednive karakteristiki:

- obvrznici te se izdadeni vo dematerijalizirana forma, vo evra, glasat na ime, i se neograni~eno prenosivi;
- Vкупen iznos na emisijata: 34 milioni evra;
- Nominalna vrednost na edna obvrznica: 1 evro;
- Rok na dostasuvawe: 01.06.2016 godi na;
- Kamatna stapka: 2% godi { no;
- Na~in na otplata: kamatata i glavnicata se otplatuvaat na deset godi { ni rati na prvi juni, zapo~nuvaj}i od 01.06.2007 godi na.

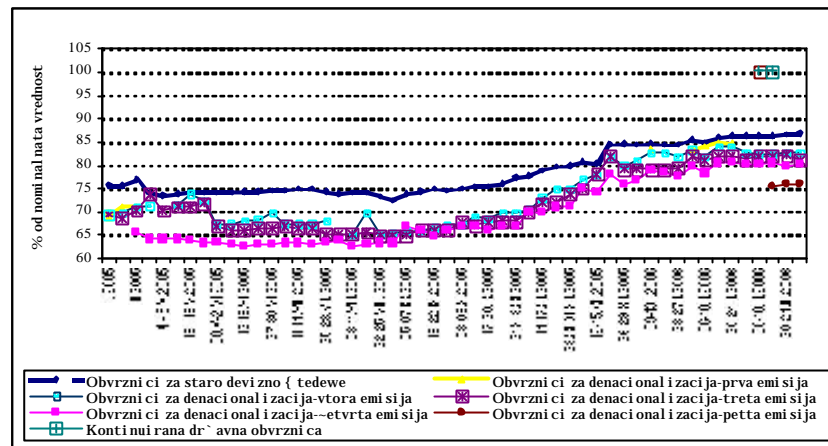
Dr`avnite obvrznici za pokrivawe na zagubata na Narodna banka na Republika Makedonija, izdadeni od Republika Makedonija se so slednive karakteristiki:

- I zdadeni vo dematerijalizirana forma, vo denari, glasat na ime i se neograni~eno prenosivi;
- Vкупen iznos na emisijata: 716 milioni denari;
- Nominalna vrednost na edna obvrznica: 10.000 denari;
- Rok na dostasuvawe na obvrznici te: 30.12.2010 godi na;
- Kamatna stapka: 7,45% godi { no;
- Na~in na otplata: Kamatata se otplatuva vo pet godi { ni rati na 30 dekemvri, zapo~nuvaj}i od 30.12.2006 godi na.

⁴⁰ Intervalot e utvrden soglasno so poslednata prose~na nedelna cena na trguvawe na obvrznici te vo ramki na analiziraniot kvartal.

Grafikon 28
Dvi`ewe na ceni te na dr`avni te obvrznic

I zvor: Makedonska berza AD Skopje.

Vo prvi ot kvartal na 2006 godina na primarni ot pazar na dr`avni hartii od vrednost, soglasno so odnapred utvrdeni ot kalendar za emisija na dr`avni hartii od vrednost⁴¹ bea odr`ani { est aukcii na trimese~ni dr`avni zapisi. Vkupni ot ponuden iznos na dr`avni zapisi so rok na dostasuvawe od tri meseci iznesuva{ e 3.500,0 milioni denari, pobaruwan be{ e iznos od 6.000,2 miliona denari, a vkupnata realizacija iznesuva{ e 3.482,8 milioni denari. Na aukciite odr`ani vo tekot na prvi ot kvartal, prose~nata ponderirana kamatna stapka na dr`avnite zapisi so rok na dostasuvawe od tri meseci iznesuva{ e 6,92%, nasproti 9,0% vo posledni ot kvartal na 2005 godi na.

Vo ramki na kvartal ot, real izi rani ot iznos, kako procent od vkupnata pobaruva~ka se dvi`i od 43,2% vo januari do 67,5% od pobaruwani ot iznos na trimese~ni dr`avni zapisi vo mart. Najvisoka prose~na ponderirana kamatna stapka be{ e postignata vo januari (7,17%), pri { to bea prodadeni trimese~ni dr`avni zapisi vo vrednost od 950 milioni denari. Vo slednite dva meseca kamatnata stapka bele`e{ e namal uvawe, sledej}i go namal uvaweto na kamatni te stapki na blagajni ~ki te zapisi.

Vo tekot na kvartal ot se odr`aa tri aukcii na dr`avni zapisi so rok na dostasuvawe od { est meseci. Vkupnata ponuda iznesuva{ e 900 milioni denari, nasproti pobaruwani ot iznos od 1.608,5 milioni denari. Analizirano po meseci, osven vo fevruari na sekoja od odr`ani te aukcii pobaruva~kata ja nadmi nuva{ e ponudata. Pri toa, prose~nata ponderirana kamatna stapka na { est mese~ni te dr`avni zapisi na aukciite odr`ani vo tekot na kvartal ot dostigna 7,34%, nasproti 9,49% vo ~etvrti ot kvartal na 2005 godi na.

Vo tekot na prvi ot kvartal na 2006 godina be{ e odr`ana edna aukcija na dr`avni zapisi so rok na dostasuvawe od dvanaeset meseci. Pobaruwani ot iznos go nadmi nuva{ e ponudeni ot za 31,8%, a realizacijata be{ e vo visina na vkupnata ponuda. Pri toa, prose~nata ponderirana kamatna stapka na odr`anata aukcija iznesuva{ e 8,62%, nasproti 9,59% postignati na poslednata odr`ana aukcija na ednogodi{ni dr`avni zapisi vo 2005 godi na (20.12.2005 godi na).

⁴¹ Kalendarot na odr`uvawe na aukciite na dr`avni hartii od vrednost se objavuva odnapred za peri od od { est meseci, pri { to precizni ot iznos za sekoja aukcija se objavuva ~etiri dena pred odr`uvaweto na aukcijata.

Tabela 6

Ponuda, pobaruva~ka i kamatna stopka na dr`avni zapisi *

Trimese-ni dr`avni zapisi		Ponuda	Pobaruva~ka	Realizacija	Prose~na ponderirana kamatna stopka
(vo denari)					
I.2006		950.000.000	2.197.120.000	950.000.000	7.17
II.2006		800.000.000	1.210.070.000	782.780.000	6.96
III.2006		1.750.000.000	2.592.970.000	1.750.000.000	6.77
Vkupno za kvartalot:		3.500.000.000	6.000.160.000	3.482.780.000	6.92
I estnese-ni dr`avni zapisi		Ponuda	Pobaruva~ka	Realizacija	Prose~na ponderirana kamatna stopka
(vo denari)					
I.2006		300.000.000	809.830.000	300.000.000	7.61
II.2006		300.000.000	226.440.000	226.440.000	7.08
III.2006		300.000.000	572.260.000	300.000.000	7.28
Vkupno za kvartalot:		900.000.000	1.608.530.000	826.440.000	7.34
Ednogodi~ni dr`avni zapisi		Ponuda	Pobaruva~ka	Realizacija	Prose~na ponderirana kamatna stopka
(vo denari)					
III.2006		350.000.000	461.320.000	350.000.000	8.62
Vkupno za kvartalot:		350.000.000	461.320.000	350.000.000	8.62

I zvor: Mini sterstvo za finansi na Republika Makedonija.

Visokiot interes za investirawe vo dr`avni hartii od vrednost uka`uva na nivnoto s~ pogolemo zna~ewe kako instrument za investirawe na vi~okot sredstva na ekonomskite subjekti. Vo funkcija na zgolemuwawe na zna~eweto na ovoj instrument e i postepenata diverzifikacija na negovata raspolo`liva ro~nost. Razvojot na pazarot na dr`avni hartii od vrednost sozdava i dopolnitelni mo`nosti za investirawe od strana na institucionalnite investitori. Taka, samo vo prvi te tri meseci od oficijalni ot~etok, kako i od zakonskata obvraska za investirawe na privatnite penziski fondovi, vlo`uwawata vo kratkoro~ni dr`avni zapisi na dvata fonda so sostojba na 31.03.2006 godina i znesuvaat 38,3 milioni denari.

Vo tekot na prvi ot kvartal na 2006 godina, na pazarot preku {alter⁴² bea sklu~eni kupoproda`ni transakcii so hartii od vrednost vo iznos od 15,1 milion denari, {to pretstavuva namaluwawe na obemot na trguwawe od 17,4% vo odnos na posledni ot kvartal na 2005 godina. Dr`avni te zapisi se trguvaa vo raspon od 98,34% do 99,90% od nivnata nominalna vrednost.

Prilog 4**Po~etok na reformirani ot dvostolben penziski sistem**

Na 1 januari 2006 godina oficijalno po~na da funkcionira reformirani ot dvostolben penziski sistem. So toa, osigurenici te vklue~eni vo vtori ot penziski stolb zapo~naa so uplata na pridonesite (7,42% od bruto-platata) vo dvete dru{tva za upravuwawe so penziski fondovi, „Nov penziski fond Skopje“ (NPF)

⁴² Pazarot preku {alter oficijalno zapo~na so rabota na 25.04.2005 godina, a prvata transakcija e sklu~ena na 18.05.2005 godina. Pri toa, na Pazarot preku {alter se sklu~uvaat kupoproda`ni transakcii so hartii od vrednost nadvor od Berzata i Pazarot na pari i kratkoro~ni hartii od vrednost. Na Pazarot se trguva so site kratkoro~ni hartii od vrednost izdadeni od Republika Makedonija.

i „KB Prv otvoren penzi ski f ond Skopje“ (KB Prv). Vo sogl asnost so podatoci te od Agencijata za supervizija na kapitalno f inansirano penzisko osiguruvawe (MAPAS)⁴³, vo vtoriot stolb se vku~eni vkupno 105.871 osigurenik, od koi 54% se na dobrovolna osnova, a ostatokot od 46% se zadol`itelno vku~eni osigurenici. Sporedbata so o~ekuvawata na Fondot za penzisko i invalidsko osiguruvawe poka`uva ostvaruvawe na zna~itelno povisoko u~estvo od o~ekuvanoto. Taka, namesto 86.000 osigurenici, ili vku~uvawe na 25% od vkupnite osigurenici⁴⁴ (optimisti~ko scenari o) interesot za ~l enuvawe vo novi ot sist em go nadmi nuva o~ekuvani ot za 23%.

Tabela 7

Distri bucija na ~l enstvoto vo penziski te f ondovi spored ni vni ot status

Penziski f ond	Dobrovolni osigurenici	Zadol`itelni osigurenici				Vkupno
		So dogovor	Raspredeleni	Vremeno raspredeleni *	Vkupno	
NPF	25,784	16,477	4,001	3,466	23,944	49,728
KB Prv	31,481	16,966	3,983	3,713	24,662	56,143
VKUPNO	57,265	33,443	7,984	7,179	48,606	105,871

I zvor: Agencija za supervizija na kapitalno f inansirano penzisko osiguruvawe.

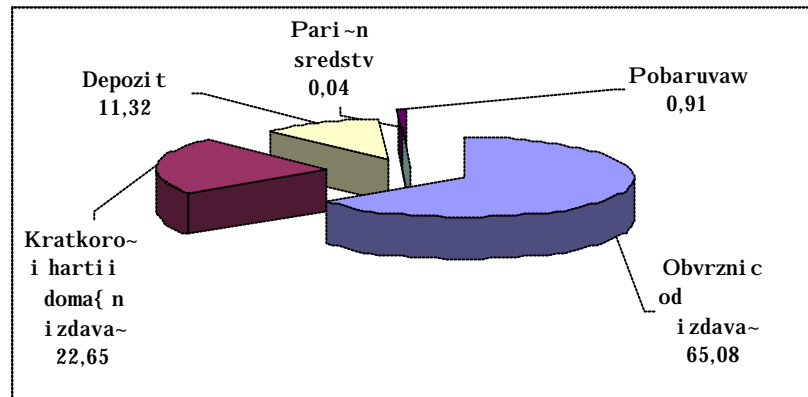
*Osigurenicite koi zadol`itelno ~l enuvaat vo vtoriot stolb vedna{ po vrabotuvaweto MAPAS gi raspredel uva vo penziski f ond po slu~aen izbor za da se obezbedi oploduvawe na nivnite sredstva od samiot po~etok na ~l enstvoto. Ovie osigurenici imaat rok od tri meseci da odl u~at vo koj penziski f ond }e ~l enuvaat. Dokol ku po istekot na ovoj rok ne odl u~at vo koj penziski f ond }e ~l enuvaat, toga{ ostanuvaat ~l enovi na penziski ot f ond vo koj bile vreme raspredeleni.

Vkupni te ostvareni sredstva od pri donesi na dvata penziski f onda so sostojba na 31.03.2006 godina iznesuvaat 105 milioni denari. Pri toa, od aspekt na strukturata na investiciite, podatoci te za krajot na mart 2006 godina poka`uvaat deka 65,1% od investiciite se odnesuvaat na investicii vo obvrznic i od doma{ ni emi tenti, odnosno dve godi { nata dr` avna obvrznica, obvrznici te za denacionalizacija i obvrznicata za staro devizno { tedewe. Vo kratkoro~ni hartii od vrednost (dr` avni zapisi od tri, { est i dvanaeset meseci) se investirani 22,7%, a vo depoziti na bankarski ot sektor 11,3%. Visoki ot procent na sredstva plasi rani vo doma{ ni hartii od vrednost uka`uva na zna~ajna uloga na novi te penziski f ondovi kako institucionalni investitori, { to treba osobeno dojde do izraz so postepenoto zgolemuwawe na sredstvata so koi raspolagaat tie. So toa, se o~ekuwa novi te penziski f ondovi zna~itelno da pri donesat za ponatamo{ en razvoj i prodl abo~uvawe na f inansiski ot pazar vo Republ ika Makedonija.

⁴³ „Sostojbi vo zadol`itelno kapitalno f inansirano penzisko osiguruvawe“, Statisti~ki izveštaj br. 1, mart 2006 godina, Agencija za supervizija na kapitalno f inansirano penzisko osiguruvawe (MAPAS).

⁴⁴ Aktuarski proeckii na Fondot za penzisko i invalidsko osiguruvawe objaveni vo I zveštajot za penziskiot sistem na Republ ika Makedonija so aktuarski proeckii.

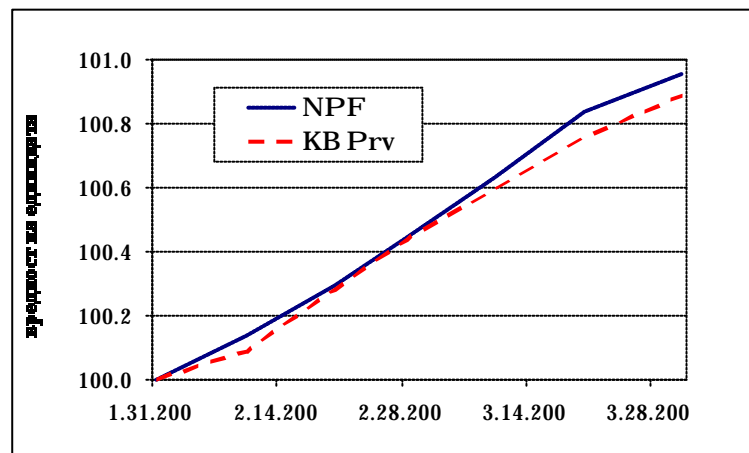
Grafikon 29
Struktura na investicijate na penzijske fondove

Izvor: Agencija za supervizija na kapitalno finansirano penzijsko osiguruvawe.

I pokraj premnogu kusiot period za evaluacija na rezultatite, vrednosta na smetkovodstvenite edini ci vo dvata penzijski fonda mo`e da pretstavuva vode~ki indikator okolu uspe`nosta na fondovite vo oploduvaweto na uplatenite sredstva. Spored raspolo`livite podatoci so krajot na mart 2006 godina, vrednosta na smetkovodstvenata edini ca na dvata penzijski fonda e prili~no izedna~ena.

Grafikon 30
Dvi`ewe na vrednosta na smetkovodstvenite edini ci vo penzijske fondove

Izvor: Agencija za supervizija na kapitalno finansirano penzijsko osiguruvawe.

7.

Bilans na pla}awa

I pokraj poitenzi vni ot godi { en porast na uvozot vo odnos na porastot na izvozot na stoki, zna~itelno povisokite devizni prilivi vrz osnova na privatni transferi dovedoa do re~isi nepromeneto saldo na tekovната сметka vo prvi ot kvartal na 2006 godina vo odnos na isti ot peri od od prethodnata godina. Od aspekt na finansiraweto, vo kapitalnata i finansiska сметka vo prвите tri meseci na 2006 godina e registriran zna~itel en priliv vrz osnova na stranski direktni investicii (pred s~ kako rezultat na privatizacijata na ESM), kako i ponatamo { en priliv vrz osnova na portfolio-investicii. Vo ramki na dol`ni~koto finansirawe, vo

ovoj period dojde do značitelno namaluvawe na nadvoret ni ot dolg kako rezultat na realiziranata otplata na celokupni ot dolg kon Londonski ot klub na kreditori vo januari 2006 godina (za što se koristen i sredstvata od izdadeni te evroobvrznic i vo dekemvri 2005 godina). Vo soglasnost so vakvite pomestuvawa vo bilansot na plašawa, vo prvi te tri meseci na 2006 godina e registri ran porast na bruto devizni te rezervi.

A) Tekovna smetka

Vo prvi ot kvartal na 2006 godina, godi{ en pad na deficit ot vo tekovnat a smetka od 6,7%

Vo prvi ot kvartal na 2006 godina e registri rano neznačitelno namaluvawe na deficit ot vo tekovnat a smetka od bilansot na plašawa na godi{ na osnova, vo uslovi na povisoki prilivi na privatni transf eri i povolni dvi`ewa vo bilansot na dohodot. Taka, vo prvi ot kvartal na 2006 godina e ostvaren def icit od 14,8 milioni evra, koj e pomal za 70,8 milioni evra i 1,1 milion evra vo odnos na isti ot peri od od 2004 i 2005 godina, soodvetno.

Tabela 8
Tekovna smetka od bilansot na plašawa /1
(vo milioni evra)

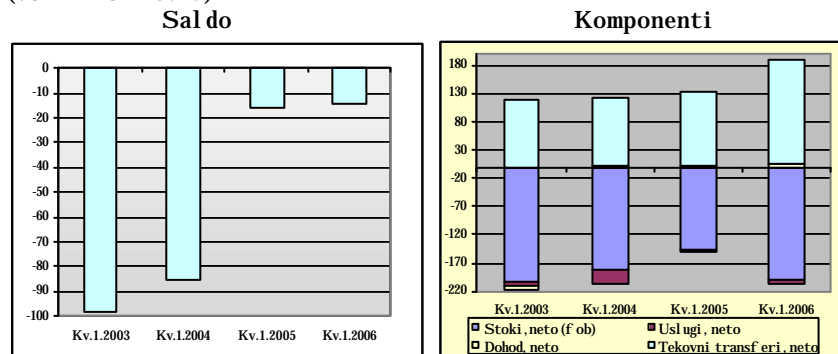
	2004				2005				2006	2006/2005		
	Kv.1	Kv.2	Kv.3	Kv.4	Kv.1	Kv.2	Kv.3	Kv.4	Kv.1	Kv.1	Kv.1	
	razlika vo iznos											stepen na promeni vo (%)
Stoki, neto (f ob)	-180,4	-264,9	-192,9	-255,9	-145,5	-272,0	-188,4	-247,4	-198,9	-53,4	36,7	
Uslugi, neto	-26,7	-11,6	0,4	-5,6	-2,9	-13,1	9,4	-20,7	-6,3	-3,4	118,2	
Dohod, neto	0,9	-30,7	-9,7	6,3	0,5	-16,3	-36,8	8,2	5,2	4,7	897,8	
Tekovni transf eri, neto	120,5	162,7	198,4	155,3	131,9	214,6	280,7	236,0	185,2	53,2	40,3	
Tekovna smetka	-85,6	-144,5	-3,7	-99,8	-15,9	-86,8	64,8	-24,0	-14,8	1,1	-6,7	

1/ Prethodni podatoci.

I zvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Od aspekt na komponentite na tekovnat a smetka, najgolem pridonos za namaluvaweto na deficit ot vo tekovnat a smetka vo prvi ot kvartal na 2006 godina imaat povisokite neto-prilivi od privatni transf eri (za 48,2 milioni evra) i zgolemenoto pozitivno saldo vo bilansot na dohod (za 4,7 milioni evra). Istovremeno, vo vo uslovi na pobrzadi namika na porast na uvozot od izvozot na stoki vo bilansot na stoki e registri ran zgolemen def icit (za 53,4 milioni evra na godi{ na osnova), što predizvika i porast na def icit ot vo razmenata na uslugi (za 3,4 milioni evra).

Grafikon 31
Saldo i komponenti na tekovnat a smetka
(vo milioni evra)

I zvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

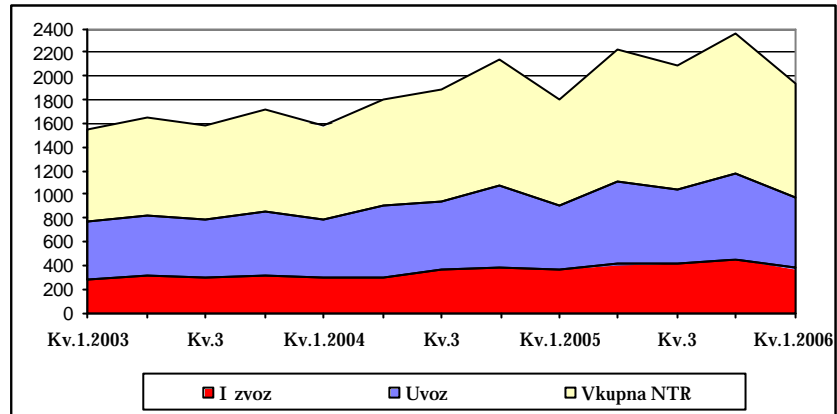

Godi{ en porast na vkupnat a st okovna razmena vo prvi ot kvart al na 2006 gdi na od 7,8%...

Vo uslovi na porast na dvete komponenti, *vkupnat a st okovna razmena* na Republika Makedonija so stranstvo vo prvi ot kvartal na 2006 godina iznesuva{ e 973,1 milion evra⁴⁵ (najvisoki znos na nadvore{ notrgovska razmena real iziran vo prvi ot kvartal od godinata vo peri odot od 1996 godina dosega) i zabele`a porast od 7,8% sporedeno so isti ot peri od od prethodnata godina.

Grafikon 32

Dinamika na nadvore{ notrgovskata razmena na Republika Makedonija (vo milioni evra)

I zvor: Dr`aven zavod za statistika na Republika Makedonija; Presmetki te vo evra se napraveni vo Narodna banka na Republika Makedonija.

...vo uslovi na godi{ en porast na izvozot na stoki od 2%...

I zvozot na stoki vo prvi ot kvartal na 2006 godina iznesuva{ e 374,9 milioni evra (dosega najvisoki znos na izvoz vo prvi ot kvartal od godinata), { to pretstavuva porast od 2% na godi{ na osnova. Analizata od aspekt na pove`nite grupi proizvodi poka`uva deka najgolem del od porastot na izvozot vo prvi ot kvartal na 2006 godina se dol`i na poviški ot izvoz na nafteni derivati za 56% (vo celost determiniran od porastot na cenata na naftenite derivati za 2,1 pati), na metalni rudi i na obleka i tekstil. Zgolemeni ot izvoz na obleka i tekstil (od 6%), kako i negovi ot kontinuiran porast vo 2005 godina, so iskluk na prvi ot kvartal, ne upatuva na pozna`itelen efekt od zgolemenata konkurencija od Kina vrz plasmanot na oblekata i tekstil na stranski te pazari. Vo prvi ot kvartal na 2006 godina e registri ran zgolemen izvoz na metalna ruda (bakarni rudi i koncentрати) za 4,3 pati vo odnos na isti ot peri od od 2005 godina, { to se dol`i na kontinuiranata proizvodstvena i izvozna aktivnost na eden pozna`en rudarski kapacitet po negovoto restartirawe vo po`etokot na vtorata polovina na 2005 godina.

⁴⁵ Prethodni podatoci na Dr`avni ot zavod za statistika na Republika Makedonija, a presmetki te vo evra se izvr{eni vo NBRM. I zvozot na stoki e prika`an na f.o.b. osnova, dodeka uvozot na stoki e prika`an na c.i.f. osnova.

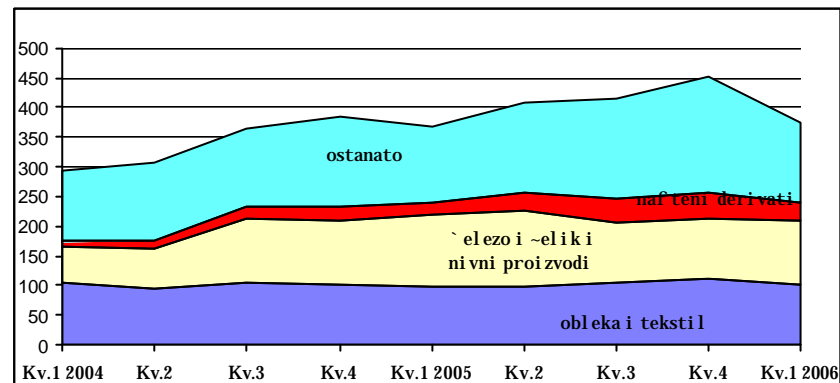
Tabela 9
I zvoz po grupi proizvodov spored SMTK/⁴⁶

grupa proizvodov	Kv.1 2005	Kv.1 2006	Kv.1 2006-Kv.1 2005	Kv.1 2006/ Kv.1 2005	Kv.1 2005	Kv.1 2006
	iznos		razlika v absoluten iznos	stapki na promena (%)	struktura(vo%)	
Vkupan izvoz na stoki	367,6	374,9	7,3	2,0		
Ovo{ je i zelen-uk	8,5	11,6	3,1	36,3	2,3	3,1
Tutun i prerabotki od tutun	24,3	15,8	-8,5	-34,9	6,6	4,2
Metalna ruda i odpadoci	2,3	9,7	7,4	326,5	0,6	2,6
Obleka i tekstil	102,8	108,9	6,1	6,0	28,0	29,0
@elezo i -elik	119,6	100,1	-19,5	-16,3	32,5	26,7
Naf ta i proizvodi od naf ta	19,5	30,4	10,9	56,0	5,3	8,1

I zvor: Dr`aven zavod za statistika na Republika Makedonija; Presmetki te vo evra se napraveni vo Narodna banka na Republika Makedonija.

Od druga strana, vo prvi te tri meseci na 2006 godi na izvozot na `elezo i -elik i nivni proizvodi, koj pretstavuva zna-ajna izvozna kategorija iznesuva 106,3 milioni evra i zabele`a pad na godi{ na osnova od 13,8%. Vakvata dinamika e determinirana od namalenata proizvodstvena i izvozna aktivnost na eden zna-aen metalurški kapacitet vo uslovi na nepovolna konjunktura na svetski ot pazar⁴⁷.

Grafikon 33
Dinamika na izvozot po grupi proizvodov
(vo milioni evra)

I zvor: Dr`aven zavod za statistika na Republika Makedonija; Presmetki te vo evra se napraveni vo Narodna banka na Republika Makedonija.

...i porast na uvozot na stoki od 11,8%

Vo prvi ot kvartal na 2006 godi na uvozot na stoki iznesuva 598,2 miliona evra i zabele`a godi{ en porast od 11,8%, glavno reflektiraj}i ja zavisnost na makedonskata ekonomija od uvoz, porastot na cenata na surovata naf ta i naf teni te derivati na svetski te pazari i efektot od namaleni te carinski stapki od po-etokot na godi nata.⁴⁸

⁴⁶ Standardna me|unarodna trgovska klasifikacija.

⁴⁷ I zvor: www.worldbank.org; commodity price index, (pink sheet); presmetki te se napraveni vo NBRM. Prose-nata cena na nikelot vo prvi ot kvartal na 2006 godi na iznesuva 14.810 SAD dolari MT(metri-ki ton), { to pretstavuva pad od 3,5% vo odnos na isti ot period od prethodnata godina. Istovremeno, prose-nata cena na -eli-riot lim ostvari pad na godi{ na osnova od 5,8% i iznesuva 760,6 centi/kg.

⁴⁸ Soglasno so za-lenuvaweto na Republika Makedonija vo STO, od 1 januari 2006 godina se namalija carinite na oddelni proizvodi, pri { to prose-nata carinska stapka se namali od 10,12% vo 2005 godi na na 9,78% vo 2006 godi na. Pritoa, pogolemo namaluvawe ima kaj prose-nata carinska stapka za zemjodelski te proizvodi (za 0,87 procentni poeni) koja vo 2006 godi na iznesuva 17,28%, a kaj industrijski te proizvodi prose-nata carinska stapka se namali od 7,68% vo 2005 godi na na 7,45% vo 2006 godi na.

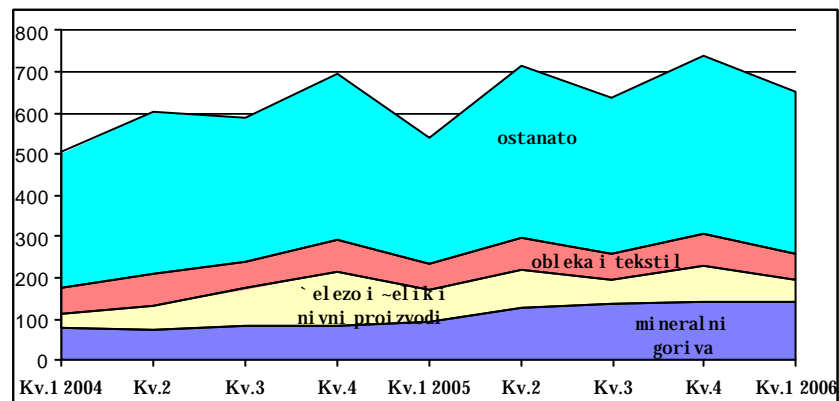
Tabela 10
Uvoz po grupi proizvodi spored SMTK

grupa proizvodi	Kv.1 2004	Kv.1 2005	Kv.1 2006	Kv.1 2006/Kv.1 2005		Kv.1 2004	Kv.1 2005	Kv.1 2006
				promena vo apsoluten iznos vo milioni evra	stapki na promena vo (%)	struktura(vo%)		
Vkupan uvoz na stoki	494,2	534,9	598,2	63,3	11,8			
Uvoz na mineralni gori va, mazi va i sl.	78,4	92,6	142,5	49,9	53,9	15,9	17,3	23,8
jaglen koks i bri keti	4,7	5,1	7,2	2,1	41,4	0,9	0,9	1,2
naft a i proizvodi od naft a	59,1	68,6	117,6	49,0	71,4	12,0	12,8	19,7
gas - prirodni i industrijski	3,6	5,6	9,1	3,5	62,1	0,7	1,1	1,5
elektri -na energija	11,1	13,3	8,6	-4,7	-35,1	2,2	2,5	1,4
Surovini osvegnri vo	12,9	14,0	25,8	11,8	84,7	2,6	2,6	4,3
metal na ruda i metal ni odpadoci	2,1	4,0	15,7	11,7	288,5	0,4	0,8	2,6
Proizvodi klasirani po materijali	66,2	165,3	148,7	-16,6	-10,0	13,4	30,9	24,9
`elezi -elik	19,0	63,1	35,5	-27,7	-43,8	3,8	11,8	5,9
Maf ini transportni uredi	96,1	93,8	110,4	16,6	17,7	19,5	17,5	18,5
drumski vozila	31,2	23,0	35,7	12,7	55,1	6,3	4,3	6,0

I zvor: Dr`aven zavod za statistika na Republika Makedonija; Presmetki te vo evra se napraveni vo Narodna banka na Republika Makedonija.

Najgol em pri dones za porastot na uvozot vo prvi ot kvartal na 2006 godi na i ma zgol emeni ot uvoz na energija za 81,8% i za 53,9% vo sporedba so prvi ot kvartal na 2004 i 2005 godi na, soodvetno. Vo ramki na oddelni te vidovi energensi, najvisok porast e zabe`an kaj uvozot na surova naft a (za 97,2% na godi { na osnova) dosti gnuvaj} i vrednost od 105,2 milioni evra (nasproti 47,8 milioni evra i 53,3 milioni evra vo prvi ot kvartal na 2004 i 2005 godi na, soodvetno). Porastot na uvozot na surova naft a pretstavuva kombini ran efekt od zgol emeni uvezeni koli -ini na naft a (za 31%) i povi soka cena (za 50,6%). Od ostanati te energensi porast na godi { na osnova bele`i uvozot na gas i na jaglen (za 62,1% i 41,4%, soodvetno). Pri toa, porastot na gasot vo celost se dol`i na zgol emeni te ceni (za 3,1 pat), pri ednovremeno namal uvawe na uvezeni te koli -ini (za 48%), dodeka kaj jaglenot porast e registri ran kaj koli -ini te i cenata po koja e reali ziran uvozot (za 12,3% i 25,9%, soodvetno).

Grafikon 34
Dinamika na uvozot po grupi proizvodi
(vo milioni evra)

I zvor: Dr`aven zavod za statistika na Republika Makedonija; Presmetki te vo evra se napraveni vo Narodna banka na Republika Makedonija.

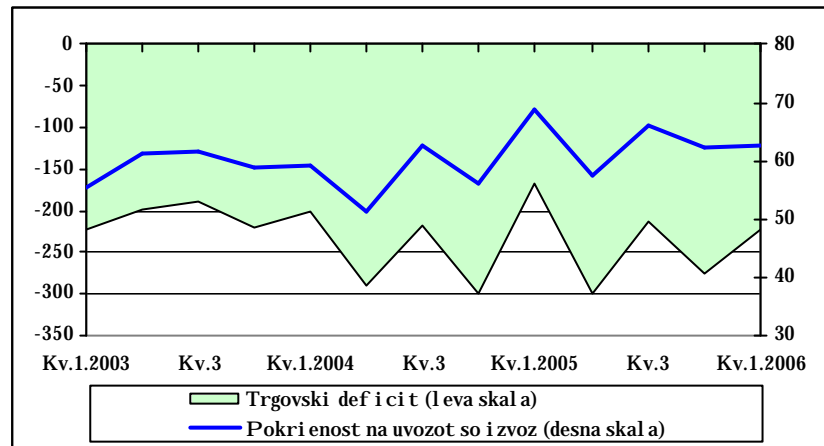
Od ostanati te grupi proizvodi zna`een pri dones za porastot na uvozot vo prvi ot kvartal na 2006 godi na i ma zgol emeni ot uvoz na drumski vozila i na metalna ruda (za 12,7 milioni evra i 11,7 milioni evra, soodvetno).

I pokraj porastot na cenata na svetski te berzi, vo uslovi na ponisko ni vo na uvezeni koli~ini, vo prvi ot kvartal na 2006 godi na realizirani ot uvoz na naf teni derivati⁴⁹ i na elektri~na energija zabele`a pad od 26,9% i 35,1%, soodvetno. Vo nasoka na namaluvawe na uvozot deluva{e i namalenata proizvodstvena i izvozna aktivnost na eden zna~aen metalurgijski kapacitet (vo gol em stepen zavisen od uvoz). Taka, uvozot na `elezo i ~elik ostvaren vo prvi ot kvartal na 2006 godi na vo iznos od 35,5 milioni evra e ponizok za 43,8% vo odnos na isti ot peri od od prethodnata godi na.

Grafikon 35

Trgovski def iciti i stepen na pokri enost na uvozot so izvoz
(vo milioni evra) (vo %)

I zvor: Dr`aven zavod za statistika na Republi ka Makedonija; Presmetki te vo evra se napraveni vo Narodna banka na Republi ka Makedonija.

Povisok trgovski deficit i poniska stapka na pokri enost na uvozot so izvoz

Vakvite dve`ewa na oddelni te komponenti na stokovnata razmena so stranstvo vo prvi ot kvartal na 2005 godi na dovedoa do prodlabo~uvawe na trgovski ot def iciti i namaluvawe na stapkata na pokri enost na uvozot so izvoz. Taka, trgovski ot def icit vo prvi ot kvartal na 2006 godina iznesuva 223,3 milioni evra, {to pretstavuva godi {en porast od 33,5%, a stapkata na pokri enost na uvozot so izvoz od 62,7% e poniska za 6,1 procenten poen sporedeno so prvi ot kvartal na 2005 godi na. I maj}i go predvid vi soki ot porast na cenata na naf tata na svetki te pazari, vo funkcija na procena na negovi ot efekt vrz prodlabo~uvaweto na trgovski ot def icit vo prvi ot kvartal na 2006 godina, napravena e simulacija so vrednuvawe na izvezeni te i uvezeni te koli~ini na surova naf ta i naf teni derivati vo prvi ot kvartal na 2006 godina po ceni od prvi ot kvartal na 2005 godi na i po ceni od prvi ot kvartal na 2004 godina (imaj}i predvid deka intenzivni ot porast na cenata na svetski te berzi zapo~na vo vtorata polovina na 2004 godina). Napraveni te simulacii poka`uvaat deka trgovski ot def icit vo prvi ot kvartal na 2006 godi na bi bil ponizok za 23 milioni evra i za 40,4 milioni evra, vo prvata i vtorata varijanta, soodvetno.

⁴⁹ Se odnesuva na tari fen broj 2710 - Masla dobi eni od naf ta i masla dobi eni od bitumenozni minali, osven surovi; proi zvodi.

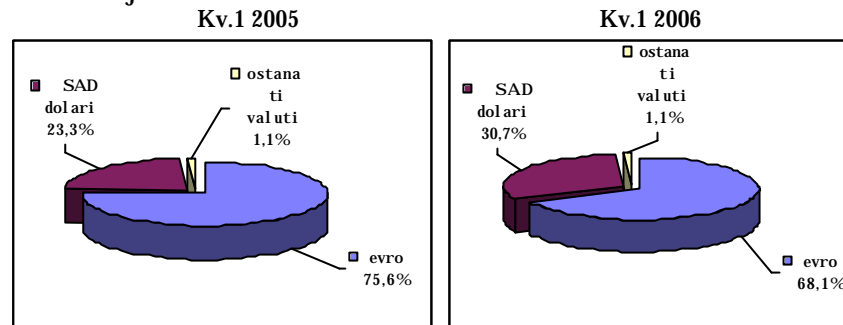

Zgolemena zastapenost na ameri{kanski ot dolar vo vkupnata nadvore{ not rgovska razmena

Od aspekt na valutnata struktura, vo prvi ot kvartal na 2006 godi na u-estvoto na evroto vo vkupnata razmena e ponisko na godi{ na osnova za 7,5 procentni poeni, dodeka u-estvoto na ameri{kanski ot dolar bele`i porast od 7,5 procentni poeni (pred s{ zaradi zgolemeni ot uvoz na naf ta i naf teni derivati). Evroto ima domi nantno u-estvo na stranata na izvozot i uvozot na stoki, (72,5% i 65,4%, soodvetno), pri { to vo odnos na prvi ot kvartal na 2005 godi na toa e namal eno za 6,2 procentni poena i 8,1 procenten poen, soodvetno.

Grafikon 36

Valutna struktura na nadvore{ notrgovskata razmena na Republi ka Makedoni ja

I zvor: Dr`aven zavod za statisti ka na Republi ka Makedoni ja; Presmetki te vo evra se napraveni vo Narodna banka na Republi ka Makedoni ja.

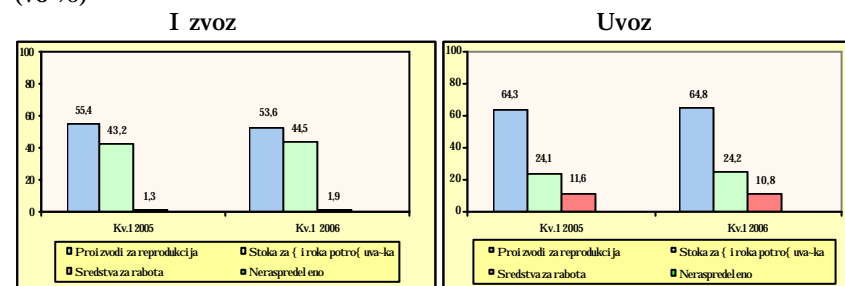
Domi nant no u-est vo na proizvodi te za reprodukcija

Analizata na nadvore{ notrgovskata razmena spored ekonomskata namena na proizvodi te vo prvi ot kvartal na 2006 godi na poso-uva na domi nantna zastapenost na proizvodi te za reprodukcija,⁵⁰ ~ie u-estvo vo strukturata na izvozot i na uvozot i znesuva 53,6% i 64,8%, soodvetno. Stoki te za { i roka potro{ uva-ka u-estvuvaat so 44,5% na stranata na izvozot i so 24,2% na uvoznata strana.

Grafikon 37

Stokovna razmena na Republi ka Makedoni ja spored ekonomskata namena na proizvodi te

(vo %)

I zvor: Dr`aven zavod za statisti ka na Republi ka Makedoni ja; Presmetki te vo evra se napraveni vo Narodna banka na Republi ka Makedoni ja.

Analizata od aspekt na dinamikata poka`uva deka na godi{ na osnova vo prvi ot kvartal na 2006 na stranata na izvozot se zabele`ani promeni vo nasoka na zgolemeno u-estvo na stoki te za { i roka potro{ uva-ka i na sredstvata za rabota (za 1,2 procentni poena i 0,6 procentni poeni, soodvetno), pri ednovremeno namal uvawe na u-estvoto na proizvodi te za reprodukcija (za 1,9 procentni poeni), { to se dol`i na namal eni ot izvoz na `elezo i ~elik.

⁵⁰Proizvodi te za reprodukcija vku-uvaaat: surovi ni i poluproizvodi, pogonsko gori vo i gotovi proizvodi za reprodukcija.

**Evropskata unija -
dominanten trgovski
partner**

Geografskata distribucija na nadvoren notrgovskata razmena vo prviot kvartal na 2006 godina uka`uva na visok stepen na orientiranost na razmenata kon pazari te na Evropskata unija (od 48,6%). Od aspekt na oddelnite komponenti na razmenata, ovaa grupacija na zemji u-estvuva so 57,1% i 43,4%, soodvetno, vo vkupniot izvoz i uvoz na stoki. Vo analiziraniot period na 2006 godina, 21,4% od trgovskata razmena, Republika Makedonija realizira so zemjite od Centralna i Isto-na Evropa, a 16,4% so republikite od porane{ na SFRJ. Analizata sporedi namikata poka`uva strukturni promeni vo nasoka na pogolema orientiranost kon pazari te na zemjite od Centralna i Isto-na Evropa, { to se dol`i na zgolemeni ot uvoz na surova naf ta od Rusija. Pritoa se zabele`ani promeni vo prвите tri najzna-ajni zemji-partneri, taka { to Rusija stana vtor najzna-aen partner. Taka, tri te najzna-ajni partneri na Republika Makedonija se Germanija, Rusija i Srbija i Crna Gora, koi vo prviot kvartal na 2006 godina u-estvuvaat so 37,8% vo vkupnata nadvoren notrgovska razmena. Pritoa, so Srbija i Crna Gora e ostvaren najvisok suficit (34,3 milioni evra) i najvisok stepen na pokri enost na uvozot so izvoz (od 187,6%), { to se dol`i glavno na zgolemeni ot izvoz na naf teni derivati, dodeka vo razmenata so Rusija e registri ran najgolem def icit (109,4 milioni evra), pred s` zaradi visokiot uvoz na surova naf ta. Vo ramki na desette najzna-ajni partneri i natamue Kina so koja e ostvaren najnizok stepen na pokri enost na uvozot so izvoz (od 0,4%) zaradi natamo{ ni ot porast na uvozot na stoki od ovaa zemja.

Tabela 11
Geografska distribucija na nadvoren notrgovskata razmena na Republika Makedonija

	Kv 1.2005					Kv 1.2006				
	I zvoz	Uvoz	Vkupna razmena	Trgovsko saldo	Pokri enost na uvozot so izvoz	I zvoz	Uvoz	Vkupna razmena	Trgovsko saldo	Pokri enost na uvozot so izvoz
	vo milioni evra					vo (%)				
Evropska unija	227,8	240,9	468,7	-131	94,6	213,9	259,4	473,3	-45,4	82,5
Germanija	85,5	56,2	141,7	29,3	152,0	72,7	61,2	133,9	11,5	118,8
Grcija	56,6	50,7	107,3	5,8	111,5	50,0	51,4	101,4	-1,4	97,2
Italija	33,2	28,4	61,6	4,9	117,1	43,9	33,9	77,8	10,0	129,5
Ostanati	52,5	105,5	158,1	-53,0	49,8	47,3	112,9	160,2	-65,5	41,9
Zemji od Centralna i Isto-na Evropa i porane{ na SFRJ	18,4	138,2	156,6	-119,8	13,3	30,5	177,4	207,9	-147,0	17,2
Rusija	4,0	58,8	62,8	-54,8	6,8	5,0	114,4	119,4	-109,4	4,4
Bugarija	9,8	41,2	51,0	-31,4	23,8	16,4	40,3	56,7	-23,8	40,8
Romanija	0,6	17,8	18,4	-17,1	3,5	1,8	5,3	7,1	-3,5	33,2
Ostanati	4,0	20,4	24,4	-16,4	19,5	7,3	17,5	24,7	-10,2	41,7
Republiki na porane{ na SFRJ	77,7	59,8	137,5	18,0	130,1	105,1	54,8	159,8	50,3	191,9
Srbija i Crna Gora	57,2	44,8	102,1	12,4	127,6	73,4	39,1	112,6	34,3	187,6
Ostanati	20,5	14,9	35,4	5,6	137,4	31,6	15,6	47,2	16,0	202,6
Ostanati zemji	43,6	96,0	139,7	-32,4	45,4	25,4	106,6	132,0	-81,2	23,8
Kina	4,6	20,6	25,3	-16,0	22,5	0,1	23,4	23,5	-23,3	0,4
Ostanati	39,0	75,4	114,4	-36,4	51,7	25,3	83,2	108,5	-57,9	30,4
VKUPNO	367,6	534,9	902,5	-167,3	68,7	374,9	598,2	973,1	-223,3	62,7

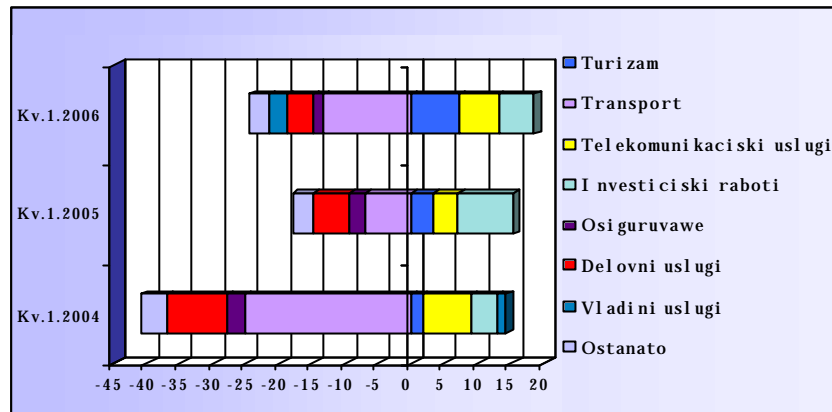
I zvor: Dr`aven zavod za statistika na Republika Makedonija; Presmetki te vo evra se napraveni vo Narodna banka na Republika Makedonija.

**Zgolemen def icit kaj
uslugite**

Vo prviot kvartal na 2006 godina e registri rano prodlabo-uvawe na def icitot vo razmenata na *uslugi*, pred s` determinirano od dvi `ewata na stokovnata razmena so stranstvo. Taka, def icitot kaj uslugite vo prviot kvartal na 2006 godina vo iznos od 6,3 milioni evra e povisok za 3,4 milioni evra vo odnos na isti ot period od 2005 godina (porast na prilivite i na odlivite za 18,3 milioni evra i za 21,7 milioni evra, soodvetno). Od aspekt na oddelnite kategorii uslugi najintenziven porast na odlivite e registri ran kaj transportnite uslugi (povisoki za 11,2 miliona evra). Pritoa, zgolemenite pla}awa za transportni uslugi determiniraat 51,5% od porastot na vkupni te pla}awa za uslugi od stranstvo. Od druga strana, vo prviot kvartal na 2006 godina e registri ran porast kaj prilivite od turizam (za 6,5 milioni evra sporedeno so prvi ot kvartal na 2005), so { to prodol `i umereni ot trend na porast zapo-nat vo 2004 godina.

Grafikon 38
Saldo na oddelnicke kategorije na uslugi
(vo milioni evra)

Izvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Zgolemen suficit vo podbilansot dohod

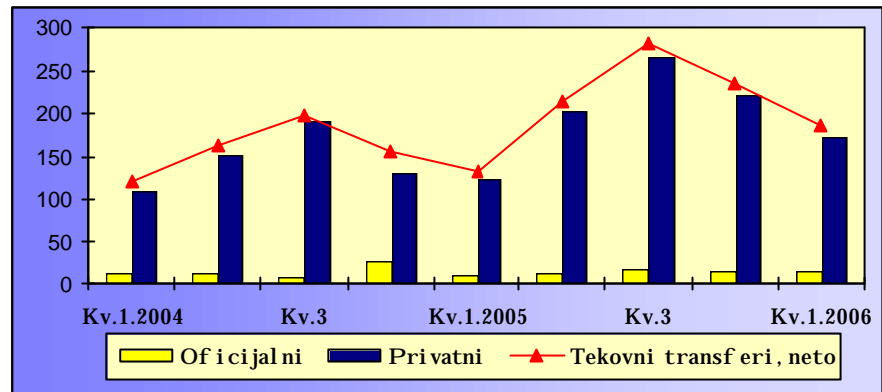
Vo prviot kvartal na 2006 godina, vo podbilansot *dohode* ostvaren suficit vo iznos od 5,2 miliona evra, { to pretstavuva porast od 4,7 milioni evra vo sporedba so istiot period na 2005 godina. Vo uslovi na stabilni dvi`ewa na dohodot vrz osnova na investicii (direktni, portfolio i drugi investicii) zgolemenoto pozitivno saldo kaj dohodot vo prviot kvartal na 2006 godi na predse dol`i na povi soki ot iznos na primeni plati i drugi nadomestoci za vraboteni rezidenti (za 4,3 milioni evra).

Zgolemeni neto-prilivi na tekovni transfere

Neto-prilivite od *tekovni transfere* vo prviot kvartal na 2006 godi na vo iznos od 185,2 miliona evra zabele`aa porast od 53,2 miliona evra vo sporedba so istiot period na 2005 godina. Pritoa, vo uslovi na zgolemeni neto-prilivi vrz osnova na oficijalni transfere od 5 milioni evra, porastot vo golema merka e rezultat na zgolemenite neto-prilivi na privatni transfere. Taka, vo prviot kvartal na 2006 godina, ostvarenite neto-prilivi na privatni transfere vo iznos od 171,1 milion evra se povi soki za 48,2 miliona evra vo odnos na istiot period od 2005 godina (porast od 39,2%). Pritoa, najgolem del od porastot na neto-privatnite transfere (79,6%) se dol`i na zgolemenite neto-prilivi vrz osnova na menuva~ko rabotewe, koi se povi soki za 38,4 milioni evra vo odnos na prviot kvartal na 2005 godina. Sledstveno, nivnoto strukturno u~estvo vo vkupnite neto-prilivi na privatni transfere se zgolemi za 5,5 procentni poeni i vo prviot kvartal na 2006 godi na iznesuva 65,7%. Istovremeno, kaj ostanatite komponenti na privatni transfere e registri ran mal porast. Taka, vo analizi rani ot period od 2006 godina, neto-prilivite vrz osnova na ostanati privatni transfere i doznaki (vo iznos od 29,7 milioni evra i 29 milioni evra, soodvetno) na godi { na osnova se povi soki za 5,5 milioni evra i 4,3 milioni evra, soodvetno.

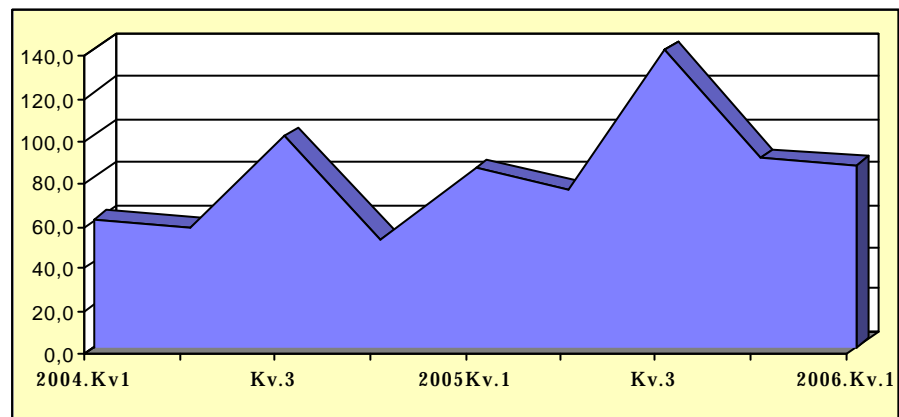
Grafikon 39
Tekovni transf eri, neto
(vo milioni evra)

I zvor: Narodna banka na Republ i ka Makedoni ja.

I pokraj porastot na trgovski ot def i cit vo prvi ot kvartal na 2006 godi na, zgolemeni te devizni prilivi vrz osnova na privatni transf eri vo anal izi rani ot peri od na 2006 godi na f i nansi raat 86% od trgovski ot def i cit, { to e povisoko za 1,5 procentni poeni i za 25,5 procentni poeni vo sporedba so isti ot peri od na 2005 i 2004 godi na, soodvetno.

Grafikon 40
Pokri enost na trgovski ot def i cit so privatni transf eri
(vo %)

I zvor: Narodna banka na Republ i ka Makedoni ja.

B) Kapitalna i f i nansi ska smet ka

Zgolemeni devizni prilivi vo kapitalna i f i nansi skata smet ka

Realizirane transakcii vo kapitalna i f i nansi skata smetka od bilansot na pla}awa vo prvi ot kvartal na 2006 godi na se zna~itelno porazli~ni sporedeno so prvi ot kvartal od prethodnata godi na. I meno, vo f i nansi skata smetka bea realizirani ednokratni transakcii na visoki prilivi i odlivi na devizni sredstva. Sepak, na neto-osnova vo prvi ot kvartal e registri ran porast na devizni te prilivi vo odnos na isti ot peri od na 2005 godi na za 9,7 milioni evra.

Tabela 12
Kapitalna i finansijska smetka od bilansot na plawa /1
(vo milioni evra)

	2004				2005				2006	2006/2005	2006/2005
	Kv.1	Kv.2	Kv.3	Kv.4	Kv.1	Kv.2	Kv.3	Kv.4	Kv.1	Kv.1	Kv.1
										razlika vo iznos	stepen na promeni vo (%)
Kapitalna smetka, neto	-1,2	-1,5	-1,4	0,2	0,0	-0,2	0,2	-1,8	0,4	0,4	7532,3
Finansijska smetka, neto	91,4	115,5	33,6	106,1	30,1	107,8	30,3	253,3	39,4	9,3	30,9
Di rektni investicii, neto	33,6	42,0	13,7	36,9	27,7	26,6	14,1	8,7	239,4	211,7	764,9
Portf olio investicii, neto *	0,5	-0,8	0,9	10,7	12,5	3,8	14,4	167,3	11,8	-0,7	-5,8
Trgovski krediti, neto	22,4	66,1	6,8	41,1	-45,7	66,4	-32,1	32,5	-17,1	28,6	-62,6
Zaemi, neto	-10,3	16,3	16,1	25,8	14,3	64,8	4,7	41,2	-133,3	-147,6	-1033,5
Valuti i depoziti, neto **	39,4	-15,4	-12,2	-14,0	17,9	-57,9	24,4	-5,2	-67,1	-85,0	-474,5
Drugi, neto ***	5,7	7,2	8,4	5,5	3,4	4,2	4,7	8,8	5,8	2,4	69,1
Kapitalna i finansijska smetka	90,2	114,0	32,2	106,3	30,1	107,7	30,5	251,6	39,8	9,7	32,2

1/ Prethodni podatoci.

* vo Kv.4 2005 godi na so evroobvrznicite.

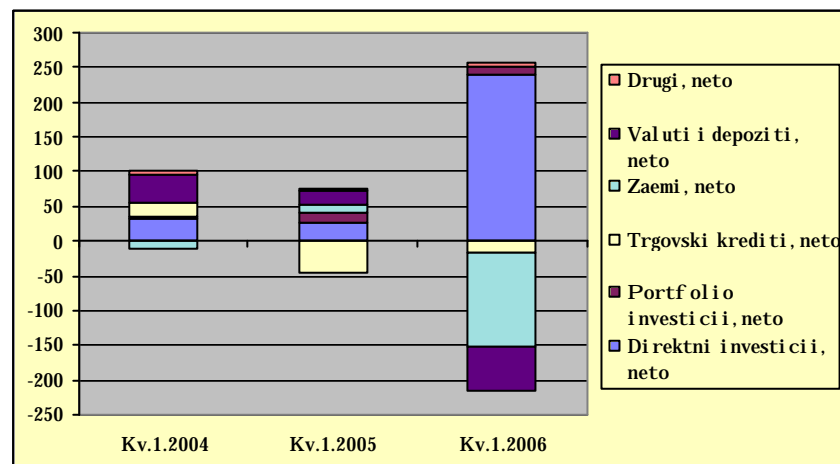
** (-) zna~i namaluvawe.

*** Dostasani neplateni obvrski

I zvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Analizirano od aspekt na oddelni te komponenti, vo prvi ot kvartal na 2006 godi na se realizirani zna~itelno visoki prilivi na neto direktni investicii, koi imaat dominantno u~estvo vo ramki na finansijskite prilivi od 93,1% (nasproti 36,5% vo isti ot peri od od prethodnata godina). Od druga strana se zabe~ani visoki odlivi na devizni sredstva vo kategorijata zaemi { to se dol`i na celosnata otplata na dolgot sprema Londonski ot klub na kreditori.

Grafikon 41
Komponenti na finansijskata smetka
(vo milioni evra)

I zvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Vo prvi ot kvartal na 2006 godina stranski te direktni investicii vo zemjata dostignaa vtor najvisok kvartalen iznos⁵¹ od osamostojuvaweto na Republika Makedonija dosega od 239,9 milioni evra. Vo tie ramki 225 milioni evra se za privatizacija na „ESM - Distribucija“⁵². Analizata po dejnosti poka`uva visok stepen na

⁵¹ Najvisok kvartalen iznos na stranski direktni investicii vo zemjata od 391,1 milion evra e registriran vo prvi ot kvartal na 2001 godina, od koi 350,2 miliona evra se vrz osnova na privatizacijata na edno od najgolomite javni pretprijatija-makedonski „Telekom“.

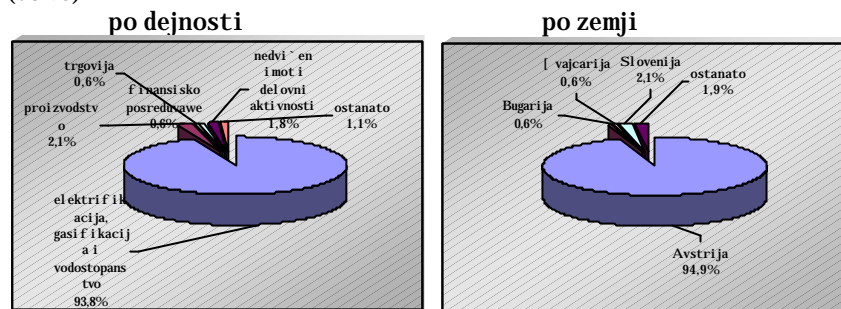
⁵² Na 17 mart 2006 godina be{e potpi{an kupoproda`en dogovor pomeju Vladata na Republika Makedonija i avstriskata kompanija „EVN“ za mnozinski ot paket akcii na AD „ESM - Distribucija“, a na 24 mart 2006 godi na na Berzata be{e realizirana blok-transakcija za kupoproda`ba na akcii vo dr`avna sopstvenost na ESM-Distribucija, so {to avstriskata kompanija

koncentracija na stranske direktne investicije v zemljo v energetske sektor (93,8%), a pomal del se nasone v proizvodstveni sektor in v kompanije, ki se zanimajo za posredovanje za nekretnost in delovne aktivnosti. V analizirani obdobji od leta 2006, največji del od investicij poteknuje od Avstrije (94,9%), a od ostalih zemelj največji iznos na sredstva se investira od investitorjev iz Slovenije, iz Italije in od Srbije (5 milijoni evrov, 1,5 milijoni evrov in 1,3 milijoni evrov, oziroma).

Grafikon 42

Stranski direktne investicije v Republika Makedonija v prvem kvartalu na 2006 godinu (v %)

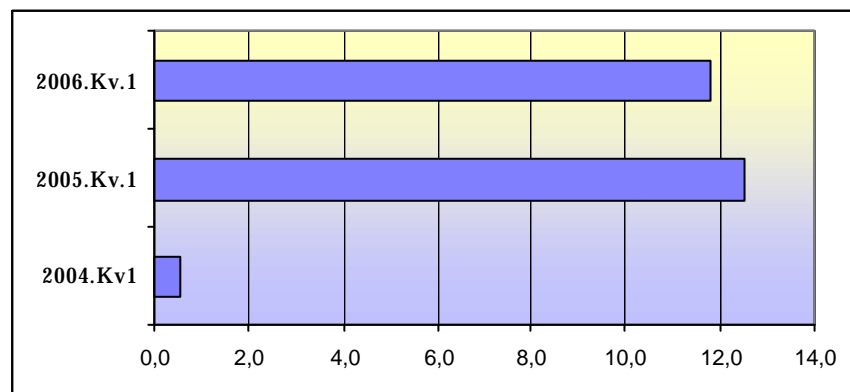

Izvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Vo prvem kvartalu na 2006 godinu Republika Makedonija realizira direktne investicije v tujino v iznos od 0,1 milijon evrov, ki v celoti se v finansijska sredstva. Prito, najatraktivna dejnost za vlozitev sredstev na domačih investitorjev v analizirani obdobji na 2006 godinu je proizvodstvo (67,9%), a glavni destinacije za makedonske investicije se Srbija i Crna Gora, Germanija i Slovenija.

Grafikon 43

Di namika na portfolio-investicije v Republika Makedonija (v milijoni evrov)

Izvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Vrzo osnova na portfolio-investicije v prvih treh mesecih od 2006 godinu se realizirani neto-prilivi v iznos od 11,8 milijon evrov, { to je re-isi na nivoto od prvem kvartalu na 2005 godinu. Sporedeno, pak, so prvem kvartalu na 2004 godinu, tie se povisoki za 11,3 milijon evrov, { to ukazuje na zgolemen interes na strane investitorjev za kupovanje hartij od vrednosti vo 2006 godinu sporedeno so 2004 godinu.

„EVN“ stana množinski sopstvenik na ova kompanija. „EVN“ AG ponudi 225 milijon evrov i investicije od 96 milijon evrov vo narednih treh godini.

Vo prvi ot kvartal na 2006 godina e registri rano negativno saldo kaj trgovski te krediti vo iznos od 17,1 milion evra, { to se dol`i na pogolemite pla}awa od fakti~ki ot realiziran uvoz (nasproti 45,7 milioni evra vo isti ot period na 2005 godina). Vo uslovi na zgolemeni pla}awa vrz osnova na prethodno realiziran uvoz na stoki, pomaloto negativno saldo kaj ova a kategorija (sporedeno so prvi ot kvartal od prethodnata godina), vo celost se dol`i na poziti vni ot iznos na odobreni krediti pri izvoz na stoki od 20,8 milioni evra (nasproti negativno saldo vrz ova a osnova vo isti ot peri od na 2005 godina od 14,2 mi li ona evra).

Vo analizirani ot period na 2006 godina valutite i depozi tite ostvari ja porast vo iznos od 67,1 milion evra (nasproti pad od 17,9 mi li oni evra vo prvi ot kvartal na 2005 godina). Pri to a, porastot vo najgolema merka se dol`i na zgolemeni te sredstva na monetarnata vlast (vo iznos od 56,7 mi li oni evra) koi se odnesuvaat na del od sredstvata od privatizacijata na „ESM - Distribucija“, privremeno izdvoeni na posebna smetka (kori steweto e usloveno od odlukata na EBRD kako potencijalen akcioner) i ne vleguvaat vo bruto deviznite rezervi na Republika Makedonija. Istovremeno, porast ostvari ja efektivni te stranski sredstva kaj nasel eni eto od 17,9 mi li oni evra, { to se dol`i glavno na prilivite vrz osnova na brz transfer na pari (3,8 mi li oni evra). Od druga strana, neto devizni te sredstva na komercijalni te banki se namal eni za 7,5 mi li oni evra.

Vkupni ot nadvore{ en dolg na Republika Makedonija na 31.03.2006 godina iznesuva 1.745,2 mi li ona evra⁵³, { to pretstavuva namal uvawe od 184,3 mi li oni evra vo odnos na krajot na prethodnata godina (vo sostojbata na vkupni ot nadvore{ en dolg na 31.12.2005 godina vleguvaat i prilivite od evroobvrznicite, koi vo januari 2006 godina se iskoristeni za celosna otpлата na dolgot kon Londonski ot klub na krediti tori).

Kvartalen pad na nadvore{ ni ot dolgoro~en dolgod 10,3%...

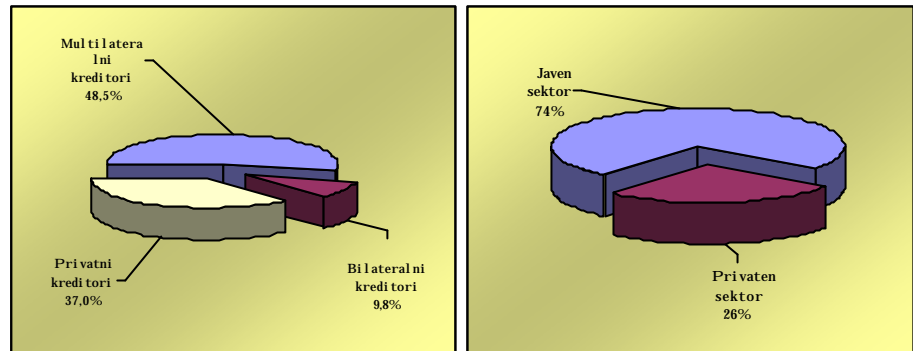
Na krajot na prvi ot kvartal na 2006 godina nadvore{ ni ot dolgoro~en dolg iznesuva 1.658,8 mi li oni evra i vo odnos na krajot na prethodni ot kvartal zabele` a pad od 191,4 mi li oni evra, ili za 10,3%. Kvartal noto namal uvawe na dolgoro~ni ot dolg se dol`i na realizirani kursni razliki i na pomali ot iznos na kori steni sredstva vo odnos na platena glavni ca. Vo prvi ot kvartal od 2006 godina odobreni te novi dolgoro~ni zaemi i krediti iznesuvaat 63,7 mi li oni evra, od koi pogolemi ot del (76,5%) otpa|aat na pri vatni ot sektor.

Strukturnata analiza od aspekt na krediti tori te poka` uva deka ofi cijalni te krediti tori (multilateralni i bilateralni) i maat u~estvo vo vkupni ot dolgoro~en dolg od 63%, dodeka pri vatni te krediti tori u~estvuvaat so 37%. Od aspekt na dol`ni cite, 74% od dolgoro~ni ot dolg otpa|aat na javni ot sektor, dodeka u~estvoto na pri vatni ot sektor iznesuva 26%.

⁵³ Datum na presek na bazata 31.03.2006 godina.

Grafikon 44
Struktura na dolgoro~ni ot dolg na 31.03.2006 godina na
kreditori dol`nici

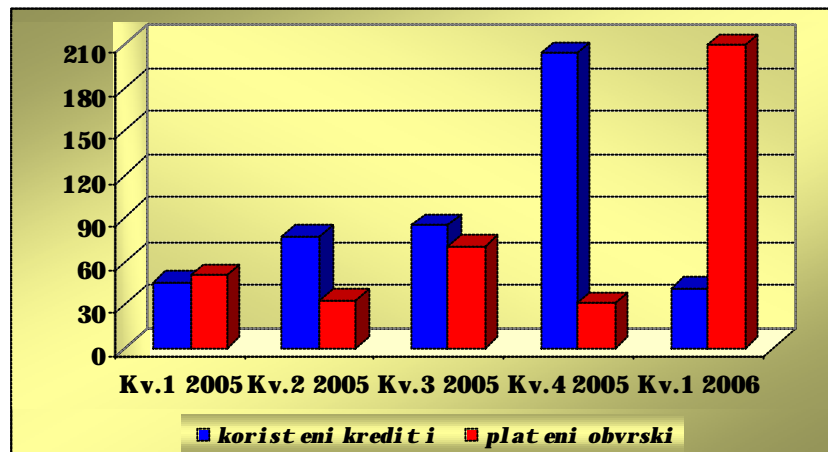

I zvor: Narodna banka na Republ i ka Makedoni ja.

**...i kvartalen porast na
kratkoro~ni ot dolg od
9%.**

Kratkoro~ni ot dolg na 31.03.2006 godina iznesuva 86,3 milioni evra, { to pretstavuva porast od 9% na kvartal na osnova, vo celost determiniran od porastot na zadol`uvaweto na privatni ot sektor.

Grafikon 45
Koristeni krediti i plateni obvrski po dolgoro~en dolg
(vo milioni evra)

I zvor: Narodna banka na Republ i ka Makedoni ja.

**Vo prviot kvartal na 2006
gdina, vrz osnova na
dolgoro~ni krediti i zaemi
koristeni se 41,4 milion
evra...**

Vo periodot januari - mart 2006 godina prilivite od zadol`uvawa na rezidenti kaj stranski kreditori vrz osnova na dolgoro~ni krediti i zaemi iznesuvaat 41,4 milioni evra. Analizata od aspekt na kreditori te poka`uva deka pogolem del od sredstvata, odnosno 33,1 milion evra se povle~eni od stranskite privatni kreditori, od koi 91% (ili 30,2 miliona evra) otpajaat na nebankarski ot privatni sektor. Koristenite sredstva od oficijalnite kreditori iznesuvaat 8,3 milioni evra, pri { to najgolem del od sredstvata (6,7 milioni evra) se od multilateralnite kreditori. Od aspekt na dol`nicite, 33,1 milion evra, ili 80% od koristenite dolgoro~ni krediti i zaemi se povle~eni od strana na privatni ot sektor. Analizirano na mese~na osnova, najmnogu sredstva se povle~eni vo februaru (34 milioni evra), pri { to pogolemi ot del od sredstvata se od privatni kreditori. Vo prviot kvartal na 2006 godina, vrz osnova na prethodno odobreni kratkoro~ni krediti, sredstvata povle~eni od strana na nebankarski ot privatni sektor dostignaa iznos od 8,4 milioni evra.

...dodeka plateni te obvrski iznesuvaat 231,1 milion evra

Vkupnite plateni obvrski kon stranskite kreditori po koristeneni dolgoro~ni krediti i zaemi vo prvite tri meseci na 2006 godina iznesuvaat 231,1 milion evra, od koi 215,7 milioni evra se glavnicai i 15,4 milioni evra se kamata. Od aspekt na kreditorite, kon privatnite kreditori se plateni obvrski vo iznos od 205,7 milioni evra (od koi 188,6 milioni evra bea iskoristeneni za celosna otplata na dolgot kon Londonskiot klub na kreditori), dodeka 25,4 milioni evra se obvrski plateni kon oficijalnite kreditori. Analizata po dol`nici poka`uva deka najgolem del od platente obvrski vo visina od 218,5 milioni evra otpaja na javniot sektor, dodeka privatniot sektor platil obvrski vo iznos od 12,6 milioni evra. Pri toa, vo januari e isplaten najvisok iznos od 214,6 milioni evra, { to se dol`i glavno na celosnata otplata na dolgot kon Londonskiot klub na kreditori. Platente obvrski po kratkoro~ni krediti vo prviot kvartal na 2006 godina iznesuvaat 2,6 milioni evra i vo celost se realizirani od strana na privatniot sektor.

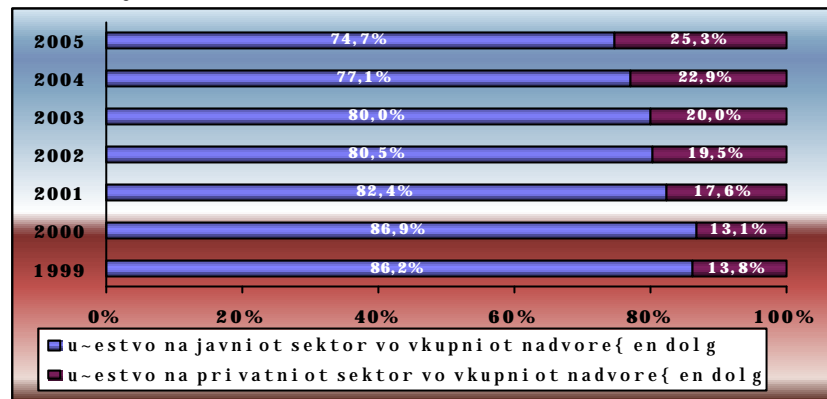
Prilog 5 Nadvore{ en dolg na privatniot sektor

Eksternoto zadol`uvawe, odnosno zadol`uvaweto kaj nerezidenti, pretstavuva edna od komponentite vo strukturata na izvorite na finansirawe na privatniot sektor. Ovoj vid zadol`uvawe ima nekolku aspekti: 1) nadvore{ niot dolg na privatniot sektor e edna od komponentite na vkupniot nadvore{ en dolg, ~ij obem i dinamika zna~itelno mo`at da vlijaat vrz eksternata pozicija na doma{nata ekonomija; 2) obemot na koristenite krediti od stranstvo mo`e da ja otlika percepcijata na stranskite subjekti za kreditosposobnosta na privatniot sektor, kako i za sostojbata na ekonomijata vo celina; 3) eksternoto zadol`uvawe na bankarskiot sektor mo`e da ima zna~itelni implikacii vrz monetarnata transmisija, kako i vrz celokupnata postavenost na monetarnata politika.

Analizata na dvi`eweto na nadvore{ niot dolg na privatniot sektor vo Republika Makedonija vo periodot 1999 - 2005 godina poka`uva trend na porast na negovoto u~estvo vo vkupniot nadvore{ en dolg, pri { to vo prosek vo analiziraniot period toa iznesuva 18,9%. I ako prose~noto u~estvo vo ovoj period e relativno nisko, sepak negoviot porast od 13,8% vo 1999 godina na 25,3% vo 2005 godina uka`uva na postepeno zgolemuwawe na pridonesot na privatniot sektor vo domenot na eksternoto zadol`uvawe. Od aspekt na doma{nite faktori koi deluvaa vrz pristapot na makedonskiot privaten sektor do eksterni izvori na finansirawe eden od klunite faktori e zakonskata ramka. I meno, do oktombri 2002 godina privatniot sektor mo`e{e da se zadol`uva vo stranstvo, edinstveno za oddelni nameni, definirani vo Odlukata za deviznata politika i projekcija na bilansot na pla}awa za soodvetnata godina, dodeka so noviot Zakon za devizno rabotewe od oktombri 2002 godina, zadol`uvaweto na privatniot sektor vo stranstvo e celosno liberalizirano.

Grafikon 46
Sektorska struktura na nadvoreniot dolg na Republika Makedonija

I zvor: Prethodni podatoci na Narodna banka na Republika Makedonija.

I majji gi predvid razli~nite implikacii od promenite na nadvoreniot dolg na oddelni sektori, kako i razli~nite faktori koji ja determiniraaat negovata odr`li vost, **distribucijata na dolgot na privatniot sektor na dolg na nebankarski sektor i dolg na bankarski sektor e odiskl~itelno zna~ewe.**

Nadvore{ noto zadol`uvawe na korporativniot sektor, a osobeno negoviot kapacitet za navremeno servisirawe na obvrskite, ima zna~ajna uloga vo procenata na eksternata ~uvstivelnost na doma{nata ekonomija. Analizata na zadol`uvaweto na nebankarskiot sektor vo Republika Makedonija poka`uva nagoren trend, osobeno izrazen vo periodot 2003 - 2005 godina (najvisoko zadol`uvawe e registrirano vo 2005 godina vo iznos od 384,3 milioni evra). Ottuka, liberalizacijata na kapitalnite transakcii so promenite vo zakonskata regulativa vo oktovri 2002 godina, odnosno donesuvaweto na novi ot Zakon za devizno rabotewe,⁵⁴ ima{e soodveten efekt vrz obemot na koristewe stranski krediti od strana na korporativniot sektor. Voedno, vakvite dvi`ewam`at da se povrzat i so zna~itelno podobrite makroekonomski performansi i stabilnoto okru`uvawe (ova pred sç se odnesuva na iscrpuvaweto na efektite od {okovite od neekonomski karakter - Kosovskata kriza od 1999 godina i bezbednosnata kriza od 2001 godina, koji kreiraa nestabilno okru`uvawe i pomalam`nost za koristewe stranski krediti), { to go zgolemuva bonitetot na doma{nite subjekti i go olesnuva nivniot pristap do eksterni izvori na finansirawe.

Stabilnosta na bankarskiot sektor ima golemo zna~ewe i za eksternata stabilnost. Pri toa, stanuvaa zbor za sektor~ii operacii m`at da imaat visok stepen na ro~na neusoglasenost, kako i za sektor koj, vo golema merka, se soo~uva so problemite na asimetri~ni informacii i moralen hazard. Ottuka, negoviot kapacitet za nepre~eno regulirawe na eksternite obvrskite e determiniran od kvalitetot na negovoto rabotewe, { to pak e zavisno od postavenata prudentna ramka, interni ot kapacitet, kako i od performansite na ekonomijata vo celina. Nadvoreniot dolg na

⁵⁴ So cel usoglasuvawe na makedonskata regulativa so direktivite i standardite na Evropskata unija (EU), na 15 oktovri 2002 godina zapo~na primenata na novi ot Zakon za devizno rabotewe (donesen vo april 2001 godina). Meju drugoto, Zakonot za devizno rabotewe sozdava m`nost za firmite da zemaat krediti od stranski banki i kompanii, { to }e ovozm`i pogolema konkurencija na kreditniot pazar i pobrzo efektirawe na kreditnite linii, a voedno }e pretstavuva elimini rawe na slo`enite administrativni proceduri za zemawe krediti.

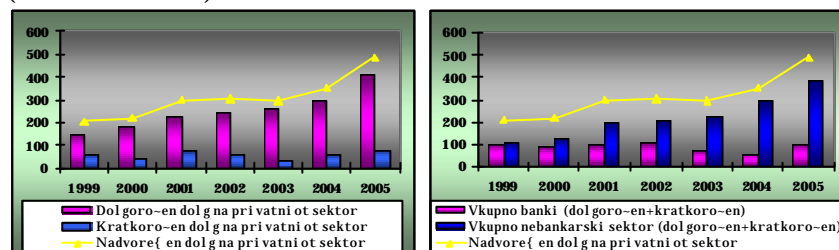
bankarski ot sistem vo Republika Makedonija vo periodot od 1999 - 2005 godina nema def iniran trend. Sepak, analizata na dvi ` ewata vo 2005 godina i vo prvot kvartal od 2006 godina uka ` uva na izrazena orientacija na bankite za zadol ` uvawe vo stranstvo. Vakvi ot trend delumno mo ` e da se objasni so ro ` nata struktura na depozitni ot potencijal na bankarski ot sistem. I meno, vo uslovi koga vo depozitnata baza na bankite dominiraat kratkoro ` nite depoziti (iako eden del od niv pretstavuva stabilno jadro na depoziti), edna od alternativite za finansirawe na intenziviranata kreditna aktivnost e koristeweto podolgoro ` ni eksterni izvori na sredstva. Voedno, za vakvite dvi ` ewa pridonesuva i prisustvoto na stranski kapital, { to sozdava mo ` nost za zadol ` uvawe na banki te kaj mati ` ni te kompani i.

Od aspekt na ro ` nosta, najgol em del od na nadvore{ ni ot dolg na privatni ot sektor otpa|a na dolgoro ` ni ot dolg (prose ` no u ` estvo od 81,1% vo periodot 1999 - 2005 godina). Anal izirano od aspekt na oddel ni te sektori vo ramki na dolgot na korporativni ot sektor, vo 2005 godina dominantno u ` estvo od 80,1% i maat zadol ` uvawata nad edna godina (pad na godi { na osnova za 4,8 procentni poeni). Sepak, va ` no e da se napomene deka i kratkoro ` noto zadol ` uvawe na nebankarski ot sektor vo posledni te tri godini bel e ` i kontinuiran porast. Bankarski ot sektor glavno e orientiran kon dolgoro ` ni izvori na sredstva, so { to dolgoro ` ni ot dolg dostigna u ` estvo od 97,2% vo vkupni ot dolg na ovoj sektor vo 2005 godina (porast na godi { na osnova za 12,7 procentni poeni), pri ednovremeno namal uvawe na orientiranosta za kratkoro ` no f i nansi rawe, { to e osobeno i zrazeno vo 2005 godina.

Graf i kon 47

Dinamika na nadvore{ ni ot privaten dolg po oddel ni sektori i ro ` nosti

(vo milioni evra)

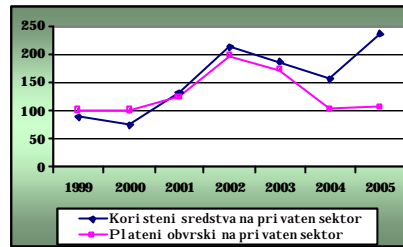

I zvor: Prethodni podatoci na Narodna banka na Republika Makedonija.

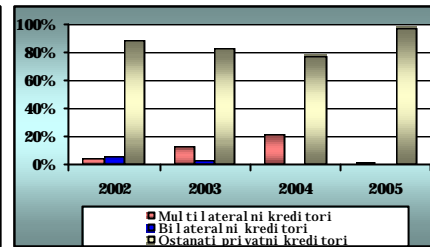
Sledeweto na dvi ` eweto na privatni ot nadvore{ en dolg poka ` uva deka vo posledni te tri godini iznosot na koristeni sredstva zna ` i tel no go nadmi nuva i znosot na pl atena gl avni ca ({ to ja reflekti ra i pogolemata ori enti ranost na pri vatni ot sektor kon dolgoro ` ni izvori na sredstva), { to ne e slu ` aj so prethodni ot period koga ovie dve kategorii vo golema mera koinci di raat. Strukturata na skl u ` eni te kredi ti i zaemi po kredi tori poka ` uva deka privatni ot sektor glavno e orientiran kon zadol ` uvawa kaj privatni te kredi tori (banki i nebankarski sektor).

Grafikon 48
Koristeni sredstva
i plateni obvrski
na privatni sektor
(vo milioni evra)

Grafikon 49
Struktura na sklu-
eni krediti
i zaemi po kreditori

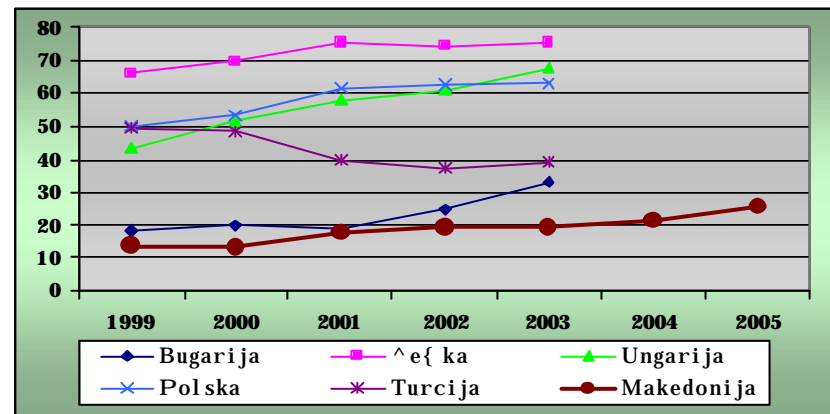

I zvor: Prethodni podatoci na Narodna banka na Republika Makedonija

Komparativna analiza na u-estvo na privatni ot dolg vo vkupni ot nadvoren dolg na oddelni zemji (porazvieni zemji vo tranzicija) pokauva deka i pokraj porastot na dolgot na privatni ot sektor, Republika Makedonija ima znatno ponisko u-estvo na dolgot na privatni ot sektor vo vkupni ot nadvoren dolg. Sepak, imajigi predvid znatno podobrite ekonomski performansi, stabilnoto okruvawe, dobi eni ot krediten rejting od strana na meunarodnite agencii za krediten rejting, uspešni ot prv nastap na meunarodni ot pazar na kapital so plasmanot na prvata evroobvrznica, kako i o-ekuvawata za dopolnitelni stranski vlo uvawa vo bankarski ot sektor vo idni na moe da se o-ekuva zadr uvawe na nagorni ot trend na nadvoren ot dolg na privatni ot sektor.

Grafikon 50

U-estvo na privatni ot dolg vo vkupni ot nadvoren dolg, po zemji (vo %)

I zvor: The World Bank: Global Development Finance 2005; presmetkite za oddelni te zemji se napraveni vo NBRM, a za Makedonija spored podatoci na NBRM.

8.

Devizni dvi`ewa

Godi{ en porast na promet ot na devizni ot pazar od 14%

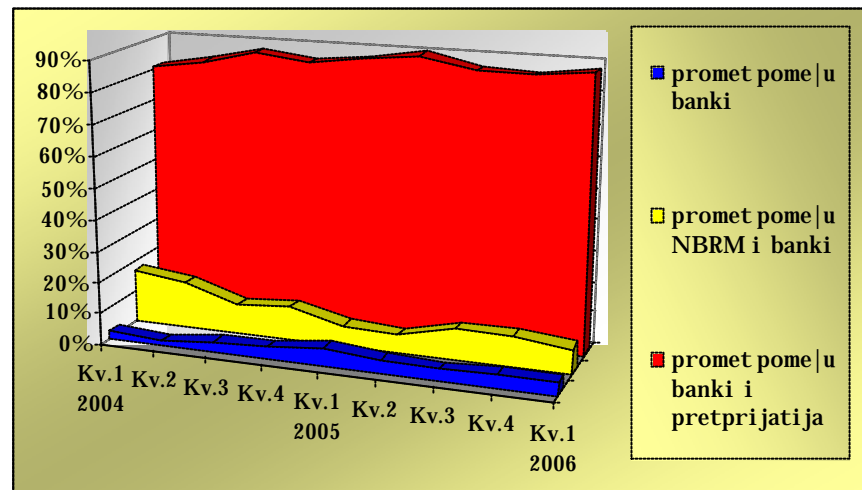
Vo prvi ot kvartal na 2006 godina, na devizni ot pazar be{ e realiziran promet vo iznos od 852,5 milioni evra, { to pretstavuva godi{ en porast od 14%. Vakvata dinami ka na prometot na devizni ot pazar korespondira so intenziviranata nadvoren notrgovska razmena vo prvi ot kvartal na 2006 godina. Pri toa, vo uslovi na poitenziva dinami ka na porast na uvozot od porastot na izvozot na stoki (na godi{ na osnova porast od 11,8% i 2%, soodvetno), na devizni ot pazar e zabele` an podinami` en porast na pobaruva-kata

vo odnos na porastot na ponudata na devizi od strana na pretprijatijata (godis en porast od 19% i 7,9%, soodvetno). Kako rezultat na vakvite dvi`ewa, bankite ostvariya zgolesena neto-proda`ba na devizni sredstva vo sporedba so istiot kvartal od prethodnata godina (porast od 68,9%). Analizata na strukturata od aspekt na oddelnite segmenti na koi se realizira prometot na devizniot pazar uka`uva na nepromeneto u-estvo na prometot realiziran pome|u bankite i pretprijatijata (87,6%) vo odnos na prviot kvartal na 2005 godina, dodeka prometot ostvaren pome|u NBRM i bankite zabele`a zgoleseno strukturno u-estvo vo vkupni ot promet (za 1,3 procentni poeni) i dostigna 8,1%.

Grafikon 51

U-estvo na oddelnite segmenti vo vkupni ot promet na devizniot pazar
(vo %)

I zvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Prose~ni ot mese~en promet na devizniot pazar vo prviot kvartal na 2006 godina iznesuva`e 284,2 miliona evra i vo odnos na prviot kvartal na 2005 godina zabele`a porast od 34,9 miliona evra. Od aspekt na mese~nata dinamika, vo prvite tri meseci na 2006 godina, najvisok promet vo iznos od 299,4 miliona evra be`e ostvaren vo mart (za 15,2 miliona evra povisok od prose~niot mese~en promet vo kvartalot), { to e rezultat na intenzi vi ranata nadvore{ notrgovska razmena vo ovoj mesec.

I vo tekot na prviot kvartal na 2006 godina NBRM aktivno u-estvuva{e na devizniot pazar zatvoraj}i go jazot pome|u pobaruva-kata i ponudata na devizi. Pritoa, vo soglasnost so dvi`ewata vo eksterni ot sektori delovnata politika na bankite vo koristeweto na deviznite sredstva, NBRM na devizniot pazar realizira neto-otkup na devizi. Od aspekt na mese~nite dvi`ewa, vo januari be`e realizirana neto-proda`ba (vo uslovi na zgolesena pobaruva~ka na devizi zaradi pla}awe na uvozot realiziran vo ~etvrtiot kvartal na 2005 godina), dodeka vo februari i mart deviznite transakcii na NBRM bea vo nasoka na neto-otkup na devizni sredstva. Vo soglasnost so vakvite dvi`ewa, vo prviot mesec na devizniot pazar bea prisutni pritiscoci za depresijacija, a vo narednite dva meseca pritiscoci za apresijacija na denarot. Sepak, deviznite transakcii na NBRM na devizniot pazar pridonesoa za zadr`uvawe na stabilnosta na devizniot kurs na denarot vo odnos na evroto. Taka, devizniot kurs na denarot vo odnos na evroto vo prviot kvartal na 2006 godina vo prosek iznesuva`e 61,24 denari za edno evro, { to pretstavuva nezna~itelna

**Nezna~itelna apresijacija
na denarot vo odnos na
evroto na devizniot**

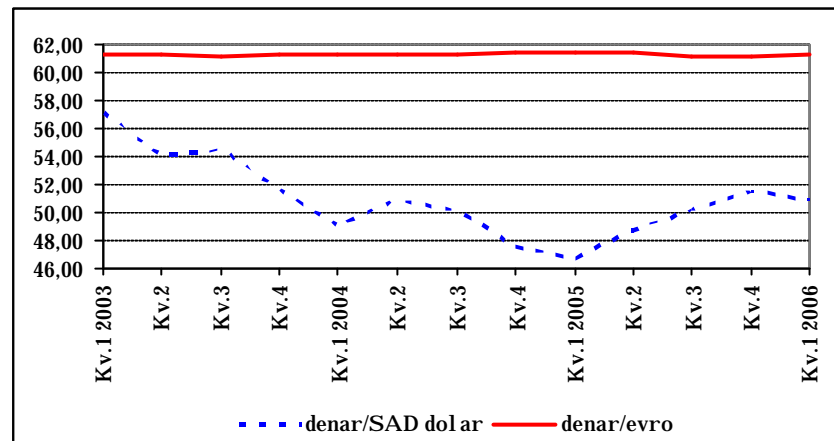

...i depresijacija na denarot vo odnos na ameri kanski ot dolar

apresijacija od 0,3% vo sporedba so prvi ot kvartal na 2005 godi na. Devizni ot kurs na denarot vo odnos na ameri kanski ot dolar be{ e determiniran od dvi `eweto na ameri kanski ot dolar na me|unarodni te devizni pazari. Pri toa, vo prvi ot kvartal na 2006 godi na ameri kanski ot dolar, vo sporedba so isti ot kvartal na 2005 godi na, ja zajakna svojata vrednost vo odnos na evroto, pri { to be{ e zabele`ana depresijacija na denarot vo odnos na ameri kanski ot dolar od 9,2%. Taka, vo prvi ot kvartal na 2006 godi na ameri kanski ot dolar se razmenuva{ e vo prosek za 50,93 denari, nasproti 46,66 denari za eden ameri kanski dolar vo isti ot kvartal na prethodnata godi na.

Grafikon 52

Prose~en devizen kurs na denarot vo odnos na evroto i ameri kanski ot dolar na devizni ot pazar (denari za edni ca stranska valuta)

I zvor: Narodna banka na Republ i ka Makedoni ja.

Godi { en porast na promet ot na menuva~ki ot pazar od 13,1%

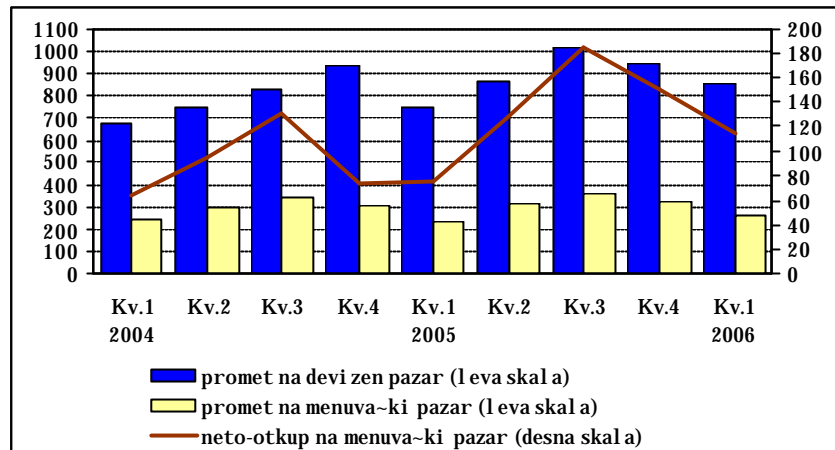
Vo prvi ot kvartal na 2006 godi na, vkupni ot promet ostvaren na menuva~ki ot pazar iznesuva{ e 264,5 milioni evra i vo odnos na prvi ot kvartal na 2005 godi na se zgolemi za 13,1%. Pri toa, vo uslovi na porast na ponudata (od 23,1%) i pad na pobaruva~kata na devizi (od 6,4%) na menuva~ki ot pazar be{ e registri ran zgolemen neto-otkup na devizi na godi { na osnova. Taka, neto-otkupot na menuva~ki ot pazar vo prvi ot kvartal na 2006 godi na iznesuva{ e 115,7 milioni evra i vo odnos na isti ot kvartal na 2005 godi na zabele`a porast od 54,3%.

Analizata od aspekt na mese~nata dinamika poka`uva najvisoki iznosi na ponuda i pobaruva~ka na devizi vo mart (68,7 milioni evra i 27,4 milioni evra, soodvetno), pri { to vo ovoj mesec be{ e realiziran i najvisok iznos na neto-otkup na devizi od 41,4 milioni evra.

Grafikon 53

Dvitelevna prikazna slika o skupnem prometu na deviznem in menijski trgu (v milijonih evrov)

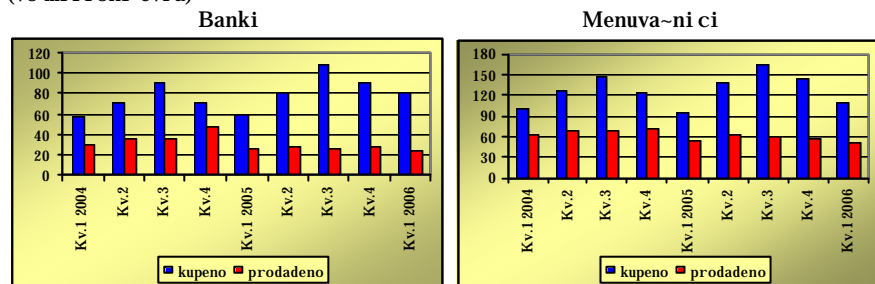

Izvor: Narodna banka na Republiki Makedoniji.

Od aspekta strukture, v prvem kvartalu leta 2006 je 60,2% od prometa na menijski trg realizirano preko menijski trgov (na godišnji osnovi namaleno strukturno udeležbo za 3,9 procentne točke), dok delovne banke udeležbo so 39,8%.

Grafikon 54

Dvitelevna prikazna slika o prometu na menijski trgu (v milijonih evrov)

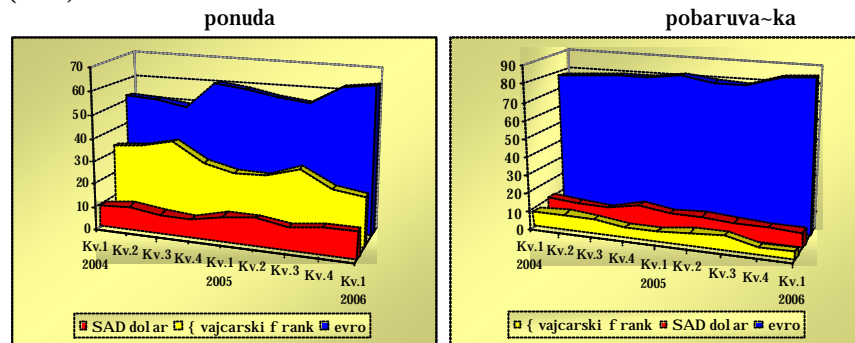
Izvor: Narodna banka na Republiki Makedoniji.

Zgledno strukturno udeležbo na evro

Analiza valutne strukture na menijski trg v prvem kvartalu leta 2006 kaže, da na stranah ponudnikov najzastavljena valuta je evro, {vajcarski frank i ameriški dolar so udeležbo od 64,3%, 21,2% i 11,5%, soodvetno. Prito, v odnosu na prvi kvartal prejšnjega leta, udeležbo na evro i ameriški dolar je povisoko za 5,7 procentne točke i 0,8 procentne točke, soodvetno, dok udeležbo na {vajcarski frank je namaleno za 4,6 procentne točke. Na stranah povaruvalcev, najzastavljena valuta je evro so zastavlenost od 84,6%, a potoa sleduata ameriški dolar i {vajcarski frank, ~ie udeležbo iznesuata 8,1% i 4,9%. Prito, udeležbo na evro je zgolemo za 3,3 procentne točke, dok udeležbo na ameriški dolar i {vajcarski frank se namali za 2,2 procentne točke i 0,9 procentne točke, soodvetno v odnosu na prvi kvartal leta 2005.

Grafikon 55
Valutna struktura na prometot na menova~kiot pazar
(vo %)

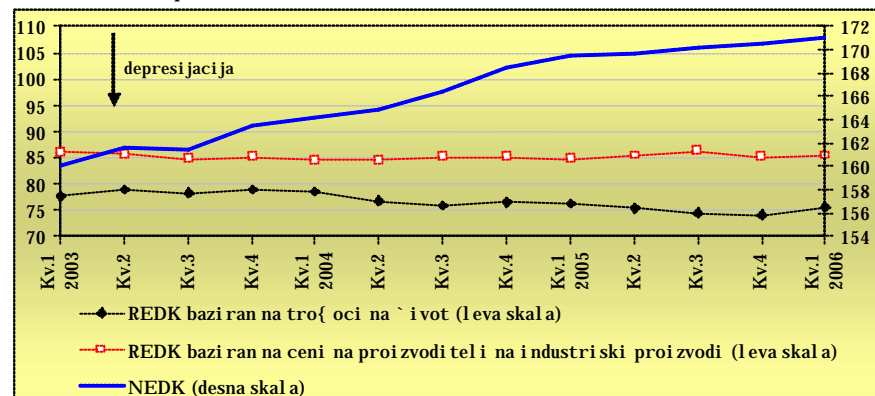

I zvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Devizniot kurs na denarot vo odnos na evrot o i amerikanskiot dolar na menova~kiot pazar gi sledi dvi`ewata na devizniot pazar

Deviznite kursevi na menova~kiot pazar gi sledea dvi`ewata na deviznite kursevi na devizniot pazar. I meno, vo prviot kvartal na 2006 godina, prose~niot devizen kurs na denarot vo odnos na evroto na menova~kiot pazar i znesuva~e 61,43 denari za edno evro i vo odnos na isti ot kvartal na 2005 godina denarot zabele`a apresijacija od 0,3%. Amerikanski ot dolar vo prosek se razmenuva~e za 50,93 denari, pri {to vo odnos na prvi ot kvartal od prethodnata godina, denarot zabele`a depresijacija od 8,8%.

Grafikon 56
Indeks na REDK* i NEDK na denarot
(baza 1995=100, ponderi NTR=2003)

*Indeks pod 100 ozna~uva zgol emena i zvozna konkurentnost.

I zvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Depresijacija na realniot efektiven devizen kurs na denarot presmetan spored indeksot tro{oci na `ivot

Vo prvi ot kvartal na 2006 godina, *indeksot na realniot efektiven devizen kurs na denarot* (REDK) presmetan spored indeksot na tro{oci na `ivot poka`uva zgol emena konkurentnost na Republika Makedonija na stranski te pazari. I meno, prose~ni ot indeks na REDK na denarot vo prvi ot kvartal na 2006 godina presmetan spored indeksot na tro{oci na `ivot zabele`a depresijacija od 0,8% vo odnos na isti ot kvartal na 2005 godina, {to vo uslovi na apresijacija na nominalni ot efektiven devizen kurs na denarot (NEDK) od 0,9%, vo celost e rezultat na poitenzivni ot porast na stranski te vo odnos na doma~nite tro{oci na `ivot⁵⁵ (za 4,6% i 2,7%, soodvetno). Od druga strana, prose~ni ot indeks na REDK na denarot presmetan spored indeksot na cenite na proizvoditelite na industrijski proizvodi vo prvi ot kvartal na 2006 godina, vo odnos na prvi ot kvartal na prethodnata godina

⁵⁵ Se odnesuva na promenata tekoven kvartal vo odnos na isti ot kvartal od prethodnata godina, so baza prosek 1995 godina.

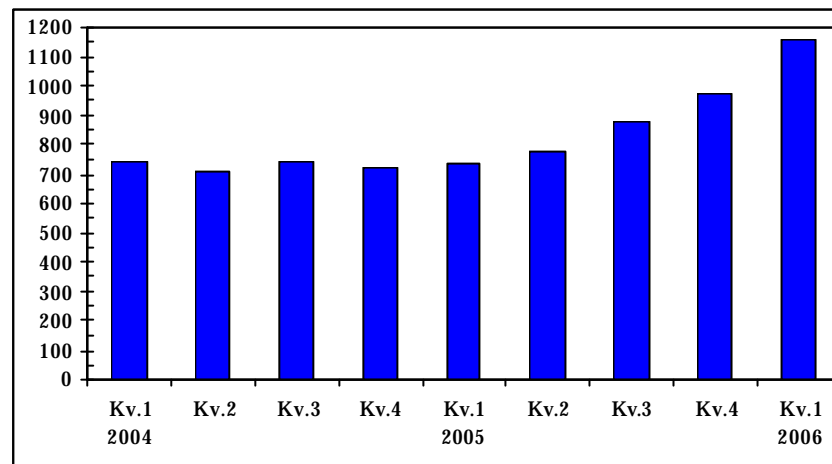

zabele`a apresijacija od 0,9%, { to se dol`i vo celost na apresijacija na indeksot na NEDK na denarot.

Zgolemeni bruto devizni rezervi za 34,8 milioni evra

Na 31.03.2006 godina *bruto devizni te rezervi* dostignaa 1.157,8 milioni evra i vo sporedba so krajot na prethodnata godina ostvarija porast od 34,8 milioni evra. Sепak, dokolku od nivoto od krajot na prethodnata godina se isklu`i prilivot vrz osnova na izdadenite evroobvrzници (149,2 miliona evra), { to be`e iskorišten za celosna otplata na dolgot kon Londonski ot klub na kreditori vo januari, porastot na bruto devizni te rezervi iznesuva 184 milioni evra. Vakovata promena glavno e determinirana od sredstvata vrz osnova na privatizacijata na „Elektrostopanstvo na Makedonija“, kako i od realizirani ot neto-otkup na devizni ot pazar od strana na NBRM.

Grafikon 57
Bruto devizni rezervi
(vo milioni evra)

I zvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

9.

Javni finansii⁵⁶

Povisoki javni prihodi vo prviot kvartal na 2006 godina za 6,3%...

Vo prviot kvartal na 2006 godina vkupnite javni prihodi iznesuvaat 23.097 milioni denari, odnosno za 6,3% pove`e od isti ot period od prethodnata godina. Najgolem pridones za porastot ima povisokoto nivo na prihodite od danoci i pridonesi (za 4,6%), { to so`inuvaat 85,9% od vkupnite javni prihodi. Vo ramki na nivnata struktura, prihodite od pridonesite ostvarija pointenzi ven godi`en porast (7,9%), pri registrirano zgolemuвање na prihodite kaj site fondovi⁵⁷. Godi`ni ot porast na dano`nite prihodi e poumeren (2,8%) i glavno e determiniran od povisokoto nivo na prihodite od danokot na dobivka (59,7%), { to korespondira so podobrena ekonomska aktivnost na pretprijatijata vo prethodnata godina koi dovedoa do podobri finansiski rezultati od nivnoto rabotewe. Od ostanatite pozna`ajni dano`ni kategorii, godi`en porast bele`at prihodite od personalni ot danok na dohodi od

⁵⁶ Delot za javni te finansii se odnesuva na prihodite i rashodite na buxetot na centralnata vlast, koj spored novata definicija koja se primenuva od 2005 godina gi konsolidira centralni ot buxet (osnoven buxet i buxeti na samofinansirani aktivnosti, donacii i zaemi) i buxetite na vonbuxetskite fondovi (Fond za PI OM, Fond za zdravstvo, Fond za pati`ta i Agencijata za vrabotuvawe na RM).

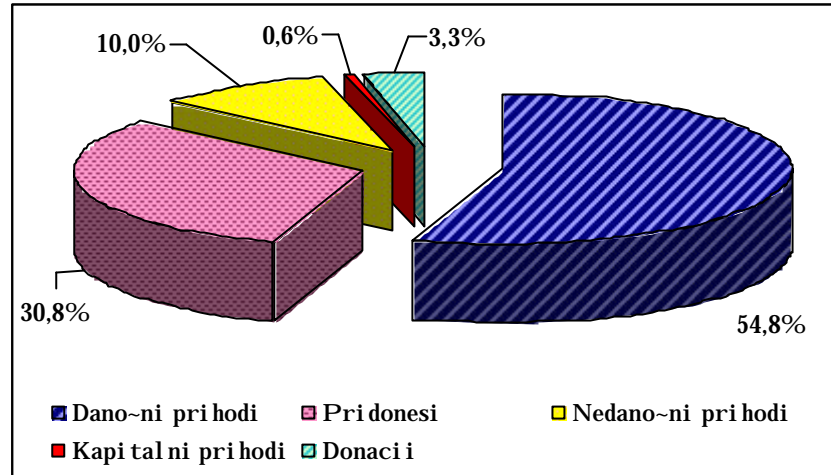
⁵⁷ Godi`ni ot porast na prihodite od pridonesi vo prviot kvartal na 2006 godina kaj Fondot za penzisko i invalidsko osiguruvawe iznesuva 9,2%, kaj Fondot za zdravstveno osiguruvawe 6% i kaj Agencijata za vrabotuvawe 3,2%.

akcizi te (za 5,4% i za 3,3%, soodvetno), dodeka prihodi te od danokot na dodadena vrednost i od carini te bele`at pad (za 9% i za 3,2%, soodvetno).

Grafikon 58

Strukturno u-estvo na oddelni te prihodni kategorii vo vkupnite javni prihodi vo prvi ot kvartal na 2006 godi na

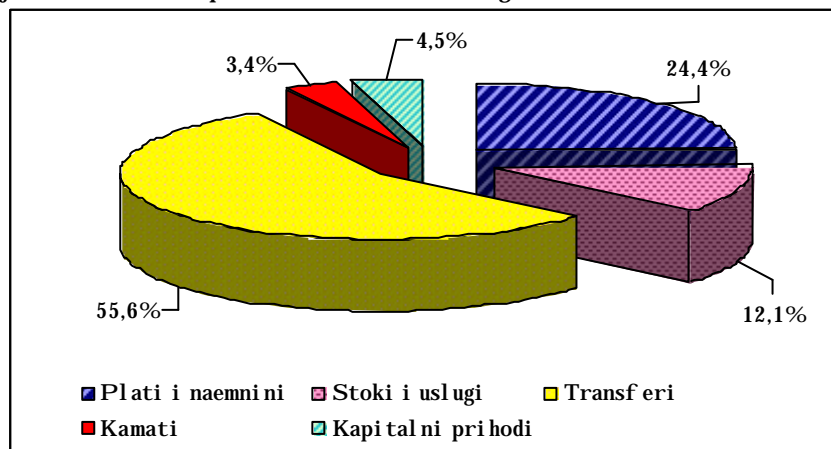
I zvor: Ministarstvo za finansii na Republika Makedonija.

Dopolnitelen pridones za porastot na vkupnite javni prihodi imaat stranski te donacii, koi se povisoki za pet pati na godi { na osnova, { to determinira i porast na nivnoto u-estvo vo vkupnata prihodna struktura (vo prvi ot kvartal od 2006 godi na toa i znesuva 3,3%).

Vo prvoto trimese~je na 2006 godina, godi { en porast e registri ran i kaj kapitalni te prihodi (od 27,7%, kako rezultat na povisokite prihodi realizirani so prodaba na dr`avno zemji { te), dodeka nedano~nite prihodi zabele`aa pad na godi { na osnova (7,6%). Pri toa, vo ramki na nedano~nite prihodi (koi u-estvuvaat so 10% vo vkupnata prihodna struktura) najgol emi ot del se odnesuva na smetki te od sopstveni te prihodi, koi bele`at godi { no namal uvawe.

Grafikon 59

Strukturno u-estvo na oddelni te rashodni kategorii vo vkupnite javni rashodi vo prvi ot kvartal na 2006 godi na

I zvor: Ministarstvo za finansii na Republika Makedonija.

**...pri istovremeni
godišnjem porastu na
ukupne javne rashode
od 3,4%**

Vkupne javne rashode u prvom kvartalu 2006. godine iznosio je 22.538 miliona dinara i u odnosu na prvi kvartal prethodne godine se povećao za 3,4%. Povećanje javnih rashoda u celosti je određeno od povećanja tekućih troškova (za 3,8%), koji čine najveći deo od ukupnih javnih prihoda (95,5%). U okviru tekućih troškova, najveći deo se odnosi na tekuće transferne (55,6%), koji u godišnjem porastu (6,7%). Troškovi za plate i plaćanja (druga najveća rashodna kategorija) beleže umeren godišnji porast (2,2%), dok troškovi za otplate na kamate značajno se povećali (za 38,8%). Kapitalni rashodi (koji u ukupnoj rashodnoj strukturi čine 4,5%), u prvom tromesečju 2006. godine beleže namalovanje (4,1%), što je uslovljeno godišnjim porastom na kapitalne transferne u celosti se odnosi na ponizne javne investicije u fiksna sredstva.

Poznajni ekonomski nastani i promeni vo zakonskata regulativa vo prvi ot kvartal na 2006 godi na

- ❖ Od 1 januari se namalija carinite na okolu 3.700 od vkupno 12.000 tarifni broevi, pri {to prose~nata carinska stapka se namali od 10,12% vo 2005 godi na na 9,78% vo 2006 godi na. Namaluvaweto na carinite e usloveno od vlezot na Republika Makedonija vo STO.
- ❖ Na 1 januari be{e izvr{eno zgolemuwawe na akcizata na cigarite vo ramki na postepenoto usoglasuwawe na dawa~kite za cigari so Direktivite na EU vo periodot od 2005 do 2007 godi na. Od po~etokot na januari 2006 godi na stapija vo sila i izmenite vo Zakonot za zdravstvena za{tita, soglasno so koi se predviduva presmetuwawe i pla}awe nadomest za proizvodstvo i uvoz na tutunski proizvodi.
- ❖ Na 1 januari oficijalno zapo~na so rabota dvostolbniot penziski sistem, koj e zadol`itelno za site lica koi se vrabotile po 1 januari 2003 godi na.
- ❖ Na 4 januari zapo~na so rabota edno{altni sistem, ~ija osnovna cel e namaluwawe na tro{ocite i vremenoto za registracija na nova firma.
- ❖ Na 4 januari „IK banka“, prva od bankite vo Republika Makedonija, vovede me|unarodni standard na upravuwawe so kvalitetot (EN ISO 9001:2000).
- ❖ Na 23 januari Regulatornata komisija za energetika donese odluka za zgolemuwawe na cenata na toplinska energija za greewe za 2,03%. Odlukata }e zapo~ne da se primenuva od 1 fevruari 2006 godi na („Slu`ben vesnik na RM“ br. 9/2006).
- ❖ Na 27 januari, vo ramki na procesot za sorabotk na zemjite od Jugost o~na Evropa, e potpi{ana Deklaracija za izgradba na moderna `elezni~ka mre`a, koja tereba da obezbedi `elezni~ko povrzuwawe na regionot preku sozdavawef i kasentransportensistem.
- ❖ Na 1 fevruari zapo~na so rabota Biznis servisentrot vo Makedonija vo ramki na vospostenata mre`a vo Albanija, Bosna i Hercegovina, Hrvatska i Srbija i Crna Gora. Proektote pod pokrovitelstvo na Paktot za stabilnost i negova osnovna cel e zgolemuwawe na regionalnata sorabotka i olesnuwawe na pristapota na makedonskite pretprijatija na pazarite na zemjite od Jugost o~na Evropa.
- ❖ Na 10 fevruari JP „Makedonski `eleznici“ potpi{a Dogovor za zaemso Svet skabanka nameneto za finalizirawena procesot na transformacija na pretprijatieto.
- ❖ Na 15 fevruari, „Svet skiot biznis centar“, po pat na javno naddawawe, }e prodaden na avst riskata firma "Soravia Dautrege GmbH" za 10,3 milioni evra.
- ❖ Na 16 fevruari zapo~na da se primenuva Odlukata za izmenuwawe na kamnitete stapki na NBRM, so koja kamatnata stapka na lombardniot kredit se namali od 13% na 11% („Slu`ben vesnik na RM" br. 16/2006).
- ❖ Na 20 fevruari e restartirana fabrikata za proizvodstvo na krzno „Velur“, ~ie proizvodstvo vo celost e nameneto za zapadnoevropskite pazari, pred s{ za skandinavskite zemji.
- ❖ Na 22 fevruari e poptpi{an Memorandum za sorabotkame|unarodni {pediteri i e formiran Carinsko-{pediterski komitet, ~ija glavna cel e olesnuwawe i zabrzuwawe na carinskite postapki na me|unarodnata trgovija.
- ❖ Od 25 fevruari zapo~na pri menata na Programata za poddr{ka na pretpriemni{tvo o i sozdavawe na konkurentnost vo maloto stopanstvo („Slu`ben vesnik na RM“ br. 23/2006).

- ❖ Na 27 februaru, Republika Makedonija go potpiša Dogovorot za slobodna trgovija vo Centralna Evropa (CEFTA), so koj stana rammopravna členka na ova organizacija. Istovremeno, site sklučeni bilateralni dogovori so zemjite članke na CEFTA (Hrvatska, Romanija i Bugarija) st anuvaat nevačkiki.
- ❖ Na 7 mart, Narodna banka na Republika Makedonija vo sorabotka so Ministerstvo za finansii započinava emisija na državni zapisi za monetarni celi, so rok na dostavuvawe od tri meseci, vo ramki na aktivnostite za postepena zamena na blagajnikite zapisi. Na ovoj način, se ostvaruva sterilizirawe na višokot likvidnost na podolg rok i se izbegnuva segmentizacijata na pazarot na kratkoročni hartii od vrednost, što vo krajna linija treba da pridonese za podobruvawe na monetarnata transmisija preku kanalot na kamatni stapki.
- ❖ Na 14 mart, Stopanskata komora na Makedonija go formira Sovetot na stranski te investitори, koj ima konsultativno-sovetodavna funkcija, za pračawata od ekonomskata sfera, za potrebite na organizacijata na Komorata, osobeno za pračawata za pottiknuvawe na investiraweto vo makedonskoto stopanstvo.
- ❖ Na 15 mart, „Telekom“ - Slovenija kupi 76% akcii od firmata „On.net“ za 4,7 milioni evra, pri što noviot sopstvenik otkuvava ova firma koja obezbeduva internet uslugi, da preradne vodeni kablarni operatorko fiksna telefontelefonija.
- ❖ Na 23 mart, Ministerstvo za finansii na Republika Makedonija i Amerikanskata agencija za meunaroden razvoj (USAID) potpišava dogovor za realizacija na nekolku proekti za razvoj na privatniot sektor, vo vrednost od 10,8 milioni SAD dolari.
- ❖ Na 24 mart, na Berzatabeže realizirana bloktransakcija za kupoproda na akcii vo državna sopstvenost na „ESM - Distribucija“, so što avstriskata kompanija „EVN“ stana množinski sopstvenik na ova kompanija.
- ❖ Vo tekot na prviot kvartal na 2006 godina, Regulatorkata komisija za energetika gidonese slednite odluki za opredeluvawe najvisoki ceni na oddelni nafteni derivati, utvrdeni soglasno so Metodologijata:
 - na 9 januari, odluka spored koja maloprodańnite i rafineriskite ceni na naftenite derivati se zgolemuvaat vo prosek za 1,2% i 2,7%, soodvetno („Slu`ben vesnik na RM“ br. 2/2006 godina);
 - na 23 januari, odluka spored koja maloprodańnite i rafineriskite ceni na naftenite derivati se zgolemuvaat vo prosek za 1,2% i 4,5%, soodvetno („Slu`ben vesnik na RM“ br. 8/2006 godina);
 - na 6 februaru, odluka so koja maloprodańnite i rafineriskite ceni na naftenite derivati vo prosek se zgolemuvaat za 1,2% i 1,6%, soodvetno („Slu`ben vesnik na RM“ br. 15/2006 godina);
 - na 20 februaru, odluka za namaluvawe na maloprodańnite i rafineriskite ceni na naftenite derivati vo prosek za 2,5% i 4,1%, soodvetno („Slu`ben vesnik na RM“ br. 21/2006 godina);
 - na 6 mart, odluka spored koja rafineriskite ceni na naftenite derivati se zgolemuvaat vo prosek za 0,82%, dodeka maloprodańnite ceni na naftenite derivati se namaluvaaat vo prosek za 0,15% („Slu`ben vesnik na RM“ br. 26/2006 godina);
 - na 20 mart, odluka spored koja maloprodańnite i rafineriskite ceni na naftenite derivati zgolemuvaat vo prosek za 0,94% i 1,19%, soodvetno („Slu`ben vesnik na RM“ br. 33/2006 godina);
- ❖ Novi zakonski propisi:
 - Zakon za zadolžitelno kapitalno finansirano penzijsko osiguruvawe („Slu`ben vesnik na RM“ br. 11/2006)
 - Zakon za dano-na postapka („Slu`ben vesnik na RM“ br. 13/2006)
 - Pravilnik za načinot i uslovi za regulirawe na ceni za toplinskata energija za greewe („Slu`ben vesnik na RM“ br. 16/2006)
 - Zakon za tutun i tutunski proizvodi („Slu`ben vesnik na RM“ br. 24/2006)
 - Zakon za danokot na dobitka („Slu`ben vesnik na RM“ br. 27/2006)

- *Zakon za ratifikacija na Konvencijata za privremen uvoz (Istambulska konvencija) ("Slu`ben vesnik na RM" br. 29/2006)*
- *Zakon za garancija na Republika Makedonija na obvrskite po Dogovorot za zaem, namenet za Proektot za AD MEPSO, koj }e se sklu-i pome|u AD MEPSO-Prenos na elekt ri -na energija i upravuvawe so elekt roenerget ski ot sist em, vo dr`avna sopst venost i Me|unarodnat a banka za obnova i razvoj („Slu`ben vesnik na RM“ br. 37/2006)*

Statistički prilog**1. Ceni****Tabela 1**

Trošoci na `ivot i ceni na malo

	III.2006	III.2006	I-III.2006
	II.2006	III.2005	I-III.2005
	vo %		
Trošoci na `ivotot	0,1	2,8	2,7
I shrana	0,7	1,9	1,6
Tutun i pijalaci	0,0	17,7	17,7
Obleka i obuvki	-0,5	-0,8	-0,5
Domuvawe	-0,2	0,7	0,9
Stan (stanarina, voda, uslugi)	0,3	0,1	-0,2
Ogrev i osvetlenie	-0,3	1,3	1,7
Higi ena i zdravje	0,4	1,4	0,3
Kultura i razonoda	-0,2	6,3	6,0
Soobra`ajni sredstva i uslugi	-0,6	1,8	2,7
<i>St oki</i>	<i>0,2</i>	<i>3,2</i>	<i>3,2</i>
<i>Uslugi</i>	<i>-0,1</i>	<i>1,0</i>	<i>0,9</i>
Ceni na malo	-0,3	3,6	4,0
Zemjodelski proizvodi	0,3	5,1	5,4
Neprehranbeni industrijski proizvodi	-0,7	5,2	6,2
Industrijsko - prehranbeni proizvodi	0,5	0,5	0,0
Pijalaci	0,0	-0,4	-0,4
<i>St oki</i>	<i>-0,2</i>	<i>3,5</i>	<i>3,7</i>
<i>Uslugi</i>	<i>-0,3</i>	<i>3,7</i>	<i>4,2</i>

I zvor: Dr`aven zavod za statistika na Republika Makedonija.

Tabela 2
Ceni na proizvodi tel i na i ndustri ski proizvodi

	III.2006	III.2006	I-III.2006
	II.2006	III.2005	I-III.2005
	vo %		
Ceni na proizvodi tel i na i ndustri ski proizvodi	-0,6	4,4	5,6
Energi ja	-2,7	14,1	21,1
I ntermedi jarni proizvodi , osven energi ja	0,2	-3,0	-2,9
Kapi tal ni proizvodi	0,6	5,1	3,3
Trajni proizvodi za { i roka potro{ uva~ka	-0,7	5,4	5,3
Netrajni proizvodi za { i roka potro{ uva~ka	0,1	4,5	4,1
<i>Vadewe rudi i kamen</i>	<i>2,5</i>	<i>4,8</i>	<i>4,2</i>
<i>Prerabot uva~ka i ndust ri ja</i>	<i>-0,7</i>	<i>5,0</i>	<i>6,3</i>
Proi zvodstvo na prehranbeni proizvodi i pijal aci	-0,1	0,0	-0,2
Proi zvodstvo na tutunski proizvodi	0,0	17,1	17,1
Proi zvodstvo na tekstil ni tkaeni ni	0,0	0,8	0,7
Proi zvodstvo na predmeti za obl eka; dorabotka i boewe na krzno	0,1	-2,8	-2,4
I zdava~ka dejnost, pe~atewe i reprodukci ja na sni meni medi umi	0,0	2,3	2,3
Proi zvodstvo na koks, deri vati na naf ta i nukl earno gori vo	-4,5	27,1	40,8
Proi zvodstvo na hemi kal i i i hemi ski proizvodi	0,0	-2,5	-1,6
Proi zvodstvo na proizvodi od guma i proizvodi od pl asti ~ni masi	0,7	0,0	-1,6
Proi zvodstvo na proizvodi od drugi nemetal ni mi neral i	0,5	2,9	1,9
Proi zvodstvo na osnovni metal i	0,0	-10,7	-9,6
Proi zvodstvo na metal ni proizvodi vo metal oprerabotuva~kata f aza, osven ma{ i ni i uredi	0,7	8,2	5,2
Proi zvodstvo na el ektri ~ni ma{ i ni i aparati	0,0	3,6	4,7
<i>Snabduvawe so el ektri ~na energi ja, gas i voda</i>	<i>0,0</i>	<i>-0,4</i>	<i>0,7</i>

I zvor: Dr ` aven zavod za stati sti ka na Republ i ka Makedoni ja.

Tabela 3

Potro{ uva~ka ko{ ni ca za i shrana i pijal aci *

	I.2006	II.2006	III.2006	III.2006 II.2006 vo %
	vo denari			
Vkupno	10.287	10.335	10.346	0,1
Proizvodi od ` ito	1.789	1.782	1.776	-0,3
Meso	2.251	2.255	2.251	-0,2
Ri ba	218	221	222	0,5
Mleko, mle~ni proizvodi i jajca	1.753	1.761	1.774	0,7
Maslo i masnoti i	452	450	449	-0,2
Ovo{ je	421	416	424	1,9
Zel en~uk	1.473	1.516	1.479	-2,4
[e}er, ~okol ada i kondi torski proizvodi	406	407	444	9,1
Drugi nespomnati prehranbeni proizvodi	306	309	310	0,3
Kaf e, ~aj	317	316	315	-0,3
Bezalkohol ni pijal aci	439	440	439	-0,2
Alkohol ni pijal aci	462	462	463	0,2

*Site proizvodi od kategorijata i shrana i pijal aci koi ja so~i nuvaat ko{ ni cata se odredeni kako prose~ni mese~ni potrebi na edno ~eti ri~l eno nezemjodelsko doma}instvo i toj spi sok na proizvodi e konstanten (isti proizvodi - isti kol i ~estva) vo tekot na edna godina.

I zvor: Dr`aven zavod za stati stika na Republ i ka Makedoni ja.

2. Ekonomska aktivnost**Tabela 4**

Industrijsko proizvodstvo vo Republika Makedonija

	struktura vo %	III.2006	III.2006	I-III.2006
		II.2006	III.2005	I-III.2005
		vo %		
Vkupno	100,0	13,2	1,9	0,5
Energija	21,8	9,1	5,7	3,0
I ntermedi jarni proizvodi , osven energija	33,8	20,7	4,7	5,6
Kapitalni proizvodi	4,8	22,3	24,2	-5,6
Trajni proizvodi za { i roka potro{ uva~ka	1,4	2,4	19,4	10,8
Netrajni proizvodi za { i roka potro{ uva~ka	38,1	7,8	-6,5	-6,1
Vadewe rudi i kamen	1,8	15,4	76,3	2 pat i
Prerabot uva~ka indust rija	79,4	14,9	1,5	-0,8
Proizvodstvo na prehranbeni proizvodi i pijalaci	20,0	11,2	-1,7	-1,1
Proizvodstvo na tutunski proizvodi	3,9	94,8	-4,8	-14,6
Proizvodstvo na tekstilni tkaenini	2,5	22,1	25,2	2,8
Proizvodstvo na predmeti za obl eka; dorabotka i boewe na krzno	8,6	0,4	-5,3	-4,9
I zdava~ka dejnost, pe~atewe i reprodukcija na snimni medijumi	3,9	-15,5	-40,3	-22,5
Proizvodstvo na koks, derivati na naf ta i nuklearno gorivo	3,0	20,4	81,4	32,6
Proizvodstvo na hemikalii i hemijski proizvodi	5,9	-22,4	-23,7	-5,9
Proizvodstvo na proizvodi od guma i proizvodi od plasti ~ni masi	2,6	40,9	-33,1	-25,5
Proizvodstvo na proizvodi od drugi nemetalni minerali	8,1	66,4	30,2	43,7
Proizvodstvo na osnovni metal i	6,0	14,1	-10,0	-17,4
Proizvodstvo na metalni proizvodi vo metaloprera botuva~kata faza, osven ma{ i ni i uredi	3,8	18,3	10,6	-8,7
Proizvodstvo na elektri ~ni ma{ i ni i aparati	3,2	27,1	46,2	42,4
Snabduwawe so elekt ri ~na energija, gas i voda	18,8	7,3	-1,8	-0,8

I zvor: Dr`aven zavod za statistika na Republika Makedonija.

Tabela 5
Promet vo trgovija

	I znosi				Mese-na promena			Godi { na promena			Prose-na promena
	I.2006	II.2006	III.2006	I-III.2006	I.2006	II.2006	III.2006	I.2006	II.2006	III.2006	I-III.2006
					XII.2005	I.2006	II.2006	I.2005	II.2005	III.2005	I-III.2005
	vo milioni denari				vo %			vo %			vo %
Promet vo trgovija - vkupno*	13.790	14.210	16.773	44.773	-13,9	3,0	18,0	25,6	17,9	29,4	24,4
Trgovija na malo*	5.310	5.119	5.881	16.309	-9,5	-3,6	14,9	24,1	21,1	17,7	20,8
Trgovija na gol emo*	8.481	9.091	10.891	28.464	-16,5	7,2	19,8	26,5	16,2	36,9	26,6

* Procenka.

I zvor: Dr`aven zavod za stati sti ka na Republ i ka Makedoni ja.

Tabela 6
Vrednost na dogovoreni i izvr{ eni grade`ni raboti

	I znosi				Mese-na promena			Godi { na promena			Prose-na promena
	I.2006	II.2006	III.2006	I-III.2006	I.2006	II.2006	III.2006	I.2006	II.2006	III.2006	I-III.2006
					XII.2005	I.2006	II.2006	I.2005	II.2005	III.2005	I-III.2005
	vo milioni denari				vo %			vo %			vo %
Vrednost na dogovoreni grade`ni raboti	3666	260	588	4.513	7,1 pati	-92,9	2,3 pati	-7,0	98,4	77,0	2,5
Vrednost na izvr{ eni grade`ni raboti	238	244	508	989	-76,2	2,4	2,1 pati	-9,6	-13,7	14,3	0,0

I zvor: Dr`aven zavod za stati sti ka na Republ i ka Makedoni ja.

3. Plati

Tabela 7
Vraboteni po dejnosti

	broj na vraboteni lica			
	I.2006	II.2006	III.2006	I-III.2006
Vkupno	262.227	262.291	263.824	262.783
Zenjodelstvo	9.694	9.637	9.448	9.593
Zenjodelstvo, lov i { umarstvo	9.535	9.478	9.289	9.434
Ribarstvo	159	159	159	159
Industrija	111.088	111.342	112.756	111.729
Vadewe na rudi i kamen	2.187	2.183	2.182	2.184
Prerabotuvaka i industrija	77.624	77.904	79.379	78.302
Snabduvawe so el ektri -na energija, gas i voda	14.013	14.004	14.044	14.021
Grade`ni { tvo	17.264	17.251	17.151	17.222
Uslugi	141.445	141.312	141.620	141.461
Trgovija na gol emo i malo, popravka na motorni vozila, motocikli i predmeti za li -na upotreba i za doma}instva	12.185	12.259	12.245	12.230
Hoteli i restorani	3.862	3.848	3.842	3.851
Soobra}aj, skladi rawe i vrski	14.824	14.114	14.081	14.340
Fi nansko posreduvawe	5.565	5.533	5.557	5.552
Akti vnosti vo vrska so nedvi`en i mot, i najmuvawe i del ovni akti vnosti	6.548	6.517	6.627	6.564
Javna uprava i odbrana, zadol`i tel na soci jal na za{ tita	35.932	36.170	36.291	36.131
Obrazovane	29.984	30.105	30.193	30.094
Zdravstvo i soci jal na rabota	24.078	24.286	24.277	24.214
Drugi komunalni uslugi, op{ ti i li -ni usl u` ni akti vnosti	8.467	8.480	8.507	8.485

I zvor: Dr`aven zavod za stati sti ka na Republ i ka Makedoni ja.

Tabela 8
Prosečna neto-plata

	III.2006	I kv. 2006	III.2006	III.2006	I kv. 2006
			II.2006	III.2005	I kv. 2005
	vo denari		vo %		
Nominalna prosečna neto-plata po radnik	13.255	13.206	1,7	6,8	6,6
Trošoci na životot			0,1	2,8	2,7
Realna promena na prosečnata neto-plata po radnik			1,6	3,9	3,8
Nominalna prosečna neto-plata po sektori:					
Zemjodelstvo	11.585	11.473	3,4	1,1	3,1
Industrija	13.636	13.598	3,6	6,6	8,5
Uslugi	14.767	14.758	0,7	3,0	3,6

I zvor: Državen zavod za statistika na Republika Makedonija.

4. Monetarna politika

Tabela 9
Primarni pari

vo milioni denari	31.12.2005	Promeni po meseci			Vkupno	31.03.2006
	godina	januari	februari	mart		godina
Primarni pari	20.439	-2.489	1.855	-613	-1.247	19.192
Gotovi pari vo optek	14.439	-1.339	535	65	-739	13.700
Li kvidni sredstva na bankite	6.000	-1.150	1.320	-678	-508	5.492

I zvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

5. Bankarski sektor

Tabela 10
Monetaren agregat M1

vo milioni denari	31.12.2005	Promeni po meseci			Vkupno	31.03.2006
	godina	januari	februari	mart		godina
Pari na masa M1	29.663	-1.964	897	-634	-1.701	27.962
Gotovi pari vo optek	14.439	-1.339	535	65	-739	13.700
Depozitni pari	15.224	-625	362	-699	-962	14.262
- Depozitni pari na naselenie	3.172	-335	210	27	-98	3.074
- Depozitni pari na pretprijatija	10.143	-428	268	-757	-917	9.226

I zvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Tabela 11
Po{ i roki monetarni agregati

<i>vo milioni denari</i>	31.12.2005	Promeni po meseci			Vkupno	31.03.2006
	godi na	januari	februari	mart		godi na
Monetaren agregat M1	29.663	-1.964	897	-634	-1.701	27.962
Kratkoro~ni denarski depoziti	24.364	1.250	623	1.652	3.525	27.889
Monetaren agregat M2 - denarski del	54.027	-714	1.520	1.018	1.824	55.851
Kratkoro~ni devizni depoziti	49.107	823	49	777	1.649	50.756
Monetaren agregat M2	103.134	109	1.569	1.795	3.473	106.607
Nemonetarni depoziti	5.040	37	110	118	265	5.305
- denarski	3.057	54	25	-13	66	3.123
- devizni	1.983	-17	85	131	199	2.182
Monetaren agregat M4	108.174	146	1.679	1.913	3.738	111.912

I zvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Tabela 12
Vkupni depoziti na nedr`avni ot sektor

<i>vo milioni denari</i>	31.12.2005	Promeni po meseci			Vkupno	31.03.2006
	godi na	januari	februari	mart		godi na
Vkupni depoziti	78.511	2.110	782	2.547	5.439	83.950
1. Spored ro~nost						
- kratkoro~ni	73.471	2.073	672	2.429	5.174	78.645
- dolgoro~ni	5.040	37	110	118	265	5.305
2. Spored valuta						
- denarski	27.421	1.304	648	1.639	3.591	31.012
- devizni	51.090	806	134	908	1.848	52.938

I zvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Tabela 13
Depoziti na naselenie i pretprijatija

	31.12.2005	Promeni po meseci			Vkupno	31.03.2006
	godi na	januari	februari	mart		godi na
Vkupni depoziti na naselenieto	54.082	1.318	1.141	958	3.417	57.499
1. Spored ro~nost						
- kratkoro~ni	51.315	1.259	1.073	859	3.191	54.506
- dolgoro~ni	2.767	59	68	99	226	2.993
2. Spored valuta						
- denarski	14.777	604	695	589	1.888	16.665
- devizni	39.305	714	446	369	1.529	40.834
Vkupni depoziti na pretprijatijata	22.559	819	-318	1.720	2.221	24.780
1. Spored ro~nost						
- kratkoro~ni	21.255	833	-359	1.662	2.136	23.391
- dolgoro~ni	1.304	-14	41	58	85	1.389
2. Spored valuta						
- denarski	11.037	694	-18	1.160	1.836	12.873
- devizni	11.522	125	-300	560	385	11.907

I zvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Tabela 14
Plasmani na banki te

<i>vo milioni denari</i>	31.12.2005	Promeni po meseci			Vkupno	31.03.2006
	godina	januari	februari	mart		godina
Vkupni plasmani	68.777	749	1.377	2.114	4.240	73.017
<i>Denarski plasmani</i>	51.672	583	894	1.324	2.801	54.473
<i>Devizni plasmani</i>	17.105	166	483	790	1.439	18.544

I zvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Tabela 15
Struktura na vkupni te plasmani

	31.12.2005	Promeni po meseci			Vkupno	31.03.2006
	godina	januari	februari	mart		godina
Ro-na struktura						
- kratkoro~ni	30.915	713	561	753	2.027	32.942
- dolgoro~ni	37.862	36	816	1.361	2.213	40.075
Valutna struktura						
- denarski	51.672	583	894	1.324	2.801	54.473
- devizni	17.105	166	483	790	1.439	18.544
Sektorska struktura						
- pretprijatija	46.987	526	1.022	1.307	2.855	49.842
- naselenie	21.625	287	350	817	1.454	23.079
- ostanato	165	-64	5	-10	-69	96

I zvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Tabela 16
Ro-na i sektorska struktura na denarski te i na devizni te plasmani

	31.03.2006 godina	Kvartal na promena	Godi { na promena
	(vo %)	(vo procentni poeni)	
Denarski plasmani			
ro-na struktura			
- kratkoro~ni	51,0	-0,1	-3,9
- dolgoro~ni	49,0	0,1	3,9
sektorska struktura			
- pretprijatija	59,3	0,0	-6,6
- naselenie	40,6	0,1	6,6
- ostanato	0,2	-0,1	0,0
Devizni plasmani			
ro-na struktura			
- kratkoro~ni	27,8	1,5	-10,8
- dolgoro~ni	72,2	-1,5	10,8
sektorska struktura			
- pretprijatija	94,6	-1,0	-1,1
- naselenie	5,3	1,0	1,7
- ostanato	0,0	0,0	-0,6

I zvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

6. Finansijski pazari**Tabela 17**
Berzanski pokazatelji

	oktobar-december 2005	januar-mart 2006	% promena
Promet (denari)			
Klasifikacija trgovine	2.209.008.726	2.023.818.762	-8,38
Akcije	1.578.281.507	1.309.475.629	-17,03
Obrznicke	630.727.219	714.343.133	13,26
Prose-dnevni promet (denari)	44.532.868	31.889.692	-28,39
Prose-dnevni broj transakcija	187	137	-26,92
Blok transakcija	433.221.443	10.946.347.046	2.426,73
Drzavni segment	13.432.860	24.123.831	79,59
Akcije	13.432.860	24.123.831	79,59
Udeli	-	-	-
Drugi hartije od vrednosti	-	-	-
Vkupno	2.655.663.029	12.994.289.639	389,30
Pazarna kapitalizacija (denari)^{1/}			
Pazarna kapitalizacija na akcije-kotirani društva	33.171.015.553	37.458.507.489	12,93
Pazarna kapitalizacija na obrznicke	23.972.382.237	26.180.952.284	9,21
MBI /MBI -10 ^{1/}	2.292,04	2.592,55	13,11
Broj kotiranih društva ^{1/}	57	50	-12,28

1/ Sastojba kraj na periodot.

Tabela 18
Struktura na prometot

Struktura na prometot				
Pazarni segment	Promet (denari)	Promet (evra)	%	Broj na transakcija
Oficijalni pazar	1.762.818.808	28.788.576	13,6	7.252
Neoficijalni pazar	260.999.954	4.257.890	2,0	1.433
Drzavni segment	24.123.831	394.353	0,2	6
Blok transakcija	10.946.347.046	178.906.886	84,2	22
Vkupno	12.994.289.639	212.347.705	100,0	8.713

7. Bilans na pla}awa
Tabela 19

 Bilans na pla}awa na Republika Makedonija^{1/}
 (vo milioni evra)

	2005				2005	2006			2006 Kv.1
	Kv.1	Kv.2	Kv.3	Kv.4		I	II	III	
I. Tekovna smetka	-15,9	-86,8	64,8	-24,0	-61,8	-7,2	7,8	-15,4	-14,8
STOKI , neto	-145,5	-272,0	-188,4	-247,4	-853,4	-61,9	-48,1	-88,9	-198,9
I zvoz, f.o.b	367,4	406,6	416,0	452,2	1.642,2	101,0	123,5	149,5	374,0
Uvoz, f.o.b /2	-512,9	-678,6	-604,5	-699,6	-2.495,6	-162,9	-171,6	-238,4	-572,9
USLUGI , neto	-2,9	-13,1	9,4	-20,7	-27,2	0,5	-2,6	-4,1	-6,3
DOHOD, neto	0,5	-16,3	-36,8	8,2	-44,4	-1,3	2,4	4,1	5,2
od koj: kamata, neto	-7,6	-3,7	-8,7	-0,7	-20,7	-5,0	-1,5	-1,0	-7,6
TEKOVNI TRANSFERI , neto	131,9	214,6	280,7	236,0	863,2	55,5	56,2	73,5	185,2
Oficijalni	9,0	12,7	16,7	14,1	52,5	1,5	3,7	8,8	14,0
Privatni	123,0	201,9	264,0	221,8	810,7	54,0	52,4	64,7	171,1
II. Kapitalna i finansijska smetka	19,5	83,9	-61,8	30,4	71,9	5,1	-10,8	16,9	11,2
KAPITALNA SMETKA, neto	0,0	-0,2	0,2	-1,8	-1,7	-0,1	0,2	0,3	0,4
Kapitalni transferi, neto	0,0	-0,2	0,2	-1,8	-1,7	-0,1	0,2	0,3	0,4
Oficijalni	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Drugi	0,0	-0,2	0,2	-1,8	-1,7	-0,1	0,2	0,3	0,4
Steknuvawe/raspolagawe so neproizvodni nefinansijski sredstva	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
FINANSIJSKA SMETKA, neto	19,5	84,0	-62,0	32,1	73,7	5,3	-10,9	16,5	10,9
Direktni investicii, neto	27,7	26,6	14,1	8,7	77,1	6,4	2,9	230,0	239,4
Portfolio investicii, neto	12,5	3,8	14,4	167,3	198,0	3,2	2,7	5,9	11,8
Drugi investicii, neto	-10,1	77,5	1,8	77,3	146,5	-162,0	-12,6	-37,2	-211,7
Trgovski krediti, neto	-45,7	66,4	-32,1	32,5	21,1	-7,0	-33,3	23,2	-17,1
Zaemi, neto	14,3	64,8	4,7	41,2	125,0	-151,4	22,2	-4,1	-133,3
Valuti i depoziti, neto	17,9	-57,9	24,4	-5,2	-20,7	-5,1	-2,4	-59,6	-67,1
od koj: monetarna vlast, neto	0,0	-0,3	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	-56,7	-56,7
komercijalni banki, neto	16,3	-49,0	40,8	14,2	22,4	-3,5	4,4	6,6	7,5
naselene, neto	1,6	-8,6	-16,7	-19,4	-43,1	-1,6	-6,8	-9,4	-17,9
Drugi, neto	3,4	4,2	4,7	8,8	21,1	1,6	1,0	3,3	5,8
Bruto oficijalni rezervi, (- = zgol emuvawe) /3	-10,6	-23,8	-92,3	-221,2	-347,9	157,6	-4,0	-182,2	-28,6
III. Gre}ki i propusti	-3,6	2,9	-3,0	-6,4	-10,1	2,1	3,0	-1,5	3,6

1/ Prethodni podatoci.

2/ Uvozot e pri ka`an na f.o.b. pari tet soglasno V izdani e na pri ra-ni kot za platen bilans od MMF.

Presmetkata na c.i.f. - f.o.b. faktorot kako procent od uvozot c.i.f. iznesuva 4,06%

3/ Bez monetarno zlato i kursni razliki

Izvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Tabela 20

 Nadvore} notrgovska razmena na Republika Makedonija
 (vo milioni evra)

	Kv.1 2005	Kv.1 2006	Kv.1 2006	
			Kv.1 2005	
	i znos	i znos	i znos	%
Vkupna razmena	902,5	973,1	70,6	7,8
I zvoz	367,6	374,9	7,3	2,0
Uvoz	534,9	598,2	63,3	11,8
Saldo	-167,3	-223,3	-56,0	33,5

Izvor: Dr`aven zavod za statistika na Republika Makedonija; Presmetki te vo evra se napraveni vo Narodna banka na Republika Makedonija.

Tabela 21

Deset najgolemi trgovski partneri na Republika Makedonija, I-III, 2006 godi na (vo milioni evra)

	Obemna stokovna						Pokrienos na uvozot so
	razmena		I zvoz		Uvoz		izvoz
	i znos	U-estvo vo %	i znos	U-estvo vo %	i znos	U-estvo vo %	vo %
REPUBLIKA MAKEDONIJA	967,0	100,0	368,8	100,0	598,2	100,0	61,7
od toa:							
Germanija	133,9	13,9	72,7	19,7	61,2	10,2	118,8
Rusija	119,4	12,3	5,0	1,4	114,4	19,1	4,4
Srbija i Crna Gora	112,6	11,6	73,4	19,9	39,1	6,5	187,6
Grcija	101,4	10,5	50,0	13,6	51,4	8,6	97,2
Italija	77,8	8,0	43,9	11,9	33,9	5,7	129,5
Bugarija	56,7	5,9	16,4	4,5	40,3	6,7	40,8
Slovenija	28,2	2,9	6,6	1,8	21,6	3,6	30,3
Hrvatska	33,6	3,5	22,4	6,1	11,2	1,9	199,8
Turcija	31,0	3,2	11,8	3,2	19,2	3,2	61,7
Kina	23,5	2,4	0,1	0,0	23,4	3,9	0,4
Vkupno (10 najgolemi partneri)	718,2	74,3	302,4	82,0	415,8	69,5	72,7

I zvor: Dr`aven zavod za statistika na Republika Makedonija; Presmetki te vo evra se napraveni vo Narodna banka na Republika Makedonija.

Tabela 22

Stokovna razmena na Republika Makedonija so stranstvo spored ekonomskata namena na proizvodi te

	Kv.1 2006			
	I zvoz		Uvoz	
	vo milioni evra	struktura	vo milioni evra	struktura
Vkupno	374,9	100,0	598,2	100,0
Proizvodi za reprodukcija	200,8	53,6	387,5	64,8
Sredstva za rabota	7,2	1,9	64,8	10,8
Stoki za { i roka potro{ uva-ka	166,8	44,5	145,0	24,2
Neraspredel eno	0,1	0,0	0,9	0,2

I zvor: Dr`aven zavod za statistika na Republika Makedonija; Presmetki te vo evra se napraveni vo Narodna banka na Republika Makedonija.

Tabela 23

Nadvore{ en dolgoro~en dolg na Republika Makedonija, kori{teni krediti i plateni obvrski (vo milioni evra)

	Sostojba na dolg			Koristeni krediti			Plateni obvrski		
	31.01.2006	28.02.2006	31.03.2006	I-2006	II-2006	III-2006	I-2006	II-2006	III-2006
Oficijalni kreditori	1.045,4	1.055,7	1.045,5	0,9	5,8	1,5	16,0	4,3	5,1
od toa:									
Multi lateralni kreditori	882,3	891,7	882,9	0,1	5,4	1,2	4,0	3,0	5,1
MMF	52,0	52,7	51,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4	0,0
MBOR	207,0	207,6	205,8	0,0	0,4	0,1	1,8	0,9	1,2
MFK	5,0	5,1	4,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5
MZR	303,2	307,2	302,4	0,1	0,4	0,2	0,5	0,4	0,0
EI B	118,3	122,4	120,9	0,0	4,0	0,0	0,0	0,0	2,2
EKF @P	6,1	6,1	6,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Banka za razvoj pri Sovet na Evro	16,8	16,8	16,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
EBOR	73,0	73,0	73,3	0,0	0,6	0,7	1,4	1,2	0,9
EU	90,0	90,0	90,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,2	0,3
MFRZ	10,8	11,0	11,0	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0
EAR	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bi lateralni kreditori	163,1	164,0	162,6	0,8	0,4	0,3	12,0	1,3	0,0
Pari ski klub (reprogrami rawe 1995)	91,8	92,7	91,6	0,0	0,0	0,0	11,2	0,0	0,0
Nereprogrami ran dolg	6,6	6,6	6,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pari ski klub (reprogrami rawe 2000)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Novoskl u~eni krediti	64,7	64,6	64,4	0,8	0,4	0,3	0,8	1,3	0,0
Privatni kreditori	588,8	618,6	613,3	4,3	28,2	0,6	198,6	2,7	4,3
od toa:									
Londonski klub	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	188,6	0,0	0,0
Evroobvrznic i	150,0	150,0	150,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostanati	438,8	468,6	463,3	4,3	28,2	0,6	10,0	2,7	4,3
Banki i f inanski institucii	218,1	220,7	216,2	1,1	1,4	0,4	7,3	1,5	3,8
Nef inanski privaten sektor	220,6	248,0	247,2	3,2	26,8	0,1	2,7	1,3	0,5
Vkupan dolgoro~en dolg	1.634,2	1.674,4	1.658,8	5,3	34,0	2,1	214,6	7,0	9,4

I zvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

8 Javni finansii
Tabela 24

 Buxet na centralna vlast (konsolidiran centralen buxet i buxet na von-buxetski te fondovi)
 (vo milioni denari)

vo milioni denari	I.2006	II.2006	III.2006	Kv.1 2006		Kv.1 2006/ Kv.1 2005 (vo%)
				I znos	Strukturno u-estvo vo %	
Vkupni prihodi	7.365	6.756	8.976	23.097	100	6,3
Prihodi od danoci i pridonesi:	5.957	5.933	7.958	19.848	85,9	4,6
<i>Dano-ni prihodi (SRA):</i>	<i>19</i>	<i>21</i>	<i>39</i>	<i>79</i>	<i>0,3</i>	<i>16,2</i>
<i>Dano-ni prihodi:</i>	<i>4.014</i>	<i>3.382</i>	<i>5.262</i>	<i>12.658</i>	<i>54,8</i>	<i>2,8</i>
- personalen danok na dohod	511	662	760	1.933	8,4	5,4
- danok od dobi vka	180	383	1.162	1.725	7,5	59,7
- danok na dodadena vrednost	1.760	1.284	2.184	5.228	22,6	-9,0
- akcizi	1.191	653	698	2.542	11,0	3,3
- carini	280	327	386	993	4,3	-3,2
-ostanati danoci	92	73	72	237	1,0	41,1
<i>Pri donesi</i>	<i>1.924</i>	<i>2.530</i>	<i>2.657</i>	<i>7.112</i>	<i>30,8</i>	<i>7,9</i>
Nedano-ni prihodi:	684	704	918	2.305	10,0	-7,6
-nedano-ni prihodi (SRA)	303	372	559	1.234	5,3	-12,7
-profit od javni i finansii i institucii	83	13	7	103	0,4	24,1
-administrativni taksi i nadomestoci	107	131	157	395	1,7	2,1
-prihodi od particiacija	28	27	25	79	0,3	-37,8
-ostanati administrativni taksi	20	20	25	65	0,3	12,1
-ostanati nedano-ni prihodi	47	38	24	109	0,5	25,3
-nadomestok za upotreba na avtopat	97	103	121	320	1,4	-5,9
Kapitalni prihodi	52	49	42	143	0,6	27,7
Donacii (od stranstvo)	641	69	45	755	3,3	5 pati
Vkupni rashodi	6.903	8.206	8.429	23.538	100	3,4
Tekovni tro{oci	6.687	7.679	8.109	22.475	95,5	3,8
-plati i naemni ni	1.869	1.933	1.948	5.750	24,4	2,0
-stoki i uslugi	702	933	1.221	2.856	12,1	-10,7
-transferi	3.624	4.740	4.716	13.079	55,6	6,7
-kamati	492	73	225	790	3,4	38,8
Kapitalni tro{oci	216	527	320	1.063	4,5	-4,1
Buxetsko saldo	462	-1.450	547	-441		
Finansirawe	-462	1.450	-547	441		
Eksterno finansirawe, neto	-8.905	11	-112	-9.007		
Finansirawe od doma{ni izvori, neto	8.443	1.419	-10.858	-994		
Prihodi od privatizacija	0	21	10.421	10.442		

Izvor: Ministarstvo za finansii na Republika Makedonija.

9. Bilans na Narodna banka na Republika Makedonija**Tabela 25**Bilans na sestojba na NBRM na 31.03.2006 godina
(vo milioni denari)

Aktiva	I znos	Pasiva	I znos
Devizni sredstva	77.213	Primarni pari	20.595
Pobaruvawa od javni ot sektor	3.604	Instrumenti na NBRM	8.784
Pobaruvawa od banki i drugi finansiski organizacii	1.358	Ograničeni depoziti	240
Ostanata aktiva	4.285	Devizni obvrski	3.068
		Depoziti na javen sektor	31.417
		Kapitalni smetki	11.798
		Ostanata pasiva	10.558
Vkupno	86.460	Vkupno	86.460

I zvor: Narodna banka na Republika Makedonija.